اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

شنبه
• ۲۸ فروردین ۱۴۰۰
• ۴ رمضان ۱۴۴۲
• ۱۷ آوریل ۲۰۲۱

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۷۶۸ • پیاپی ۳۰۸۶ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

سرمقاله

ضرورت تدقیق سیاست‌های حمایتی دوره کرونا ۲

گفت وگوها

جهان در حصر خانگی است ۸و۹

«خدمات» مرکز سیبل کرونا شد ۱۲

یادداشت‌های امروز

کرونا، بلای جان یا تحول راهبردی ۴

کیفیت حمایت لازم دارد ۷

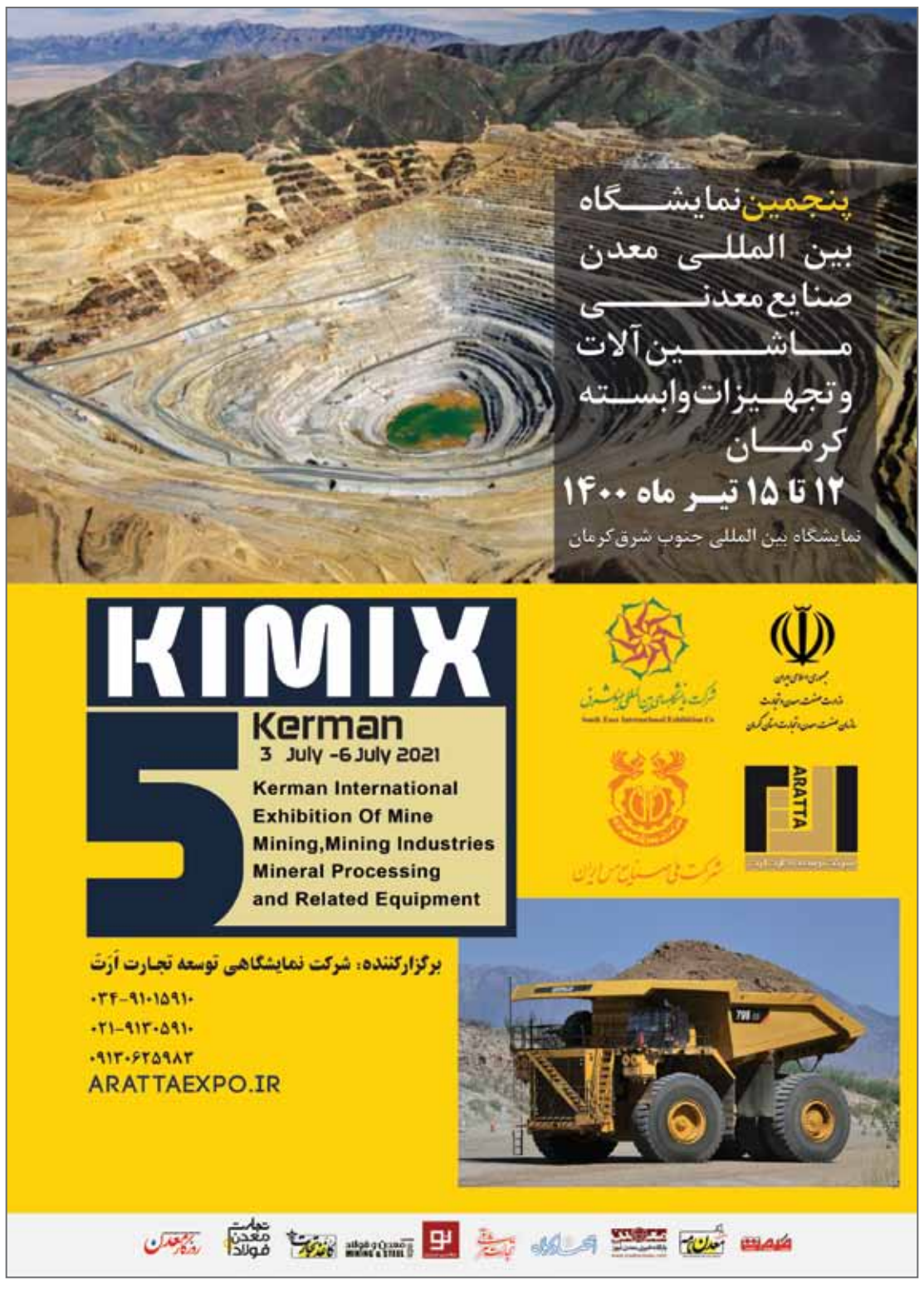

اثرات مخرب کرونا جبران‌پذیر است ۱۱

طرح: آیدا فریدی

بیمه سامان
Saman Insurance
بیمه سه‌گانه کرونا
همراه روزهای سخت

سرمقاله

ضرورت تدقیق سیاست‌های حمایتی دوره کرونا

محمدرضا عبداللهی
پژوهشگر اقتصاد

شیوع ویروس کرونا از اسفند ۹۸ تاکنون اقتصاد ایران را تا حد زیادی زیر فشار قرار داده است. با این حال، هنوز احتمال زیادی برای واکسیناسیون احتمالی کل کشور مطرح نیست و به همین دلیل ضروری است یک بار به سیاست‌های اجراشده در مدت کرونا در ایران پرداخت.

نخستین مسئله این است که تا زمان باقی ماندن کرونا در کشور نمی‌توان برنامه‌ریزی درستی برای اقتصاد داشت. به این ترتیب آغاز برنامه‌ریزی واقعی برای اقتصاد کشور نیازمند رفع کرونا است. از سوی دیگر، کرونا اغلب اثر خود را بر بنگاه‌های کوچک و متوسط گذاشت و این بنگاه‌ها بیش از ۶۰ درصد اشتغالزایی در این بخش‌ها ایجاد شده است.

همین نشان می‌دهد کرونا اشتغال کشور را هدف گرفته و همین که اشتغال کاهش یابد و معیشت خانوار را دچار مشکل کند تبعات رفاهی بزرگی دارد. به همین دلیل در سیاست‌های حمایتی باید به معیشت خانوار در این دوره توجه شود و برنامه‌ای هدفمند برای خانوارهای متاثر از کرونا به‌ویژه آنها که بیکار شدند، مدنظر قرار بگیرد. متاسفانه در سال گذشته سیاست‌های اجراشده در حمایت از خانوارها به دو شکل اجرا شدند. یکی بحث حمایت همگانی بود مانند وام یک میلیون تومانی یا رقم ۱۰۰ هزار تومان به ازای هر فرد که در ۳ ماه آخر سال به ۴۰ تا ۵۰ میلیون نفر پرداخت شد. این بیانگر عدم هدفمندی در این سیاست‌ها بود. عدم هدفمندی اغلب به دلیل نبود یک بانک اطلاعاتی جامع در کشور است.

سیاست دیگر حمایت از کانال بیمه بیکاری بود تا کسانی که در دوره کرونا بیکار شدند از این مزایا بهره‌مند شوند. این را هم می‌دانیم که نزدیک به یک میلیون نفر برای این مسئله ثبت‌نام کردند اما آمار عملکردی در این باره هیچ‌گاه به طور رسمی منتشر نشد. اما به دو دلیل می‌توان تحلیل کرد چنین سیاستی کارا نبوده است. از یک سو بخشی از کسانی که در بنگاه‌های کوچک و متوسط کار می‌کنند زیر پوشش بیمه نیستند تا از مزایای آن در دوره بیکاری بتوانند استفاده کنند. برخی از آمارها نشان می‌دهند تا ۶۰ درصد شاغلان کشور زیر پوشش بیمه نیستند و این نشان می‌دهد کانال حمایتی بیمه بیکاری اصابت کافی به هدف را ندارد. همچنین برای کسانی که بیمه بیکاری داشتند چنان سازکاری عجیب چیده بودند که استفاده از این حق دشوار شد. چون منابع کافی در کشور وجود نداشت تاخیر فراوانی در اجرای این طرح به وجود آمد و همین نیز سبب شد زمانی که خانوارهای بیکار به کمک نیاز داشتند از حمایت کافی برخوردار نشوند.

اینها سیاست‌های حمایت از خانوار بودند. سیاست سومی هم برای مستاجران بود که وام ودیعه مسکن به متقاضیان خانه‌های اجاره‌ای پرداخت شود. متاسفانه هنوز نمی‌دانیم که این سیاست چه ابعادی را داشته است. گویا ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار نفر وام گرفتند اما هیچ جا شفاف از عملکرد این سیاست صحبت نشده است. ارقامی هم که برای این تسهیلات درنظر گرفته بودند بسیار کم بود که بتواند مشکلات را پوشش دهد به‌ویژه اینکه خیلی هم این سیاست در رابطه با افراد آسیب‌دیده از کرونا طرح نشده بود و فقط هدف آن کمک به دهک‌های پایین جامعه بود.

در حوزه حمایت از بنگاه‌ها تنها اتفاقی که رخ داد پرداخت وام‌هایی در حمایت از تولید بود. از آنجا که این سیاست شرایط به‌نسبت سختی داشت و تنها به بنگاه‌هایی که تعدیل نیرو نکنند، پرداخت می‌شود با استقبال چندانی از سوی آنها مواجه نشد. به همین دلیل عملکرد چندانی در این بخش مشاهده نشد.

اگر نمره‌بندی کنیم در سیاست‌های حمایت از خانوارها با ارفاق می‌توانیم بگوییم عملکرد دولت بد نبوده است. نمی‌توانیم بگوییم قوه مجریه عملکرد مثبتی داشته چون با توجه به منابع صرف شده و عایدی حاصله چنین نبوده است. اما در حمایت از بنگاه‌ها حتما مشکلات زیادی وجود داشته و حمایت و عملکرد به هیچ وجه کافی نبوده است. مهم‌ترین دلیل هم این است که ابزار شناسایی نداریم که ببینیم کدام بنگاه‌های آسیب دیده‌اند.

بعضی آمارها نشان می‌دهد که برخی اصناف که جزو ۴ رسته حمایتی دولت بود و سیاست‌های حمایتی برای آنها به اجرا درآمد لزوما در دوره کرونا زیانده نبودند. برخی آمارها از تراکنش‌های بانکی این اصناف نشان می‌داد که کاهش چندانی نداشتند و حتی در نیمه دوم سال افزایش هم داشتند. این نشان می‌داد اصناف هم خیلی هدفمند انتخاب نشده بودند و صرفا برمبنای چانه‌زنی مورد حمایت قرار گرفتند.

در سال جدید هم تا ابزار شناسایی از اقشار و اصناف آسیب‌دیده نداشته باشیم کاری پیش نمی‌رود. با بانک اطلاعاتی موجود هم می‌توان کار جدی کرد اما نیاز به اراده جدی وجود دارد. متاسفانه دولتمردان چون این حمایت‌ها را کوتاه‌مدت دیدند کار اساسی نکردند. تا این شناسایی‌ها صورت نگیرد مجبور به پول‌پاشی هستیم و با هزینه زیاد کمترین اثرگذاری در تولید را به ارمغان می‌آوریم.

اگر اراده جدی برای حمایت وجود دارد در بخش حمایت از خانوارها می‌توان آنها را شناسایی کرد تا برای سال جدید سیاست‌ها را بهتر دنبال کنیم و به‌ویژه در بحث بیمه بیکاری عملکرد بهتری داشته باشیم. در آخر باید توجه داشت به طور قطع در مقابله با کرونا مهم‌ترین اولویت ما این است که به سمت واکسیناسیون عمومی در غیر این صورت هزینه‌ها عایدی چندانی نخواهند.

دوئل اقتصاد و کرونا

در ۱۴ ماه از شیوع ویروس کرونا باوجود اینکه چندین بار اصناف برای جلوگیری از شیوع کرونا مجبور به تعطیلی واحدهای صنفی خود شده‌اند، هیچ تحولی در سیستم حمل‌ونقل شهری و عمومی به‌وجود نیامده و معلوم نیست چند هزار نفر از مبتلایان به کرونا در ازدحام جمعیت اتوبوس‌ها و مترو دچار این بیماری شده‌اند. بسیاری بر این باورند که باوجود ادعاها درباره شیوه‌های موفق کنترل شیوع ویروس کرونا، قرار گرفتن در پیک چهارم کرونا و قرمز شدن وضعیت اغلب شهرهای ایران حاکی از آن است که مدیریت مبتنی بر التماس و تمنا، برای کنترل کرونا در کشور جواب نمی‌دهد و تاوان این گونه مدیریت در مبارزه با کرونا را مردم با از دست دادن جان و مال خود باید بپردازند. در حالی که تا اسفند ۹۹ کشور به لحاظ وضعیت کرونایی ۳ پیک را پشت سر گذاشته بود و با نزدیک شدن به ایام پایانی سال مسلم بود که در صورت کنترل نشدن، تردد مردم در اماکن عمومی نظیر بازار، مراکز خرید و فروشگاه‌ها برای خریدهای نوروزی افزایش می‌یابد، کنترل و دستورالعمل خاص یا نظارت ویژه‌ای برای آن روزها در نظر گرفته نشد و در ایام پایانی سال ۱۳۹۹ بسیاری از مردم و کسبه بی‌توجه به شرایط کرونایی به امورات روزمره خود پرداختند. مسئولان نیز در راستای کنترل ویروس کرونا در آن ایام با بیان اینکه ما نمی‌توانیم از مردم بخواهیم که برای نوروز خرید نکنند، با بسنده کردن به شیوه «خواهش و تمنا» از مردم خواستند که در صورت امکان ترددهای شهری را کاهش دهند و به‌جای خریدهای حضوری از روش‌های اینترنتی اقدام به خرید کنند. درباره محدودیت‌های سفرهای نوروزی باتوجه به انتشار چندین اطلاعیه مختلف، هیچ برنامه دقیق و منسجمی اعلام نشد و در نهایت برخی از مردم نیز بی‌توجه به شرایط کرونایی و همچنین بی‌توجه به خواهش و التماس وزیر بهداشت مبنی بر اینکه از رفتن به سفر در نوروز ۱۴۰۰ صرف‌نظر کنند به گشت و گذار پرداختند و اکنون شاهد قرمز شدن اغلب شهرهای ایران هستیم و روز به روز هم آمار مبتلایان و مرگ‌ومیر ناشی از کرونا افزایش می‌یابد. در نتیجه پس از گذشت یک ماه رها کردن وضعیت شهرهای مختلف یعنی ۲ هفته پایان سال و ۲ هفته تعطیلات نوروزی اکنون آنقدر کرونا گسترش یافته که مسئولان ستاد مبارزه با کرونا چاره‌ای جز اعمال برخی از محدودیت‌ها و تعطیل کردن برخی از مشاغل ندارند و پیرو این وضعیت، تعطیلی ۱۰روزه مشاغل گروه ۲، ۳ و ۴ را اعلام کرده‌اند و از شنبه، ۲۱ فروردین به مدت ۱۰ روز گروه‌های شغلی ۲، ۳ و ۴ اجازه هیچ گونه فعالیت صنفی را ندارند. این ویروس منحوس باید از بین برود و برای ریشه‌کن کردن آن قطعا اعمال برخی محدودیت‌ها و تعطیلات لازم است، اما اثربخشی این محدودیت‌ها و ممنوعیت‌ها نیازمند اتحاد و یکپارچگی است و بخش دولتی و خصوصی هر دو موظفند دستورات و مصوبات ستاد ملی کرونا را دقیق و بدون هیچ گونه انحرافی رعایت کنند. البته نباید از این موضوع غافل شد که بخش خصوصی از جمله اصناف به‌دلیل اعمال برخی ممنوعیت‌های فعالیت صنفی در ایام کرونا نیازمند حمایت دولتی در بخش‌هایی مانند بیمه، مالیات و... هستند. در پرونده این شماره صمت به ابعاد مختلف کرونا در شرایط حاضر، نقش و جایگاه دولت در کنترل بیماری و حمایت از صنعت و تولید و اصناف پرداخته‌ایم. با ما همراه باشید.

نگاهی به وعده‌های عملی‌نشده دولت در حمایت از اصناف کرونازده

همکاری نباید یک‌طرفه باشد

پیمان صفردوست:حالا دیگر ۱۵ ماه از نخستین موج همه‌گیری ویروس کرونا در کشور می‌گذرد و پیر و جوان و خرد و کلان بازارهای کسب‌وکار، کم‌وبیش با این بیماری و تبعات آن آشنایی دارند. اصناف کشور در طول این ماه‌ها یکی از بزرگ‌ترین حامیان در اجرای پروتکل‌های بهداشتی و دستورالعمل‌های دولت و وزارت بهداشت و ستاد ملی مبارزه با کرونا بوده‌اند و هزینه‌های بسیاری را نیز بابت این همراهی پرداخته‌اند. این قشر با بیش از ۳ میلیون واحد رسمی ثبت شده در کشور حالا در شرایطی به تعطیلات اجباری در موج چهارم ابتلا رسیده‌اند که هیچ دل خوشی از نهادهای سیاست‌گذار و اجرایی در این حوزه ندارند و بر این باورند که پس از سپری کردن این موج همه‌گیری نیز مانند موج‌های قبل دولت آنها را با زیان‌های مالی‌شان تنها خواهد گذاشت و باید این بار را به‌تنهایی حمل کنند. البته دولت همچنان در حرف پشتیبان اصناف است و می‌گوید با آنها همراهی خواهد کرد اما باید دید که نمایندگان اصناف در این باره چه نظری دارند؟

عکس: آیدا فریدی

دامنه زیان گسترده می‌شود

محمدباقر مجتبایی، دبیرکل اتاق اصناف ایران در گفت‌وگو با صمت درباره مواجه شدن اصناف با موج چهارم همه‌گیری کرونا عنوان کرد: پیش‌بینی‌ها درباره تعطیلی‌های موج چهارم کرونا نشان می‌دهد در این مدت حداقل ۴۵ هزار میلیارد تومان کاهش فرصت فروش برای اصناف به‌وجود می‌آید که این زیان اثرات خود را در ادامه مسیر نشان خواهد داد.

وی با اشاره به اینکه بخشی از خسارت‌های اصناف مستقیم و بخشی خسارت به زنجیره‌های بعدی است، گفت: ۹۰ درصد کل کالاهای تولیدی کشور و ۷۰ درصد واردات ایران از طریق شبکه صنفی توزیع می‌شود.

مجتبایی در توضیح این موضوع عنوان کرد: مصرف‌کننده کالاها و خدمات ارائه‌شده اصناف فقط خانواده‌ها نیستند، بلکه شبکه صنفی با ۳ هزار نوع رسته صنفی در کشور، بسیاری از مواد اولیه کارخانجات، صنایع، پالایشگاه‌ها، شرکت‌ها و ادارات را تامین می‌کنند.

وی در پایان تاکید کرد: وقتی سایر بخش‌ها و مردم در رعایت پروتکل‌ها کوتاهی می‌کنند، تعطیلات اصناف ادامه‌دار می‌شود و زیان آن دیگر تنها محدود به اصناف باقی نخواهد ماند.

تسهیلاتی که دریافت نکردیم

اکبر شاهرخی، رئیس اتحادیه فروشندگان گل و گیاهان زینتی در این باره در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: بیش از یک سال است که اصناف کشور با همه وجود در حال تحمل مشکلات ناشی از کرونا هستند و در تمام مراحل پروتکل‌های تعیین‌شده ستاد مقابله با کرونا را رعایت کرده‌اند اما متاسفانه دولت هنوز اقدام قابل‌ملاحظه‌ای برای جبران خسارت این فعالان اقتصادی انجام نداده است.

وی افزود: متاسفانه بسیاری از فعالان اصناف در بخش‌های مختلف به‌دلیل مشکلات مالی در معرض ورشکستگی قرار گرفته و حتی مجبور به تعطیلی دائم واحد صنفی خود شده‌اند اما تسهیلات مورد انتظار را از دولت دریافت نکرده‌اند.

شاهرخی تاکید کرد: دولت در سال گذشته با اطلاع از شرایط اصناف می‌توانست حداقل در دریافت برخی از حقوق قانونی خود از اصناف تخفیف قائل شود که متاسفانه این کار را نیز نکرد. ضمن اینکه این میزان از تسهیلات تنها ممکن است کمک‌کننده واحدهای کوچک باشد اما میزان ۱۲ تا ۱۶ میلیون تومانی وام آن هم با بهره نسبتا بالا، درد چندانی را از صاحبان کسب‌وکار کشور دوا نخواهد کرد.

دولت تخفیف نداد

خسرو ابراهیمی‌نیا، نایب‌رئیس اتاق اصناف تهران نیز در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: در طول سالی که گذشت بسیاری از اصناف با مشکلات جدی مالی مواجه شدند اما این زیان‌ها در مشاغل و اصنافی که جنبه خدماتی داشتند، به‌ویژه اصنافی که طیف گسترده‌تری از خدمات را ارائه می‌کردند بیشتر مشاهده شد. ابراهیمی‌نیا در این باره گفت: طولانی شدن مدت همه‌گیری کرونا در نهایت موجب تعطیلی موقت و دائم بسیاری از این اصناف شد و متاسفانه دولت نیز باوجود وعده‌هایی که داده بود، حمایت موثری از این اصناف نکرد. نایب‌رئیس اتاق اصناف تهران در این باره تاکید کرد: دولت در طول این مدت می‌توانست از ظرفیت‌های موجود در کسب‌وکارهای حوزه خدمات، استفاده‌های مطلوب‌تری انجام دهد که کنترل بهتر بیماری را نیز در بر داشته باشد یا حداقل از برخی از حقوق دولتی این اصناف مانند مالیات و حق بیمه بگذرد اما متاسفانه این امر نیز محقق نشد.

ابراهیمی‌نیا در پایان گفت: در حال حاضر تعداد زیادی از اصناف حوزه خدمات به‌ویژه آن دسته از اصنافی که ملک تحت اختیار آنها استیجاری بود، حتی پس از تعدیل نیرو نیز قادر به ادامه فعالیت نبودند و ما شاهدیم که بسیاری از آنها با مراجعه به اتحادیه‌های مربوطه در حال ابطال پروانه‌های کسب خود هستند تا با این کار جلوی زیان بیشتر را بگیرند.

گروه یک بی‌آسیب نمی‌ماند

گرچه گروه یک شغلی حتی در شهرهای قرمز در دوران کرونا امکان فعالیت دارند اما صاحبان این کسب‌وکارها نیز از زیان تعطیلات در امکان نیستند.

سیدعلی‌اصغر میرابراهیمی، رئیس اتحادیه صنف دارندگان رستوران و سلف‌سرویس‌های تهران در این باره در گفت‌وگو با صمت گفت: تعطیلی‌های اعمال شده که در ظاهر شامل غذاهای بیرون‌بر رستوران‌ها نمی‌شود، با کاهش مشتری آسیب خود را به این صنف وارد می‌کند.

وی در این باره خاطرنشان کرد: در کنار این کاهش مشتری، با افزایش دستمزد کارگران، بالا رفتن نرخ مواد اولیه، افزایش حق بیمه و مالیات و افزایش اجاره‌بها این واحدها نمی‌توانند به‌راحتی روی پای خود بایستند.

رئیس اتحادیه صنف دارندگان رستوران و سلف‌سرویس‌های تهران درباره کمک‌های دولتی به اصناف آسیب‌دیده از کرونا گفت: صنف ما در فهرست اصناف آسیب‌دیده از همه‌گیری کرونا بود اما تا به حال کمک قابل‌توجهی در این زمینه دریافت نکرده و همکاران ما همچنان با مشکلات مالی فراوان روزگار می‌گذرانند.

میرابراهیمی در پایان گفت: فعالان اصناف برای حفظ سلامت مردم، همچنان تابع پروتکل‌های بهداشتی در این حوزه هستند و سعی می‌کنند باوجود تمام این مشکلات، خود را در چرخه اقتصادی کشور حفظ کنند اما با طولانی شدن این تعطیلی‌ها و محدودیت‌ها نیاز به حمایت‌های نهادهای دولتی بیشتر می‌شود و این موضوع نیاز به توجه و عزم مسئولان دارد.

یک همکاری یکطرفه

در بیشتر کشورهای گرفتار همه‌گیری ویروس کرونا به‌دلیل رکود و محدودیت‌های اجتماعی اعمال شده در این دوران، نهادهای بالادستی در این حوزه، برای جلوگیری از ورشکستگی کسب‌وکارهای مختلف، تسهیلاتی را به آنها اختصاص می‌دهند. گرچه در کشور ما نیز در ماه‌های ابتدایی شروع همه‌گیری، دولت اعلام کرد طرح‌های تسهیلاتی ویژه‌ای را برای اصنافی که از این موضع دچار زیان اقتصادی شده‌اند در نظر دارد، اما طولانی شدن روند پرداخت این تسهیلات، آن را فرسایشی کرد و کم‌کم اهالی کسب‌وکار را به این نتیجه رساند که در این زمینه آبی از دولت گرم نخواهد شد. البته بخشی از اصنافی هم که هنوز پیگیر موضوع بودند، پس از آگاهی از میزان وام، شرایط ارائه و نحوه بازپرداخت آن عطایش را به لقایش بخشیدند. از سوی دیگر نهادهای دریافت‌کننده برخی حقوق دولتی مثل مالیات، بیمه و عوارض نه‌تنها در دریافت این حقوق کوتاه نیامدند بلکه مطابق هر سال درصدهای افزایشی را نیز به این مبالغ افزودند. در این شرایط اصنافی که خود را تنها گروه زیان‌دیده در برابر کرونا می‌بینند، همچنان بدون آنکه امیدی برای امکان بقای کسب‌وکار خود در دوران پساکرونا داشته باشند، در موج چهارم همه‌گیری ویروس کرونا نیز مشغول رعایت پروتکل‌های بهداشتی و اجرای دستورالعمل‌های نهادهای تصمیم‌گیر در این موضوع هستند.

عکس روز

عکس از فضای مجازی

تعطیلی ۲۰۰۰ پارک تهران به مدت ۲ هفته

کرونا دوباره اوج گرفت. می‌گویند وضعیت تهران از قرمز به سیاه رسیده است. ممنوعیت‌های در پایتخت اعمال شد و حال خبر رسیده که پارک‌های تهران که فقط ۲ مورد آن دیوار دارد و بقیه بدون حصار است، به مدت ۲ هفته تعطیل شدند.

مدیرعامل سازمان پارک‌های شهرداری تهران از تعطیلی دوهفته‌ای بیش از ۲ هزار پارک پایتخت با مصوبه ستاد ملی مقابله با کرونا خبر داد.

محمد مختاری در این باره به فارس گفت: با مجوز ستاد ملی مقابله با کرونا این اقدام صورت گرفت و تمامی پارک‌ها تعطیل شد.

مدیرعامل سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری تهران درباره چگونگی جلوگیری از ورود مردم به پارک‌ها گفت: ما بیش از ۲ هزار پارک داریم که جز پارک شهر و پارک زندگی بقیه پارک‌ها بدون دیوار هستند.

مختاری گفت: مانند روز طبیعت از ورود مردم به پارک‌ها جلوگیری می‌شود و البته پلیس هم ورود کرده و ما این کار را با بخشنامه ستاد ملی مقابله با کرونا انجام داده‌ایم.

وضعیت در تهران بحرانی است؛ تا جایی که بهشت زهرا که مدتی روی آرامش به خود دیده بود، دوباره آرایش بحرانی گرفت.

سعید خال، مدیرعامل سازمان بهشت زهرا درباره تعداد متوفیان بهشت زهرا در چند روز گذشته گفت: از روز اول دی تا شب عید به‌طور متوسط بین ۱۵ تا ۲۵ متوفی داشتیم و شیب نمودار خطی بود، اما ناگهان در فروردین این عدد بالا رفت و ۵۸ متوفی را به ثبت رساندیم که نگران‌کننده است.

ارتباط کرونا با صنایع بزرگ معنادار نیست

سطح درآمد تاثیرگذارتر از کرونا

تمهیدات دولت و آسیب‌های کرونا به مردم

تحلیل روز

تحلیل صمت از تبعات کرونا در اقتصاد

بنگاه‌های خرد و متوسط قربانیان اصلی کرونا هستند

عکس: آیدا فریدی

امیرعباس آذرمونـد: اکنون بیش از ۱۳ ماه اسـت که به‌طور رسـمی ویروس کرونا در ایران شـایع شـده است. اقتصاد ایران که می‌رفت در سال ۹۹ تجربه تخلیه شوک فشـارهای تورمی را تجربه کند با شـیوع ویروسی مواجه شد که جهان را شگفت‌زده کرده بود. همین نیز سـبب شـد باوجود احیای رشد مثبت در برخی از صنایع و بخش نفت، رشـد اقتصادی کشـور چندان چشمگیر نباشـد، این در شرایطی بود که کرونا برخی از مشـاغل را از بین برد و همین نیز سـبب تضعیف بیش از پیش قدرت خرید خانوار شد. این کاهش تقاضا هم نتوانست ترمز تورم در کشور را بکشد و به این ترتیب سال ۹۹ در بیم و امید به پایان رسید. به‌نظر می‌رسد تا زمانی که واکسیناسیون کامل در کشـور صـورت نگیرد بنگاه‌های خرد و متوسـط باید هزینه زیـادی را در روزهای کرونایی بپردازند. به گزارش صمت اقتصاد ایران در حالی پا به سـال ۹۹ گذاشـت که ۲ سـال پی‌درپی رشـد منفی را تجربه کرده بود. نتیجه این رشـدهای متوالی منفی کوچک‌تر شـدن ۱۱ درصدی حجم اقتصاد کشـور در آغاز سال ۹۹ نسبت به سال ۹۶ بود. در حالی که نشـانه‌هایی در ماه‌های پایان سـال ۹۸ به‌دست آمد که می‌شد آن را ناشی از تخلیه اثر شوک داخلی و خارجی بر اقتصاد کشور دانست، با شیوع ویروس کرونا از انتهای سـال ۹۸ ناگهان اقتصاد با شـوک تازه‌ای مواجه شـد. این شوک تا آن اندازه بزرگ بود که براساس گزارش مرکز آمار ایران تقریبا تمام بخش‌های مرتبط با بخش خدمات کشـور در طول سـال ۹۹ با رشـد منفی مواجه شدند. تنها واسطه‌گری مالی توانسـت در زیرگروه خدمات حداقلی از رشـد اقتصادی را برای خود حفظ کند. بخش‌هایی که بیشـترین آسیب را از کرونا دیدند بخش خدمات اجتماعی، بازرگانی، رسـتوران و هتلداری بودند. کرونا به‌طور کلی در همه کشـورهای جهان بیش از هر چیز مشاغل خرد و متوسط را تهدید کرد و این مشابه تاثیری بود که در ایران هم بر جا گذاشـت.بنا بر گزارش بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول پس از وقوع شـوک کرونـا انتظـارات آنها برای رشـد نزدیک صفر اقتصادی تغییر کـرد. آنها در حالی که فکر می‌کردند در سـال ۹۹ اقتصاد ایران با تخلیه شـوک تحریم‌ها مواجه خواهد شد، هنگامی که شـیوع کرونا گسـترش پیدا کرد نظرات خود را تغییر دادند. بانک جهانی پیش‌بینی کرد اقتصاد ۵.۵ درصد کوچک خواهد شد و صندوق بین‌المللی پول رکود ایران را ۴.۵ درصد اعلام کرد. هرچند هنوز مراجع رسـمی آمار رشـد اقتصادی کل سـال گذشـته را منتشر نکردند اما از میانه سال هم معلوم بود این دو نهاد بین‌المللی در ارزیابی خود از وضعیت اقتصاد ایران دچار بیش‌برآوردی منفی شـدند و در عمل اقتصاد ایران چنین کاهشی را تجربه نکرد.

در بخش‌هایی چون خوراکی‌ها و مسـکن شدت تورم حتی بیش از انتظـارات بـود؛ به‌طور مثال در حالی که میانگیـن کل تورم نقطه به نقطه کشـور به ۴۸ درصد رسـیده بود، نرخ تورم نقطه‌ای خوراکی‌ها تا ۶۷ درصد افزایش یافت

کرونا در چه شرایطی به ایران رسید؟

همان‌طور که گفته شـد کرونا در شـرایطی در ایران شـیوع پیدا کرد که اقتصاد کشور در متغیرهای کلان شرایط مناسبی نداشت. در پایان ۳ فصل نخست سال ۹۸ و براساس گزارش مرکز آمار رشد اقتصادی کشور منفی ۷.۶ درصد بود. این شاخص در پایان سال به منفی ۷ درصد رسید، این در حالی بود که در سال ۹۷ نیز نرخ رشد اقتصادی کشـور منفی ۴.۷ درصد اعلام شـده بود. نرخ تورم نقطه‌به نقطه تا پایان بهمن ۹۸ به ۲۵ درصد رسیده بود؛ نرخی که پس از یک سال از شیوع کرونا رشدی چشمگیر پیدا کرد و ۴۸.۷ درصد ثبت شد.

اینها همه در شرایطی رخ داد که دولت از نظر منابع در تنگنای جدی قرار داشته و دارد و کسری بودجه از سال ۹۷ به یکی از معضلات جدی مالی دولت تبدیل شده بود. این شرایط همزمان با شیوع کرونا سبب تحمیل هزینه‌های بیشتر به دولت شده و همیـن نیـز اقتصاد را دچار تورمی بالاتر کرد که در تمام سـال ۹۹ در جریان بود. همچنین از بین رفتن مشاغل در برخی بخش‌های خاص سبب کاهش قدرت خرید چشـمگیر بخشـی از جامعه و نیروی کار بنگاه‌های خرد و متوسط می‌شود و به این ترتیب تقاضا هم به سمت سرکوب شدن می‌رود.

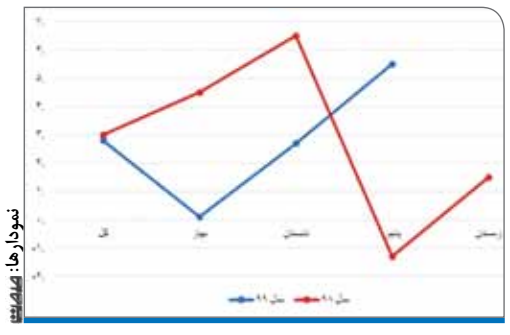
شوک ناشی از کرونا اقتصاد را هم با شوک عرضه و هم شوک تقاضا مواجه می‌سازد. از یک سو عرضه نیروی کار کاهش یافته و از طرف دیگر در تامین مواد اولیه تولید نیز مشکلاتی ایجاد شده است. شوک عرضه به‌دنبال خود شوک تقاضا را می‌آورد. تعطیلی کسـب‌وکارها در عمل منجر به تعدیل نیروی کار شـد و این نیز کاهش درآمد خانوار را به همراه آورد که به کاهش تقاضا ختم شـده اسـت. از طرف دیگر نگرانی از آینده، خانوارها را به پس‌انداز بیشتر و تعویق انداختن تقاضای خود تشویق می‌کند که این هم به کاهش تقاضا دامن زده است. به همین دلیل انتظار می‌رفت رکود اقتصادی و شوک ارزی ناشی از تحریم‌ها بیشتر شود؛ اتفاقی که تا آبان به حداکثر خود رسید و نرخ هر دلار امریکا را تا مرز ۳۲ هزار تومان افزایش داد. نباید فراموش کرد که در آغاز سال ۹۹ نرخ هر دلار امریکا ۱۴ هزار و ۹۰۵ تومان بود اما در پایان سال نرخ آن تا ۲۵ هزار تومان رسید. در این میان فشار در بخش درآمدهای دولت در حالی که حمایت از کسب‌وکارها و معیشت ضروری بود دست قوه مجریه را بیش از هر زمانی بسته بود.

بخشی که همواره رشد مثبت دارد

در دهه ۹۰ که اقتصاد ایران نوسـان‌های زیادی داشـت و بسـیاری از بخش‌هـای اقتصادی دوره‌های رکودی پی در پـی را تجربه می‌کردند، بخش کشـاورزی تنها بخشـی بود که نسـبتا رشـد می‌کرد. حتی در سـال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ که اقتصاد ایران رکود ناشـی از تحریم‌های اقتصادی را تجربه کرد، رشد این بخش بسیار بود.

دلیل این موضوع به آن برمی‌گردد که وضعیت بارندگی و شرایط آب و هوایی، مهم‌ترین عامل موثر بر عملکرد بخش کشاورزی است. براساس اعلام مرکز آمار این بخش در سال ۹۸ رشد ۲.۸ درصدی را تجربه کرد، این در حالی است که در ۹ ماه نخست سال ۹۹ نیز نرخ رشد این بخش ۳ درصد بوده است.

شواهد موجود نشان می‌دهد تخصیص ارز ترجیحی به ذرت، جو و سایر نهاده‌های دامی منجر به سرکوب قیمتی این محصولات به همراه گندم به‌عنوان کالای جانشین شده و انگیزه پایین کاشت این محصولات به‌ویژه گنـدم به‌دلیـل پایین بودن نرخ تضمینی و بالا رفتن هزینه‌های نهاده‌ها سبب شده تولید این محصول استراتژیک کاهش بسیار داشته باشد.

نمودارها: صمت

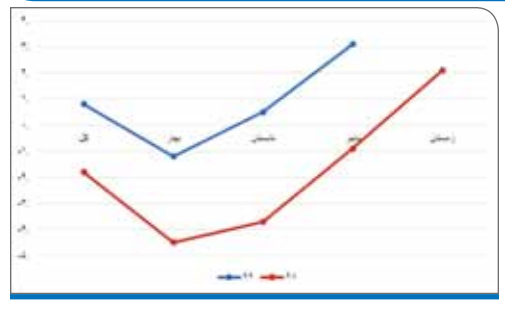
آغاز رشد مثبت در بخش نفت

با اعمال تحریم‌های امریکا رشد بخش نفت خام و گاز طبیعی از زمستان سال ۹۶ منفی شد و در سال‌های ۹۷ و ۹۸ به ترتیب رشدهای منفی ۱۴ و ۳۵ درصدی را تجربه کرد. به‌طور کلی در طول دهه ۹۰ به‌دلیل تحریم‌ها نوسانات بخش نفت و گاز از تمام بخش‌های اقتصادی کشور بیشـتر بود و در سـال ۹۹ هم این وضع تا حدودی ادامه داشـت. در بهار ۹۹ رشد منفی بخش نفت تداوم یافت و به منفی ۱۴.۵ درصد رسید اما همانطور که پیش‌بینی می‌شد رشد این بخش با خروج کامل شوک تحریم‌ها از تابستان سال گذشته روند مثبت را آغاز کرد، به‌نحوی که در تابستان ۴.۶ درصد و در پاییز نیز ۳.۱ درصد رشد را تجربه کرد.

تولید نفت ایران در فصول دوم و سـوم سـال ۲۰۲۰ به ترتیب یک میلیون و ۹۵۸ هزار بشکه و یک میلیون و ۹۴۵ هزار بشـکه در روز بوده که با در نظر گرفتن مصرف یک میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه در کشور، می‌توان ادعا کرد در این مدت صادرات نفت خام ایران در روز حدود ۲۵۰ هزار بشـکه بوده اسـت؛ با این حال بررسـی آمار تولید و صادرات در ماه‌های مختلف تابسـتان سـال گذشته نشـان می‌دهد صادرات نفت ایران روند صعودی به خود گرفته است. این عوامل دسـت به دسـت هم داد تا از رشد منفی بخش نفت در کشور به‌شکل چشمگیری کاسته شود، به‌نحوی که در ۳ فصل نخست سال گذشته نرخ رشد این بخش منفی ۲.۴ درصد محاسبه شد.

تخلیه شوک در صنایع بزرگ

تولید محصولات صنعتی در سـال‌های گذشـته با چالش‌های فراوانی مواجه بوده است. در سال‌های ۹۱ و ۹۲ چالش تحریم اقتصادی به‌ویژه از راه محدودیت واردات کالاهای واسـطه‌ای و سرمایه‌ای، تولید محصولات صنعتـی را بـا مشـکل مواجه کـرد. پـس از آن باوجـود بهبودهایی در بهره‌برداری از ظرفیت‌های تولید بسـیاری از صنایع به‌ویژه خودروسازی، پتروشـیمی و... تا سـال ۹۶ کمبـود تقاضای موثر و رکـود زنجیره‌های پیشـینی صنعت چون سـاختمان چالش اصلی بسیاری از صنایع بود و از سـال ۹۷ محدودیت‌های تجاری ناشی از تحریم دوباره و ایجاد اخلال در نظام قیمت‌گذاری و تخصیص ارز به صنایع وابسته به واردات یا صادرات مشـکلاتی را برای این بخش به‌وجود آورده اسـت. در این میان همواره اعلام نرخ رشـد این بخش با چالش میان دو مرجع رسـمی اعلام آمار در کشور مواجه بوده است؛ مثلا در حالی که بانک مرکزی نرخ رشد صنعت را برای بهار سال گذشته ۱.۳ درصد اعلام کرده بود، مرکز آمار این شاخص را منفی ۰.۴ درصد برآورد کرد. به‌نظر می‌رسـد یکی از علل این تفاوت را

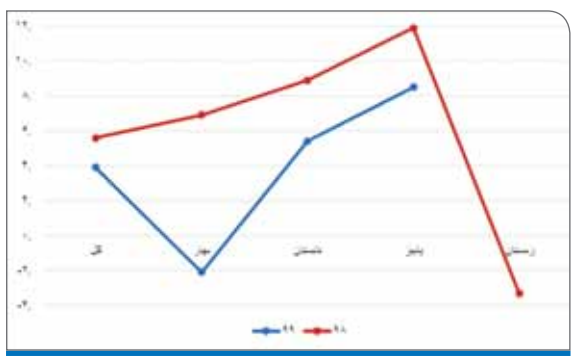
بتوان در کانال‌های اثرگذاری ویروس کرونا بر صنایع کشـور توضیح داد. به‌طور کلی در محاسـبه ارزش افزوده بخش صنعت، بانک مرکزی بیشتر بـر صنایع بـزرگ تمرکز می‌کند، حال آنکه مرکـز آمار صنایع کوچک و متوسـط را دارای سـهم مهم‌تری می‌داند. ویروس کرونا نیز بیش از هر چیز بر بنگاه‌های کوچک و متوسـط اثرگذاری داشـت؛ بنابراین عجیب نیسـت که رشد برآوردی مرکز آمار منفی‌تر از برآورد بانک مرکزی باشد. از سـوی دیگر در نتیجه شـیوع کرونا برخی صنایع چون دارویی، غذایی، کاغذی و بهداشتی رونق نسبتا خوبی داشته‌اند. با تخلیه شوک تحریم‌ها در سـال‌های ۹۷ و ۹۸ در نیمه نخسـت سال ۹۹ در عمل زیربخش‌های مهمی از صنعت رشد مثبت را تجربه کردند، اما بخش‌هایی چون صنایع منسـوجات تحت تاثیر شـیوع کرونا دچار رکود شدند. براساس مطالعات انجام شـده رشـد ارزش افزوده بخش صنعت براسـاس حساب‌های ملی مرکز آمار و رشد ارزش افزوده این بخش براساس شاخص کمکی صنایع بورسـی هم حرکت قابل‌توجهی داشـته‌اند. بر این اساس برآورد شده در نیمه دوم سـال ۹۹ نرخ رشـد این بخش به ۶.۴ درصد رسیده باشد. مرکز آمـار و بانـک مرکزی از ارائه آمارهای مربوط به رشـد اقتصادی برای کل سـال ۹۹ فعلا خودداری کرده‌اند اما آخرین گزارش مرکز آمار ایران نرخ رشد بخش صنعت در پاییز ۹۹ را ۳.۱ درصد اعلام کرد.

رکود در شرایط تورمی

از جمله بخش‌هایی که تورم فراوانی را در ۳ سال گذشته تجربه کرد، بخش مسکن اسـت. نرخ هر مترمربع واحد مسـکونی در پایتخت در پایان سـال ۹۶ به ۵ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان می‌رسـید، حال آنکه در اسـفند ۹۹ میانگین نرخ هر مترمربع واحد مسـکونی در تهران به بیش از ۳۰ میلیون تومان رسـید، این در حالی است که تقاضا برای بخش مسکن در ایران همواره وجود دارد اما کاهش قدرت خرید خانوار نسبت به افزایش نرخ این بخش سبب شده در بیشتر فصول پس از سال ۹۰ این بخش در رکود کامل باشـد. این موضوع روی دیگر سکه کاهش سرمایه‌گذاری شامل سرمایه‌گذاری عمومی و خصوصی در دهه ۹۰ بوده اسـت.با این حال در ۲ سـال گذشـته این بخش تقریبا رشد مثبتی را تجربه کرده است.

باید توجه داشـت در ۲ سـال از ۳ سـال اخیر نرخ رشـد مسـکن در کشور حدود ۱۰۰ درصد بوده، به همین دلیل باوجود کاهش سرمایه‌گذاری، سودآوری این بخش همچنان نسبت به بسیاری از بخش‌های دیگر اقتصاد کشور مثبت است.شواهد موجود از پروانه‌های سـاختمانی صادره در نیمه دوم سـال ۹۸ و برخی شاخص‌های مرتبط با تولید و فروش مصالح سـاختمانی در نیمه اول سـال ۹۹ حاکی از رشد منفی و نسبتا قابل‌توجه سرمایه‌گذاری در این بخش بوده است.

به‌نظر می‌رسد بخش بزرگ این رشد منفی مربوط به بخش ساختمان‌های مسکونی باشـد که آمار رشـد پروانه‌های سـاختمانی این موضوع را تایید می‌کند؛ با این حال عملکرد بودجه عمرانی در نیمه نخسـت سـال گذشته نشـان می‌دهد احتمالا رشد سـرمایه‌گذاری در سـاختمان‌های غیرمسـکونی دولتی در این دوره مثبت بوده و

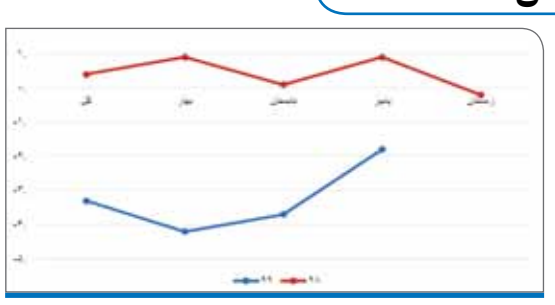

مخارج عمرانی دولت نسبت به سال گذشته به‌صورت اسمی نزدیک ۴۰ درصد افزایش داشته است.

ذکر این نکته ضروری اسـت که نتایج بررسـی‌ها نشان می‌دهد در فصل‌های اخیر همواره شاخص نسبت نرخ یک مترمربع زیربنای واحد مسکونی به هزینه‌های ساخت یک مترمربع زیربنای واحد مسکونی بالاتر از یک بوده و در نتیجه ساخت‌وساز صرفه اقتصادی داشته است. اینکه باوجود صرفه اقتصادی آمار پروانه‌های ساختمانی نشان از رکود این بخش دارد، می‌تواند ناشی از جذابیت سایر بازارها چون طلا و ارز باشد.

رکود بزرگ در بخش خدمات

رشـد بخش خدمات همواره وابسـتگی فراوانی به رشـد سـایر بخش‌هـای اقتصادی دارد. براسـاس اعلام مرکز آمار از پاییز ۹۷ به بعد رشـد این بخش همواره نزدیک صفر بوده اسـت. بیشـترین رشـد منفی در میان زیربخش‌های خدمات مربوط به بخش‌های عمده‌فروشی، خرده‌فروشـی و امور عمومی بوده‌اند. دلیل اصلی رشد منفی این بخش تا پیش از سال ۹۹ به کاهش قدرت خرید خانوارها و کاهش مصرف خصوصی و منفی شدن رشد هزینه‌های جاری دولت به نرخ ثابت بوده است. با این حال تاثیر شیوع ویروس کرونا و اعمال محدودیت‌ها در این بخش بسیار بیشتر از سایر بخش‌ها بوده است. ارزش افزوده بخش خدمات در فصل بهار ۹۹ کاهش ۴.۲ درصدی داشته و در تابستان و پاییز هم به ترتیب منفی ۳.۷ درصد و منفی ۱.۸ درصد شده است.

تورم ماهانه سال ۹۹

گسـترش شـیوع کرونا در ایران با شـتاب دوباره نرخ تورم در کشور همزمان شد. این امر به آنجا رسید که برای سومین سال پی در پی نرخ تورم کشور به بیش از ۳۰ درصد رسید.

آن‌طور که مرکز آمار ایران گزارش می‌دهد نرخ تورم در پایان اسفند سال گذشته به بیش از ۳۶ درصد رسید. در سال ۹۷ و ۹۸ نیز نرخ تورم به ترتیب ۳۱.۲ درصد و ۴۱.۲ درصد اعلام شد. البته نرخ تورم در برخی از ماه‌های سـال گذشـته از سـال ۹۸ و ۹۷ هم بیشتر شده بود. به این ترتیب با اینکه به‌دلیل کرونا، رکود گسترده‌تر از پیش بر اقتصاد کشور سایه انداخته بود، جهش‌های قیمتی همچنان ادامه یافت.

در بخش‌هایی چون خوراکی‌ها و مسـکن شـدت تورم حتی بیش از انتظارات بود؛ به‌طور مثال در حالی که میانگین کل تورم نقطه به نقطه کشـور به ۴۸ درصد رسـیده بود، نرخ تورم نقطه‌ای خوراکی‌ها تا ۶۷ درصد افزایش یافت.

همچنین تورم مسـکن در اسـفند ۹۹ نسبت به اسفند ۹۸ به بیش از ۹۳ درصد رسید. به این ترتیب دو بخشی که بیش از ۶۰ درصد هزینه خانوارهای فقیر کشور را تشکیل می‌دهند با شتابی به‌مراتب چشمگیرتر از میانگین تورمی کشور به روند فزاینده خود ادامه دادند.

همچنین در مهر سال گذشته بالاترین نرخ تورم ماهانه ۲ سال اخیر بـا نرخ ۷ درصدی به‌دسـت آمد. تـورم ۷ درصدی ماهانه اگر برای یک سال مداوم ادامه داشته باشد نرخ تورم کل را سه‌رقمی خواهد کرد.

در این میان باید توجه داشت که دلیل اصلی رشد نرخ تورم در کشور نه کرونا بلکه کسـری بودجه دولت بوده اسـت؛ بنابراین مسـئله تورم در روزهای غیرکرونایی همچون گذشـته می‌تواند یک مشـکل جدی برای کشـور باشـد و ضروری اسـت که دولت برای کسری بودجه خود راه‌حل‌های دیگری جز خلق پول پرقدرت پیدا کند.

سخن پایانی...

راه نجات اقتصاد ایران به‌ویژه در این شرایط حرکت به سمت افزایش تولیدات داخلی و حمایت هدفمند از کسـب‌وکارها است. برای این کار لازم است مجموعه عوامل تسهیل‌کننده تولید و کسب‌وکار مورد توجه قرار بگیرند.

هرچنـد بخشـی از اقتصاد به‌ویـژه بخش‌های خدمـات کماکان با مشکلاتی مواجهند و خواهند بود اما در سایر زمینه‌ها فرصت‌هایی وجود دارد؛ فرصت‌هایی برای بخش خصوصی مانند توسـعه مشـاغل خانگی و همین‌طـور فرصت‌هایی برای تصمیم‌گیران حاکمیتی برای توسـعه کامل و فزاینده دولت الکترونیک و ایجاد سـهولت در دریافت مجوزها و تکمیـل و تهیـه نظام جامع آماری و اطلاعاتـی دولت در بخش‌های مختلف. از سوی دیگر ضروری است سیاست‌های حمایتی از بنگاه‌های کوچک شـدت بگیرد؛ حمایت‌هایی چـون معافیت مالیاتی یا معافیت از پرداخـت حـق بیمه کارفرمایان در صـورت حفظ نیروی کار. بخش خدمات بیش از نیمی از اشـتغال کشـور را تشـکیل می‌دهد و اغلب بنگاه‌های این بخش، بنگاه‌های خرد و متوسط هستند، به همین دلیل حمایت از این بخش‌ها می‌تواند به اشـتغال رسـمی و پایدار در کشـور کمک شـایانی کند. بررسـی‌ها نشـان می‌دهد تعطیلی‌های پی در پی مشـاغلی چون رسـتوران‌ها و اماکن ورزشی آنها را شدیدا زیانده کرده و حمایت‌هـای تاکنونی دولت نتوانسـته چندان آنهـا را برای مقابله با دشواری‌های فعالیت در دوره کرونا مقاوم کند.

یادداشت

کرونا بلای جان یا تحول راهبردی

امیرحسن کاکایی
عضو هیات‌علمی دانشگاه علم و صنعت

بیش از یک سال از ورود ویروس کرونا به جهان و ایران می‌گذرد. بهار سال گذشته، بین صنعتگران، قطعه‌سازان و خودروسازان، این ولوله بود که چه زمانی و چگونه کارخانجات را بعد از تعطیلات عید باز کنند. البته وقتی از نهادهای دولتی و مسئول سوال می‌شد، کسی پاسخ درست‌حسابی نمی‌داد و می‌گفتند با مسئولیت خودتان، کارخانجات را باز کنید. اما امروز که من می‌نویسم، نه‌تنها فورا بعد از تعطیلات سال نو، کارها شروع شد، بلکه کارگران و مهندسان طی دو هفته نخست سال مشغول جمع کردن خودروهای کف و تعمیرات سالانه بودند. با آنکه تهران در وضعیت قرمز است اما ظاهرا تمام صنایع دایر هستند و شهر حسابی شلوغ است. انگار مردم دیگر از این ویروس نمی‌ترسند و با آن کنار آمده‌اند. قطعا این ویروس خطرناک است و اگر هم تا الان در همین حد که مشاهده می‌کنیم، کشته داده، به‌دلیل رعایت همگانی بوده اما در این مدت، خیلی چیزها تغییر کرده است.

نخستین تغییر را در بُعد فرهنگی مشاهده می‌کنیم. امروز دیگر خبری از دست دادن یا بغل کردن و روبوسی در محیط‌های کاری نیست، حتی در خانه‌ها هم موضوع دیدوبازدید در بیشتر شهرهای بزرگ کم‌رنگ شده و رفتار مردم به‌هنگام دیدن یکدیگر تغییر کرده است. امیدوارم این به معنی کم‌شدن محبت در میان مردم و خانواده‌ها نباشد.

جلسات بیشتر به‌صورت الکترونیکی برگزار می‌شود و در این فرآیند یاد گرفته‌ایم که در صحبت کردن دقیق‌تر باشیم، چراکه اغلب این جلسات ضبط می‌شوند. همچنین کمتر می‌توانیم بین صحبت یکدیگر بپریم، چراکه سیستم صوتی بهم می‌خورد و مانند گفت‌وگو با بی‌سیم، مجبوریم بگذاریم حرف طرف تمام شود یا اینکه ابتدا اجازه بگیریم و بعد صحبت کنیم. اینها باعث می‌شود بهره‌وری جلسات بالا برود. کرونا باعث شد توسعه دولت الکترونیک شتاب بیشتری بگیرد. همین ۳،۲ روز پیش عوارض سالانه، طرح ترافیک و جریمه‌های کل سال را بسیار راحت از طریق اینترنت پرداخت کردم. برای گرفتن وقت از معاینه فنی هم کار راحت شده و کمتر ناچاریم در صف بایستیم. این مسیر را با سرعت طی کنیم. امروزه تقریبا تمام کارهای اداری رسمی را می‌توان از طریق اینترنت انجام داد. این روش نه‌تنها ترافیک را در شهرها و بین‌شهرها کم می‌کند و متعاقب آن آلودگی کاهش می‌یابد و بهره‌وری رفت‌وآمد را به‌شدت بالا می‌برد، بلکه ابزار بسیار قوی برای جلوگیری از فساد و البته لو رفتن مفسدان است و خودبه‌خود کیفیت حاکمیت را بالا می‌برد. این‌روزها همه عادت کرده‌ایم که آموزش‌ها به‌طور مجازی انجام شود. این موضوع هم مزایای زیادی دارد و با بالا رفتن بهره‌وری آموزش در کل کشور، به‌ویژه مبتنی بر بهینه‌کاوی در قیاس بین کلاس‌های گوناگون، کاهش ترافیک و آلودگی و استفاده بهینه از ابزارهای آموزشی از مزایای آن است. بدین‌ترتیب می‌توان در سطح تحصیلات و آموزش‌های تکمیلی برای افراد شاغل، فرصت‌های جدیدی را یافت که خود باعث ارتقای کیفیت عملکرد افراد می‌شود. اما برعکس در زمینه تربیت قطعا با مشکلات جدی روبه‌رو شده‌ایم. واقعیت این است که آموزش مجازی، ارتباط موثر معلم و شاگرد را تقریبا قطع کرده است. البته شخصا به‌عنوان مدرس دانشگاه باید بگویم که این مشکل نه‌تنها درباره دانش‌آموزان، بلکه در آموزش‌عالی هم برقرار است. مگر می‌شود یک دانش‌آموز تازه‌وارد به دانشگاه را فقط با آموزش چندتا فرمول، تبدیل به یک مهندس کرد؟ همین وضعیت درباره بقیه آموزش‌ها وجود دارد. آینده بسیار مبهمی در این زمینه پیش‌رو داریم. طولانی شدن زمان حاکمیت کرونا، متاسفانه نتایج ماندگاری در خروجی مدارس و دانشگاه‌ها ایجاد می‌کند که فعلا اظهارنظر دقیق در این زمینه زود است. اما کرونا نتایج عجیب و غریب دیگری هم به همراه داشت. همین چند روز پیش خبری منتشر شد که یکی از خطوط تولید شرکت بنز با مشکل و کمبود چیپ‌های الکترونیکی روبه‌رو و فعالیت آن متوقف شده است. علت اصلی این کمبود، افزایش شدید تقاضای لپ‌تاپ و موبایل برای دوران کرونا بود. البته موضوع رمزارزها هم برای این موضوع افزوده شده است اما قطعا این معضل به‌زودی با افزایش ظرفیت‌ها برطرف خواهد شد.

نکته بعدی که در صنعت خودرو در جهان رخ داده، کاهش تقاضا برای خودرو است. البته پیش از کرونا هم خودروهای برقی و از آن مهم‌تر خودروهای خودران در حال توسعه بودند و در کنار آن، کسب‌وکارهای مبتنی بر اشتراک خودرو و بهره‌برداری از آن در حال تغییر مدل‌های کسب‌وکار در صنعت حمل‌ونقل بود؛ بنابراین می‌توان پیش‌بینی کرد که به‌زودی تقاضا برای خودرو در جهان کاهش پیدا می‌کند و با ادامه این روند در ۱۰ سال آینده حدود ۲۰ درصد از تقاضای خودرو جهان کاهش پیدا کند. معنی این حرف، بلااستفاده ماندن ظرفیت‌های فعلی و البته افزایش رقابت بین خودروسازها خواهد بود.

هم اکنون در ایران هم تغییراتی را در الگوی ترافیک شهرها مشاهده می‌کنیم. به‌دلیل شیوع ویروس کرونا، باوجود اینکه بخش عمده‌ای از رفت‌وآمدهای عادی، مانند رفت‌وآمد دانش‌آموزان، تقریبا حذف شده اما از آن سو استفاده از خودرو شخصی افزایش یافته است و در عین حال استفاده از شبکه تاکسیرانی مبتنی بر فضای مجازی مانند اسنپ، گسترش یافته و ترافیک همان‌طور که مشاهده می‌شود، در عمل کاسته نشده است.

خلاصه اینکه، کرونا هم اثرات منفی داشته است و هم اثرات مثبت. اما در مجموع می‌توان امروز بعد از یک سال از شروع این ماجرا، به‌راحتی گفت که روند الکترونیکی‌شدن زندگی‌ها، روابط، کسب‌وکارها و اقتصاد و تاثیر آن روی حمل‌ونقل، در کنار تحولات فناوری مبتنی بر فناوری اطلاعات و اتوماسیون، سرعت گرفته است و آینده‌ای که پیش‌بینی می‌شد، خیلی سریع‌تر از آنچه فکر می‌کردیم، به ما نزدیک می‌شود.

بررسی صمت از تاثیر سونامی چهارم کرونا در صنایع بزرگ

ارتباط کرونا با صنایع بزرگ معنادار نیست

تحریم نقش کرونا در صنایع بزرگ را کمرنگ کرد

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

کرونا در کنار تحریم، میدان محکی برای صنعت کشور شده است. تولیدکنندگان که خود را در بستر تحریم بازیابی کرده و با گران شدن نرخ ارز و ممنوعیت واردات به‌دنبال خیزش بلند در تولید و افزایش تیراژ بودند با بحرانی جدید به‌نام اپیدمی شدن ویروس کرونا روبه‌رو شدند.

در ابتدا با برخورد با موضوعی جدید، ناشناخته بودن ابعاد مسئله بیشترین آسیب را به بخش‌های مربوط وارد می‌کند. نخستین اخبار درباره شیوع ویروسی جدید در جهان نوعی سردرگمی را به‌وجود آورد و بسیاری حتی آن را جدی نگرفتند اما در ادامه به موذی و خطرناک بودن آن با توجه به پیامدهایی که برای سلامت افراد و جامعه داشت، پی بردند.

واحدهای صنعتی دارای شرایطی است که نمی‌توان در آن تمام پروتکل‌های بهداشتی را به‌کار بست. به‌عنوان نمونه، در برخی واحدهای تولیدی رعایت فاصله اجتماعی امری تقریبا غیرممکن است. حال باید دید پس از یک تجربه یک ساله صنعت در موج چهارم قرار است چگونه خود را از پیامدهای این وضعیت مصون نگه دارد.

عکس: صمت

وضعیت صنایع بزرگ در شرایط تحریم و کرونا بهتر شده است. دولت براساس شرایطی که ستاد مقابله کرونا تشخیص داده، واحدهای صنعتی را ملزم به تعطیلی نکرده است

محمود تولایی یکی از صنعتگران کشور و عضو اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران درباره پیامدهای خیزش دوباره ویروس کرونا در کشور روی صنایع بزرگ به صمت گفت: وضعیت صنایع بزرگ در شرایط تحریم و کرونا بهتر شده است. دولت براساس شرایطی که ستاد مقابله کرونا تشخیص داده، واحدهای صنعتی را ملزم به تعطیلی نکرده است.

وی افزود: تاثیراتی که شیوع ویروس کرونا در پیک‌های گوناگون دارد اثرات عمومی و در طرف تقاضاست؛ اینکه خریدار دارای محدودیت شده باشد یا با بسته شدن مرزها سهم صنایع بزرگ در بازارهای جهانی کاهش پیدا کند.

او ادامه داد: در بحث تولید داخل به‌ویژه در حوزه صنایع بزرگ و صنایع بالادستی شرایط بدی نداشتیم و حتی می‌توان گفت این صنایع نسبت‌به سال‌های قبل وضعیت بهتری دارند.

▣ محدودیت‌های کرونایی مشمول صنایع نمی‌شود

تولایی درباره تاثیر احتمالی شیوع دوباره کرونا روی صنایعی مانند خودروسازی، اظهارکرد: صنعت خودرو را باید جدا از صنایع دیگر درنظر گرفت، زیرا این صنعت به نوعی نه خصوصی است و نه دولتی و به‌اصطلاح خصولتی است. صنعت خودرو، صنعتی انحصاری بوده و دارای شرایط خاص است که روی قیمت‌گذاری محصولات آن هنوز بحث‌های زیادی وجود دارد. همچنین در نحوه توزیع و مدیریت آن سخنانی مطرح می‌شود.

عضو اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران ادامه داد: صنعت خودرو در دسته‌بندی صنایع بزرگ وضعیتی متفاوت دارد، زیرا بازار تقاضا داشته و افراد برای خرید آن صف می‌ایستند و در بازار آن سرمایه‌گذاری می‌کنند.

تولایی با بیان اینکه صنایع بزرگ کشور مشکل خاصی با شیوع ویروس کرونا نداشتند، اظهارکرد: صنایع بالادستی و صنایع پایین‌دستی بزرگ که توسعه بزرگی داشتند، مشکلی از جانب ویروس کرونا نداشتند و فکر نمی‌کنم داشته باشند.

این صنعتگر در پاسخ به این پرسش که آیا بنگاه‌های اقتصادی هم ناگزیر هستند با یک‌سوم نیرو فعالیت داشته باشند، گفت: این الزام برای واحدهای صنعتی وجود ندارد و در دسته‌بندی‌هایی که برای فعالیت با یک‌سوم نیرو دیده شده، صنعت شامل آن نمی‌شود. در واقع صنایع باید با تمام ظرفیت فعالیت داشته باشند.

این فعال صنعت در ادامه عنوان کرد: اگر کارفرمایی، خود تشخیص دهد یا پاندومی در واحد صنعتی وی رخ داده باشد، می‌تواند فعالیتش را کاهش دهد و مثلا با بخشی از نیروها تولید داشته باشد؛ در نتیجه محدودیت‌های کرونایی مشمول صنایع نمی‌شود.

▣ وضعیت بهتر در شرایط کرونا

تولایی ادامه داد: درحال‌حاضر وضعیت صنایع روال عادی را دارند و فعالیت معمول انجام می‌شود. البته ممکن است مشکلاتی وجود داشته باشند که ناشی از تحریم باشد مانند مشکل نقدینگی و کمبود منابع ارزی و به‌دنبال این امر واحد تولیدی بخواهند تعدیل نیرو داشته باشند اما این امر ارتباطی با کرونا و محدودیت‌های آن ندارد.

تولایی با تاکید بر اینکه کرونا در ایران در صنایع بزرگ اتفاق خاصی را رقم نزده است، گفت: لوازم‌خانگی در تولید وضعیت مناسبی داشت و حتی واحدهایی که پیش از کرونا وضعیت خوبی نداشتند پس از کرونا وضعیت بهتری پیدا کردند. بنابراین در برخی صنایع توسعه‌های خوبی هم اتفاق افتاد. در واقع می‌توان گفت تحریم نقش کرونا را در صنعت کشور کمرنگ کرد.

وی ادامه داد: آنقدر عیار مشکلات بانکی، چالش‌های فضای کسب‌وکار، معضل مالیات و... بالاست که کرونا در مقابل آن نمی‌تواند نقشی داشته باشد.

▣ ضرورت کمک و حمایت دولت

تولایی در ادامه سخنان خود گفت: صنایع بزرگ را اگر بخواهیم در سطح جهانی با شیوع ویروس کرونا مقایسه کنیم، وضعیت این صنایع متفاوت از وضعیت صنایع ایران خواهد بود.

وی بیان کرد: بعضی از صنایع و محصولات به‌لحاظ کرونا به‌شدت دچار آسیب و افت شدند. در واقع تاثیر جهانی کرونا روی این صنایع مختص ایران نبود. به‌عنوان مثال، صنعت گردشگری تعطیل شد یا تاثیر منفی کرونا روی صنعت هوایی را نمی‌توان نادیده گرفت.

عضو اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با بیان اینکه برخی صنایع کوچک‌تر دچار آسیب جدی شدند، عنوان کرد: در حوزه واحدهای کوچک تولیدی ضرورت دارد دولت دسته‌بندی داشته باشد و به‌طور هدفمند به آنها کمک و از آنها حمایت کند. تا امروز کار تخصصی در حوزه صنعت در ارتباط با مقابله با ویروس کرونا دیده نمی‌شود که موثر بوده باشد. اقتصاد زیانی بزرگ از کرونا دید اما ارتباط کرونا با صنایع بزرگ و بالادستی معنادار نیست.

وضعیت مناسب صنایع

> محمود تولایی: عیار مشکلات بانکی، چالش‌های فضای کسب‌وکار، معضل مالیات و... بالاست که کرونا در مقابل آنها نمی‌تواند نقش زیادی داشته باشد

تاثیر قدرت خرید مردم بر تولید

آرمان خالقی، عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران درباره وضعیت صنایع بزرگ در شرایط شیوع دوباره کرونا و محدودیت‌های کرونایی به صمت گفت: هر صنعتی نسبت‌به تغییر میزان تقاضایش در بازار متاثر از کرونا خواهد بود. همچنین نباید یک سلسله عوامل را در کنار کرونا نادیده گرفت.

او افزود: نخستین و مهم‌ترین این عوامل قدرت خرید مردم است و اینکه مردم با توجه به سطح درآمدشان خرید دارند و مهم است که با توجه به قدرت خرید خود چه کالاهایی را در اولویت برای پر کردن سبد خانوار خود انتخاب می‌کنند. وی ادامه داد: به‌طور قطع، اولویت نخست مواد غذایی و بهداشتی است اما مهم است که اولویت دوم آنها چه کالاهایی باشد؛ خرید خودرو، تهیه و نوسازی اثاثیه منزل، خانه و.... درآمد خانواده به خرید کدام کالاها می‌رسد؟

▣ خرید خودرو برای تردد

این کارشناس حوزه صنعت تصریح کرد: آنچه مسلم است با پاندومی ویروس کرونا مردم ترجیح می‌دهند با وسیله نقلیه شخصی تردد داشته باشند و کمتر با ناوگان حمل‌ونقل عمومی رفت‌وآمد کنند.

او ادامه داد: این شرایط نیاز به خودرو را افزایش داده اما توانمندی با توجه به این نیاز افزایش پیدا نکرده است. درآمد افراد به اندازه‌ای نیست که هرکس هر زمان اراده کرد، بتواند در مدت کوتاهی یک خودرو شخصی داشته‌باشد.

▣ چالش تامین هزینه‌ها

عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران با اشاره به صنعت ساخت‌وساز عنوان کرد: در حوزه مسکن باید دید وضعیت چگونه است، زیرا فعالیت در این بخش سبب می‌شود صنایع بزرگی مانند فولاد، شیشه، سیمان و... تولید داشته باشند؛ در نتیجه گاهی باید تاثیر کرونا را در صنعتی با توجه به فعالیت صنعتی دیگر سنجید.

خالقی گفت: هم‌اکنون بازار راکد است. همچنین وی با بیان اینکه بیش از ۳ میلیون واحد صنفی در کشور فعالیت دارند، ادامه داد: درحال‌حاضر، صنوف تعطیل بودند و نتوانستند فعالیتی داشته باشند قاعدتا امسال هم مانند سال گذشته که عنوان می‌شد در شرایط فعلی، شیوع ویروس کرونا باید چه کرد با یک ایضا، همان‌ها را دوباره باید مطرح کرد.

او یادآور شد: فروش که تعطیل باشد باید دید صنعتگر یا فروشنده هزینه‌های جاری خود را چگونه تامین خواهد کرد و قسط‌های بانکی خود را از چه راهی می‌خواهد بپردازد؟ هزینه منزل را از کجا درمی‌آورد؟ همین افراد کسانی هستند که قدرت خریدشان پایین آمده و در نتیجه سیکلی به‌وجود می‌آید که به همان سخن اول می‌رسیم که با توجه به کاهش قدرت خرید مردم، پس از خرید اقلام ضروری، وسع افراد به خرید چه کالاهایی می‌رسد؟ در نهایت همان صنایع فعالیت بیشتری خواهند داشت.

▣ پس‌لرزه‌های کرونایی

خالقی در ادامه سخنان خود درباره تاثیر پیک چهارم کرونا و فعالیت صنایع بزرگ، گفت: اگر با وجود افت فروش محصولات تولید هم شوند، به‌عنوان موجودی در انبار دپو می‌شوند. در ادامه ممکن است واحد تولیدی به‌لحاظ منابع مالی دچار مشکل شود.

عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران با اشاره به پس‌لرزه این امر گفت: این پس‌لرزه‌ها در بازپرداخت مالیات، بیمه، اقساط بانکی و... روی هم تلنبار شده خواهد بود.

خالقی با بیان اینکه در طول این یک سال، صحبت‌های زیادی درباره کم اثر کردن شیوع ویروس کرونا روی واحدهای صنعتی‌تولیدی شده اما نتوانستیم راهکار درستی ارائه دهیم، گفت: پس از یک سال، همچنان در حال مذاکره روی این موضوع هستیم. ما هنوز نتوانسته‌ایم بپذیریم در دوره‌ای فورس‌ماژور قرار داریم که قوانین خاص این وضعیت را می‌طلبد. تا زمانی که این امر را نپذیریم در هر دوره پیک کرونایی صنایع آسیب‌پذیر خواهند بود. هر راهکاری بدون درنظر گرفتن فورس‌ماژور بودن شرایط مانند این است که زباله‌ها را به‌جای دور ریختن زیرفرش پنهان کنیم.

او ادامه داد: با پنهان کردن مشکلات نمی‌توانیم آنها را حل کنیم، زیرا مشکلات بزرگ‌تر شده و ممکن است پیامدهای بدتری به‌دنبال داشته باشند. اگر دولت فعلی تدبیری برای این شرایط نیندیشد، محول کردن آن به دولت بعدی امری ناپسندیده و غیراخلاقی خواهد بود.

> آرمان خالقی: ما هنوز نتوانسته‌ایم بپذیریم در دوره‌ای فورس‌ماژور قرار داریم که رعایت قوانین خاصی را می‌طلبد

▣ چین موفق در مدیریت صنایع در شرایط کرونا

این عضو هیات‌مدیره خانه صنعت، معدن و تجارت ایران در پاسخ به این پرسش که کدام کشورها توانسته‌اند در شرایط کرونایی صنایع خود را به بهترین شیوه مدیریت کنند، گفت: به‌نظر می‌رسد چین از سایر کشورها موفق‌تر بوده است. درحال‌حاضر شرایط در چین عادی است و صنایع فعالیت معمول وکامل دارند. علاوه‌بر اینکه اقتصادش هم رشد داشته است. ژاپن و تا حدودی کره‌جنوبی نیز عملکردی به‌نسبت خوبی داشتند.

خالقی اظهارکرد: بیشتر کشورهای اروپایی به حالت قرمز درآمده و صنایع آنها هم گرفتار شده‌اند. یا به‌عنوان نمونه تا دو ماه پیش وضعیت ترکیه در شرایط کرونا خوب بود و توانست مدیریت خوبی داشته باشد اما امروز شاهد هستیم که این کشور هم در مقابله با ویروس کرونا دچار چالش شده و حتی وضعیتش از ایران هم بدتر شده است.

▣ راهکار چیست؟

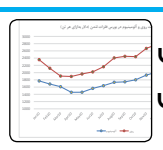
این کارشناس صنعت درباره راهکاری برای مدیریت بهتر صنایع بزرگ در شرایط کرونایی، گفت: دولت باید اقتصاد را تا جایی که ممکن است فریز کند. به‌این ترتیب، اگر بدهی کارخانه‌ای فریز شود، دغدغه کارفرما تعدیل نیرو نخواهد بود و در نتیجه کارگران مشغول بدون نگرانی می‌توانند فعالیت داشته باشند. اما اگر دغدغه کارفرما پرداخت مالیات و... باشد، ممکن است به این نتیجه برسد که برای ماندن ناچار به تعدیل نیرو است.

خالقی در پایان با بیان اینکه مومن از یک سوراخ دو بار گزیده نمی‌شود، گفت: درحال‌حاضر با شروع پیک چهارم کرونا باید گفت ما ۴ بار از یک سوراخ گزیده شده‌ایم.

سخن پایانی

بنا بر این گزارش، از یک سو برخی کارشناسان معتقدند صنایع بزرگ نه‌تنها دچار آسیب نشده‌اند، بلکه در شرایط کرونایی توسعه هم پیدا کردند. اما در مقابل برخی دیگر از این کارشناسان اظهار می‌کنند که قدرت خرید مردم به‌طور مستقیم روی صنایع بزرگ و تولیدشان تاثیر دارد و هرچه سطح درآمد مردم پایین‌تر باشد بازار تقاضا کالاهای صنعتی کمتر بوده و به همان نسبت تیراژ تولید دچار افت می‌شود. این امر در زمان شیوع و بروز ویروس کرونا بیشتر نمود پیدا کرده است.

به‌هر حال تولید با تحریم آبدیده شد اما نمی‌توان منکر تاثیر اقتصاد خانوار در بازار شد. کاهش تقاضا در بازار وقتی همراه با تعطیلی‌های مقطعی کرونایی شود به همان نسبت شمارگان تولید و فعالیت واحدهای صنعتی کم می‌شود.

صنایع معدنی برندگان روزهای سخت کرونایی

تیغ کرونا بُرنده نبود

«خدمات» مرکز سیبل کرونا شد

در گفت‌وگوی صمت با فعالان حوزه معدن مطرح شد:

بیمه‌نامه‌های معدنی مانع تعطیلی معادن شدند

عکس: آیدا فریدی

بالغ بر یک سال از جهان‌شمول شدن ویروس کرونا می‌گذرد اما همچنان اثر منفی آن بر اقتصاد جهانی کمرنگ نشده است. طی این دوران بنگاه‌های اقتصادی پوست انداخته و بسیاری از کسب‌وکارها در این تحولات حذف یا متولد شدند. باوجود برخی اثرات مثبت کرونا در بعضی مشاغل، نمی‌توان این پدیده را برای جهان فرصت توصیف کرد، چراکه این پاندمی با خسارت زدن به بیشتر مشاغل، قشرهای مختلفی از مردم جامعه را درگیر بحران‌های اقتصادی کرد. بررسی میزان آسیبی که کرونا بر پیکره بنگاه‌های اقتصادی وارد کرده یکی از مسائل مهمی است که باید ضمن تحلیل آن، راهکار مناسبی یافت تا از زیان‌های بیشتر در آینده جلوگیری کرد. بخش معدن و صنایع معدنی نیز به‌عنوان یکی از پایه‌های مهم اقتصاد کشور، از حوزه‌های مهمی است که باید همراه با بررسی میزان تاثیر کرونا بر آن، راهکارهای حذف یا تقلیل اثرات منفی شرایط موجود در دستور کار فعالان و مسئولان این بخش قرار گیرد. در این راستا یکی از موضوعات مهمی که باید به آن پرداخت، ارزش و حضور بیمه‌نامه‌های معدنی است. بنا به گفته مدیرعامل صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی، در سال گذشته صدور این بیمه‌نامه‌ها رشد چشمگیری داشته است. در زمینه رد پای کرونا در معادن و همچنین تاثیر بیمه‌نامه‌های معدنی در این دوران، صمت با کارشناسان و فعالان معدنی گفت‌وگو کرد که در ادامه می‌خوانید:

اثر کم کرونا بر معادن

عباسعلی ایروانی، مدیرکل دفتر نظارت بر امور معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت اثر شیوع کرونا بر فعالیت بخش معدن کشور را ناچیز دانسته و در گفت‌وگو با صمت گفت: در حال حاضر به‌طور دقیق نمی‌توان با ارقام اعلام کرد که تاثیر کرونا بر مشاغل مرتبط با بخش معدن و صنایع معدنی به چه میزان بوده، اما اگر بخواهیم به‌صورت کیفی این اثر را بررسی کنیم، می‌توانیم نشانه آن را بر بدنه فعالیت‌های معدنی مشاهده کنیم. البته این اثر مقدار قابل‌توجهی نبوده و نمی‌توان گفت کرونا بر بخش معدن و صنایع معدنی سایه افکنده است. وی در ادامه تصریح کرد: شیوع ویروس کرونا در سال گذشته به میزان محدودی بر روند فعالیت‌های معدنی تاثیر داشت و از سرعت فعالیت‌ها در بخش معدنی کشور کاست. زمانی که موضوعی بر فعالیت‌های معدنی اثر داشته باشد، رد پای آن در زنجیره صنایع معدنی نیز نمایان شده و بر این بخش نیز تاثیرگذار خواهد بود؛ بنابراین با کاهش سرعت فعالیت معادن، روند فعالیت صنایع معدنی نیز شتاب کمتری را تجربه کرد.

تولیدات معدنی کاهش یافت

مدیرکل دفتر نظارت بر امور معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت در ادامه رد پای ویروس کرونا را در صنایع معدنی بارزتر عنوان کرد و گفت: می‌توان گفت شیوع این ویروس تاثیرات بیشتری بر روند فعالیت صنایع معدنی داشت، چراکه تعطیلی و قرنطینه‌ها در طول سال گذشته شامل حال واحدهای صنعتی نیز شد. همچنین در پی این دست تعطیلی‌ها، نیاز صنایع و واحدهای تولیدی در سراسر جهان به مواد اولیه کاهش یافت و بنا بر این موقعیت، در ادامه هر دو بخش معدن و صنایع معدنی از میزان تولیدات خود به ناچار کاستند. متناسب با این شرایط می‌توان گفت در پی گسترش ویروس کرونا، فعالیت‌های استخراج و فرآوری مواد معدنی در معادن و تولیدات صنایع معدنی و همچنین تعاملات اقتصادی (خرید و فروش) در این حوزه کاهش پیدا کرد.

اثر بیمه‌نامه‌های معدنی در دوران کرونا

عباسعلی ایروانی در ادامه به تعطیلی معادنی که درگیر شرایط نامناسب اقتصادی شدند، اشاره کرد و گفت: قبل از درگیری جهان با ویروس کرونا، برخی از معادن کوچک‌مقیاس که بخش خصوصی متولی آنان بود، با مشکلات مالی دست به گریبان بودند. شرایط اقتصادی این معادن مطلوب نبوده و تنها زیان ثمره فعالیت آنها بود. این معادن کوچک‌مقیاس، در آستانه تعطیلی و شکست قرار داشتند و در پی شیوع ویروس کرونا و همه‌گیری مشکلات اقتصادی در تمام بنگاه‌های مالی در جهان، بسته شدند؛ بنابراین از دیگر رویدادهای مهم در بخش معدن، می‌توان به تعطیلی معادن کوچک زیان‌ده اشاره کرد. وی در ادامه وجود بیمه‌نامه‌های معدنی را برای فعالیت‌های معادن موثر دانست و گفت: بیمه‌نامه‌های معدنی توانستند تا حدودی اثر منفی کرونا بر مشاغل مرتبط با فعالیت‌های معدنی را کاهش دهند؛ به‌عبارتی دیگر بیمه‌نامه‌های معدنی، به اقتصاد حاکم بر معادن یاری رسانده و می‌توان گفت حضور آنها به تعطیل نشدن معادن به‌ویژه معادنی با مقیاس کوچک و متوسط کمک شایانی کرد.

تاثیر بیشتر کرونا بر مشاغل خدماتی

سعید عسکرزاده، دبیر انجمن سنگ آهن تاثیر شیوع کرونا بر بخش معدن و صنایع معدنی را محدود خواند و در گفت‌وگو با صمت گفت: کرونا اتفاقی بود که کل اقتصاد جهان را تحت تاثیر قرار داد و در این بین معادن و معدنکاری نیز از اثرات منفی آن بی‌نصیب نماندند. طبیعی است که تاثیرات کرونا بر بنگاه‌های مرتبط با بخش معدن و صنایع معدنی همچنان وجود دارد. البته میزان این تاثیرات، قابل‌توجه نیست که بخواهیم از آنها به‌عنوان ضرر و آسیب مهم در بخش معدن و صنایع معدنی یاد کنیم؛ به‌عبارت دیگر تاثیری که کرونا بر دیگر فعالیت‌های اقتصادی از جمله مشاغل خدماتی گذاشت، بسیار بیشتر از پیامدهای آن بر فعالیت‌های معدنی است.

رونق کسب‌وکار آنلاین

دبیر انجمن سنگ آهن ایران تاثیر کرونا بر فعالیت‌های معدنی مرتبط با حوزه سنگ‌آهن را ناچیز عنوان کرد و گفت: به‌صورت کلی می‌توان گفت مجموعه‌های فعال در حوزه سنگ‌آهن، درگیری زیادی با کرونا نداشتند، اما برخی دیگر از معادن به‌ویژه صنایع معدنی درگیر تعطیلی‌های مرتبط با بحث کرونا شدند و فعالیت آنان تحت تاثیر قرار گرفت؛ تا اندازه‌ای که برخی صنایع معدنی زمین‌گیر شده و کارگران نیز به‌دلیل رعایت محدودیت‌ها، در شرایط نامناسبی قرار گرفتند. وی در ادامه به رونق مشاغل آنلاین اشاره کرد و آن را از اتفاقات مثبت این دوران دانست. عسکرزاده همچنین اثر کرونا بر مشاغل خدماتی را بیشتر از تاثیر آن بر بخش معدن و صنایع معدنی عنوان کرد و گفت: در بحث معاملات اقتصادی بخش معدن و صنایع معدنی نیز کرونا رد پای پررنگی نداشته و نمی‌توان گفت تبادلات این حوزه را دچار اختلال کرده است؛ به‌طور کلی می‌توان گفت کرونا در مشاغل خدماتی نمود بیشتری داشته و باعث تعطیلی اغلب شاغلان این حوزه شد. البته باید به این موضوع نیز اشاره کرد که کرونا برخی از مشاغل را نیز رونق بخشید؛ از جمله مشاغلی که با اینترنت و به‌صورت آنلاین به خدمات‌رسانی مشغول بوده یا توانستند کسب‌وکار خود را با این شرایط مطابقت دهند.

سخن پایانی

تاثیر کم شیوع کرونا بر بخش معدن و صنایع معدنی یکی از نقاط عطف مهمی است که ما را به آینده اقتصادی این بخش امیدوار می‌کند، چراکه کم بودن آسیب اقتصادی ناشی از این اتفاق، می‌تواند به توسعه و گسترش بخش معدن کشور کمک شایانی کند و انتظار می‌رود فعالان و صاحبان معادن از این شرایط بهره‌برداری مناسبی داشته باشند.

رشد ۵۶ درصدی صدور بیمه‌نامه‌های معدنی در سال ۱۳۹۹

مدیرعامل صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی گفت: سال ۱۳۹۹ در مقایسه با سال ۱۳۹۸، صدور ضمانتنامه‌ها و بیمه‌نامه‌های معدنی ازسوی این صندوق ۱.۵۶ برابر شد و رشد ۵۶.۶ درصدی را به ثبت رساند.

فرید دهقانی افزود: سال گذشته باوجود پاندمی کرونا و محدودیت‌های ناشی از آن، رکورد جدیدی در صدور بیمه‌نامه به‌ویژه بیمه‌نامه‌های اعتباری ثبت شد. به‌گفته وی، سال گذشته در مجموع ۴۰ ضمانتنامه و بیمه‌نامه به ارزش ۴ هزار و ۷۸۶ میلیارد ریال ازسوی این صندوق صادر شد که سهم ضمانتنامه‌ها (بیمه‌های اعتباری بهره‌برداری) ۳۱ فقره به ارزش ۴ هزار و ۷۴۴ میلیارد ریال و سهم بیمه‌نامه سرمایه‌گذاری ۹ فقره به ارزش ۴۲ میلیارد ریال بود.

معاون توسعه سرمایه انسانی و سیستم‌های اطلاعاتی عنوان کرد

جانشین پروری در دستور کار شرکت مس

معاون مدیرعامل شرکت مس «روز ملی منابع انسانی» را به همه دست‌اندرکاران حوزه منابع انسانی کشور به ویژه پرسنل و مدیران خدوم و زحمتکش صنعت مس تبریک گفت.

به گزارش مس پرس، محراب احمدیان با بیان این مطلب تاکید کرد: در حال حاضر، شرکت مس تربیت و پرورش نیروهای جوان و زبده را یک اصل مهم تلقی می‌کند و برای عملی کردن آن از هر آنچه در توان داریم استفاده می‌کنیم؛ چراکه پرسنل خدوم قدیمی در حال بازنشسته شدن هستند و برای ادامه فعالیت شرکت بزرگی همچون مس، باید افراد کاربلد و متخصص تربیت شوند تا جایگزین افراد بازنشسته شوند.

معاون توسعه سرمایه انسانی و سیستم‌های اطلاعاتی شرکت مس با تاکید بر این‌که با پیاده‌سازی این سیاست همچنان شاهد رکوردزنی‌های این شرکت در حوزه های مختلف خواهیم بود گفت: برای هر عنوان شغلی سه یا چهار نفر تحت آموزش قرار می‌گیرند تا مدیران مجموعه‌های مختلف بتوانند در انتخاب یک فرد اصلح، آزادی عمل داشته باشند.

وی تصریح کرد: این طرح در سال ۱۴۰۰ به صورت جدی‌تر دنبال خواهد شد و در سال جاری حدود ۴۶۰ نفر نیروی انسانی از طریق آزمون‌هایی که در مناطق مختلف برگزار شده است به استخدام شرکت ملی مس درآمدند و طبق برنامه برای سال آینده نیز جذب ۶۰۰ نفر نیروی انسانی از طریق برگزاری آزمون در سه مجتمع شهربابک، سرچشمه و سونگون را در دستور کار قرار داده‌ایم.

اقدامات ویژه و ملی شرکت مس در حوزه مقابله با کرونا

معاون توسعه سرمایه انسانی و سیستم‌های اطلاعاتی شرکت مس با بیان این که شرکت مس در سال گذشته در کنار اقدامات معمول در حوزه مسئولیت اجتماعی به دلیل شیوع کرونا اقدامات ویژه و پیوسته‌ای در سطح سازمانی و سطح ملی انجام داد، اظهار داشت: به دلیل ماهیت این بیماری که شیوع آن با سرعت بالایی انجام می‌شود در سطح سازمانی و در سطح مناطق تولیدی این شرکت برنامه‌های زیادی را در وهله نخست برای حفظ سلامت کارکنان و در وهله دوم با هدف حفظ جریان تولید در کشور پیاده کرد.

معاون توسعه سرمایه انسانی شرکت مس با بیان این‌که اگر این ویروس به مجموعه ورود پیدا کند موجب تعطیلی کارخانه می‌شود که قطعا عواقب سنگینی را برای کشور به همراه دارد فزود: شیوع کرونا در کشور فصل جدیدی پیش روی شرکت مس در حوزه مسئولیت اجتماعی و در سطح ملی باز کرد و این شرکت فراتر از اقدامات معمول در مناطق تولیدی در سطح ملی با کمک به شبکه بهداشت و درمان و دانشگاه‌های علوم پزشکی و توزیع هزار لیتر مواد ضدعفونی، ماسک و تجهیزات پزشکی در مناطق کم‌برخوردار کشور نقش ویژه در کنترل بیماری ایفا کرد.

احمدیان با بیان این‌که در کنار این اقدامات شرکت مس اقدامات ماندگاری همچون ساخت و تجهیز بیمارستان‌ها و مراکز درمانی انجام داد گفت: ساخت بیمارستان ۵۰ تختخوابی، تجهیز ۲۵ تخت بیمارستانی و کمک به توسعه مرکز درمانی در مناطق تولیدی از اقدامات مهم و ماندگاری هستند که طی مدت کوتاهی از سوی شرکت مس انجام شد.

به گفته معاون توسعه سرمایه انسانی و سیستم‌های اطلاعاتی شرکت مس تهیه و تجهیز بیمارستان‌های منطقه به ونتیلاتور و مخزن اکسیژن و پخش گسترده بسته‌های معیشتی در میان گروه‌های آسیب‌پذیر از دیگر اقدامات این معاونت در سال گذشته بود.

وی افزود: همچنین در زمان شیوع کرونا به دلیل تحت تأثیر قرار گرفتن بسیاری از مشاغل از بیماری، فعالیت‌های خیریه شرکت همچون تهیه و اهدا بسته‌های غذایی به خانواده‌های بی‌بضاعت در راستای مسئولیت اجتماعی شرکت ملی مس بیشتر شد و در فواصل زمانی کوتاه‌تری صورت می‌گرفت.

«آگهی مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای
نوبت دوم
شماره: ۵۲۴۲۹۹۳۲»

شرکت فولاد خوزستان «سهامی عام»

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: خدمات آبدارخانه و نظافت شهرک مسکونی
نوع مناقصه: عمومی یک‌مرحله‌ای
مدت زمان: ۱۲ ماه
مهلت اعلام آمادگی: تا پایان وقت اداری روز جمعه مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۰ (با ارسال ایمیل به نشانی زیر)
داوطلبان شرکت در مناقصه با مراجعه به وب‌سایت WWW.KSC.IR منوی مدیریت خرید و تامین‌کنندگان، ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از ارائه گواهی صلاحیت ایمنی اداره کار و تائید واحد ارزیابی تامین‌کنندگان) از تاریخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۵ به مدت دو روز در قبال ارائه اصل رسید واریز مبلغ ۵۰۰،۰۰۰ ریال (غیرقابل استرداد) در وجه شرکت فولاد خوزستان
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۲۰
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت/ فنی: روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۲۱
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت‌کننده نزد فولاد خوزستان
شماره حساب واریز وجه:
الف) حساب سپهر ۰۱۰۰۳۰۴۴۵۳۰۰۱ بانک صادرات شعبه مجتمع فولاد اهواز کد ۳۸۸۲
ب) حساب سیبا ۰۱۰۲۵۱۳۱۸۶۰۰۲ بانک ملی شعبه مجتمع فولاد اهواز کد ۶۵۳۲
نشانی شرکت: اهواز- کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولاد خوزستان، **مدیریت:** خرید خدمات و قراردادها
تلفن: ۶۴۳۲-۳۲۱۳-۰۶۱
ایمیل: N.MOSAVIFARJAM@KSC.IR
روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۱/۲۵ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۱/۲۸

با ما سبک زندگی اقتصادی را گسترش دهید
www.Gostaresh.news
سازمان آگهی
۸۸ ۷۲۲ ۷۳۳

شرکت صنایع مس گل گهر
آگهی مناقصه عمومی تجدید شده
شماره ۹۹/۶۰/ع
شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد پروژه "طراحی، تأمین و اجرای خط رینگ لوله آب زهکشی و ملزومات مربوطه در معدن شماره ۱" خود را بصورت EPC و از طریق برگزاری مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط و دارای گواهینامه صلاحیت پیمانکاری با رتبه حداقل ۵ در رشته خطوط انتقال آب و شبکه‌های آب و فاضلاب واگذار نماید. لذا کلیه متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به آدرس الکترونیکی WWW.GEG.IR مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین‌کنندگان از بخش مناقصه و مزایده دانلود نمایند. مهلت تحویل پاکات ساعت ۹ الی ۱۴ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۳ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. ضمناً بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۰۱ مقرر شده است. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.
کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

مجتمع فولاد مبارکه
آگهی فراخوان
شرکت فولاد مبارکه اصفهان

ردیف	نوع فراخوان	شماره	موضوع	مهلت‌ارسال مدارک	مدیریت مرتبط
۱	مناقصه‌عمومی	۴۸۵۲۴۲۹۹	تامین یک دستگاه جذب اتمی آزمایشگاهی (برند پرکین المر)	۱۴۰۰/۰۲/۰۴	خرید موادمصرفی
۲	فراخوان‌عمومی	۴۸۵۱۸۲۸۴	تامین یک دستگاه آنالایزر اکسیژن- نیتروژن آزمایشگاهی (برند لکو)	۱۴۰۰/۰۲/۰۴	خرید موادمصرفی
۳	فراخوان شناسایی	-	تامین کابل‌های جبرانی	۱۴۰۰/۰۱/۳۰	برنامه‌ریزی و پشتیبانی خرید

مناقصات و مزایدات: جهت دریافت اسناد و کسب اطلاعات بیشتر به نشانی www.msc.ir لینک مناقصات و مزایدات بخش خرید و تأمین‌کنندگان مراجعه و طبق راهنمای موجود، نسبت به انتخاب مناقصه مورد نظر از طریق سیستم ارتباط با تأمین‌کنندگان (SRM) اقدام نمائید.
سایر فراخوان‌ها: جهت کسب اطلاعات بیشتر به نشانی www.msc.ir بخش اطلاعیه‌ها، فراخوان مربوطه مراجعه بفرمایید.
کد آگهی: ۰۲-۱۴۰۰
روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه اصفهان

خبر

حمایت صنایع مادر از تولید شیر ضد کرونا

معاون مرکز ویروس‌شناسی دانشگاه اصفهان گفت: روش درمانی جدیدی در بیماری کرونا با استفاده از شیر فوق ایمنی از سوی پژوهشگران اصفهانی و با حمایت صنایع مادر تولید شده است. به گزارش ایراسین، حسن نیلی احمدآبادی، معاون مرکز ویروس‌شناسی دانشگاه اصفهان اظهار کرد: در شرایطی که در موج چهارم کرونا هستیم، تولید پادتن کرونا از شیر دام در فاز سوم و نهایی مطالعات خود است و چنانچه از اردیبهشت مصرف این شیر در جامعه فراهم شود، نسبت به کرونا به ایمنی جمعی دست خواهیم یافت. وی افزود: تولید پادتن کرونا موفق به دریافت مجوز اخلاق کمیته وزارت بهداشت و درمان شده است و حاصل همکاری ۱۰ دانشمند ویروس‌شناس، میکروبیولوژیست، پزشک و دامپزشک اصفهانی است و سازمان‌ها و شرکت‌های بزرگی مثل فولاد مبارکه هم در انجام این پژوهش کمک کرده‌اند.

معاون مرکز ویروس‌شناسی دانشگاه اصفهان تصریح کرد: با توجه به موج‌گیری چهارم کرونا و افزایش موارد ابتلا و مرگ‌ومیر و کمبود واکسن، پژوهشگران و دانشمندان کشور به دنبال راهی موثر و پایدار برای پیشگیری و کنترل بیماری کووید-۱۹ شده‌اند.نیلی احمدآبادی با بیان این مطالب گفت: شیر فوق ایمنی‌زا حاوی پادتن اختصاصی علیه ویروس کرونا است و این شیر اکنون در مرحله نهایی کارآزمایی بالینی فاز سوم است و ایمنی محصول در فاز اول مورد تایید دانشگاه علوم پزشکی اصفهان قرار گرفته است. گزارش‌های دریافتی از مراحل اجرایی فاز سوم کارآزمایی بالینی در بیماران سرپایی که در منزل مورد مراقبت قرار می‌گیرند و تست تشخیصی کرونای آنها مثبت است و کسانی که با افراد بیمار در ارتباط هستند می‌توانند شیر فوق ایمنی‌زا را به‌صورت رایگان دریافت کنند. این شیر به دلیل وجود آنتی‌بادی اختصاصی علیه ویروس کرونا باعث ایجاد ایمنی غیرفعال در سطوح مخاطی حلق، حنجره، ابتدای نای و طول دستگاه گوارش می‌شود. گفتنی است شرکت فولاد مبارکه در راستای ایفای مسئولیت اجتماعی خود یکی از مؤثرترین صنایع کشور در زمینه مبارزه با کرونا بوده و علاوه‌بر مشارکت در این پروژه تحقیقاتی با پشتیبانی از بیماران کرونایی و تامین اکسیژن رایگان بیمارستان‌های زیر پوشش دانشگاه علوم پزشکی استان اصفهان و بسیاری از بیمارستان‌های خارج از استان و همچنین مساعدت ۱۰۰ میلیارد تومانی به بیمارستان‌ها و شبکه‌های بهداشت و درمان برای خرید تجهیزات و مواد ضدعفونی‌کننده حوزه بیماری کرونا، نقشی محوری در مبارزه با این بیماری منحوس در کشور داشته است.

بررسی کارنامه فلزات در اپیدمی جهانی نشان داد

صنایع معدنی برندگان روزهای سخت کرونایی

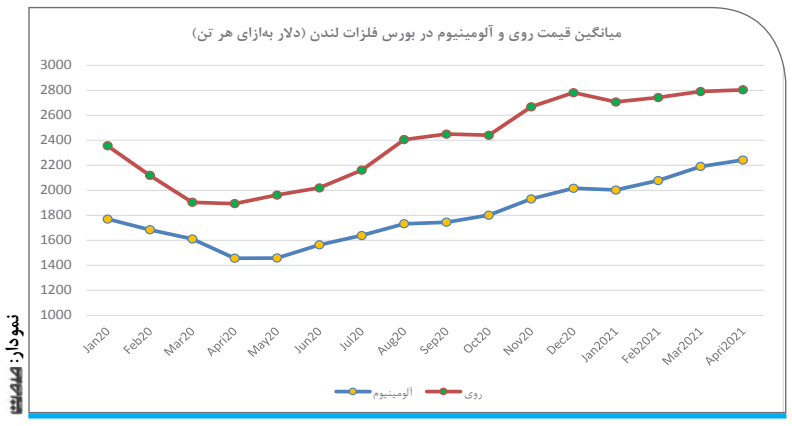
مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

سال گذشته میلادی روزهای غیرقابل پیش‌بینی را به‌دنبال داشت. شیوع ویروس کرونا تمامی فعالیت‌های اقتصادی را در دنیا تحت تاثیر قرار داد. در ادامه، برای رفع چالش‌های ناشی از این اپیدمی، محدودیت‌های گسترده‌ای از سوی کشورهای مختلف اجرایی شد که به رکود در اقتصاد بسیاری از کشورها منجر شد. این رکود اقتصادی در بازار فلزات در قالب کاهش نرخ خود را نشان داد. البته این روند افت قیمتی تنها برای یک بازه زمانی چند ماهه ادامه یافت و پس از آن قیمت‌ها دوباره در مسیر صعود قرار گرفتند. تلاش کشورهایی همچون چین برای بازیابی اقتصادی تاثیر بسزایی بر صعودی شدن دوباره نرخ فروش فلزات در بازارهای جهانی داشت و دوباره به این فعالیت‌ها رونق بخشید. از کشف واکسن کووید-۱۹ و بسته‌های مالی تعریف‌شده از سوی اقتصادهای بزرگ دنیا می‌توان به‌عنوان دیگر دلایل رشد نرخ فلزات در ماه‌های پایانی سال ۲۰۲۰ و ابتدای سال ۲۰۲۱ نام برد. توجه به این نکته ضروری به نظر می‌رسد که این روند صعودی نرخ به قدری شدت گرفت که در ادامه شاهد ثبت رکوردهای قیمتی از محصولات مختلف فلزی بودیم.

> انتظار می‌رود امسال شاهد رونق گرفتن اقتصاد و به‌دنبال آن کسب‌وکارهای مختلف باشیم

روزهای تلخ و شیرین فلزات

به گزارش صمت از ماه‌های ابتدایی سال ۲۰۲۰ شاهد شیوع ویروس کووید-۱۹ در چین و به‌دنبال آن در سایر کشورها بودیم. ویروسی که برخلاف انتظارها، اثرات منفی قابل توجهی را به اقتصاد کشورها وارد کرد. در ماه‌های ابتدایی پس از این پاندمی، بسیاری از شهرها قرنطینه، فعالیت‌های صنعتی کند و از حجم حمل‌ونقل‌ها کاسته شد. در ادامه و با توجه به اثرات این ویروس بر کسب‌وکارهای خرد، از سطح درآمد و به‌دنبال آن خرید مردم نیز کاسته شد. در چنین فضایی فعالیت‌های تولیدی بسیاری از صنایع بزرگ کند و حتی متوقف شد تا جایی که بسیاری از صنایع خودروسازی بزرگ دنیا، از تولید خود کاستند یا فعالیت‌های ساخت‌وساز محدود شد. اثرات این رکود اقتصادی به مرور بر صنایع بالادستی که تامین‌کننده مواد اولیه موردنیاز صنایع نهایی هستند نیز آشکار شد. درواقع از حجم تقاضا برای خرید مواد فلزی کاسته شد. علاوه‌بر این، بسیاری از تاجران سرمایه‌های خود را از بازارهای پرریسک‌تر خارج کردند، اقدامی که شامل حال بازار فلزات نیز شد. به‌دنبال آن تولیدکنندگان این محصولات با هدف جلوگیری از سقوط هرچه بیشتر قیمتی، تولید خود را کاهش دادند.

نمودار: صمت

سقوط و صعود قیمت‌ها

همان‌طور که در نمودار مشاهده می‌شود، میانگین نرخ فروش آلومینیوم در ژانویه ۲۰۲۰ و در بورس فلزات لندن برابر ۱۷۷۱ دلار به‌ازای هر تن بود. این نرخ به دلایل یادشده وارد مدار سقوط شد و در ماه آوریل کمترین میانگین نرخ آن برابر ۱۴۵۷ دلار ثبت شد. هرچند نرخ فروش این فلز نقره‌ای از ماه ژوئن در مسیر بازیابی قرار گرفت. روند صعودی نرخ آلومینیوم به قدری شدت گرفت که نرخ خرید و فروش آن از کانال ۲۰۰۰ دلار به‌ازای هر تن نیز عبور کرد. درنهایت نیز میانگین نرخ فروش آن در ماه دسامبر برابر ۲۰۱۷ دلار ثبت شد. البته این پایان کار صعود نبود بلکه روند افزایشی نرخ در سال جاری میلادی نیز تداوم داشت. میانگین نرخ فروش آلومینیوم در ماه آوریل برابر ۲۱۹۱ دلار گزارش شده است. این فلز همچنان در اوج معامله می‌شود و هر روز شاهد ثبت رکوردهای تازه‌ای از نرخ آن هستیم تا جایی که بالاترین نرخ معامله آن در ماه آوریل و در تاریخ هشتم این ماه برابر ۲۲۶۷ دلار به‌ازای هر تن گزارش شده است. روی نیز از دیگر محصولات فلزی پرکاربرد است که روند قیمتی آن از پاندمی کرونا متاثر شد. میانگین نرخ فروش این فلز در ژانویه ۲۰۲۰ برابر ۲۳۵۷ دلار به‌ازای هر تن ثبت شده است. همه‌گیری کووید ۱۹، نرخ فروش روی را به ۱۸۹۴ دلار به‌ازای هر تن در ماه آوریل سال گذشته میلادی کاهش داد. اما بنا بر دلایل یادشده این کف قیمتی آنقدرها هم ادامه نداشت و شاهد بازگشت قیمت‌ها به روند صعودی و کسب رکوردهای جدیدی در خرید روی بودیم. بالاترین میانگین رکورد قیمتی روی در ماه دسامبر و برابر ۲۷۸۲ دلار ثبت شد. این فلز در اغلب روزهای سال ۲۰۲۱ نیز در کانال ۲۷۰۰ دلار معامله شد. میانگین نرخ فروش آن در ماه مارس ۲۰۲۱ برابر ۲۷۹۱ دلار ثبت شده است. حتی در روزهایی از امسال میلادی شاهد گذر روی از کانال ۲۸۰۰ دلاری نیز بودیم.

دلایل رشد قیمت

برخلاف انتظار عمومی چین به‌عنوان نخستین کشوری که با ویروس کرونا مواجه شد، به‌سرعت و در مدت چند ماه توانست به روند قبلی تولید بازگردد. در همین حال دولت این کشور برای جبران خسارت‌های ناشی از رکود اقتصادی، محرک‌های مالی متعددی را تعریف کرد. توجه به این نکته ضروری به نظر می‌رسد که چین در رده بزرگ‌ترین مصرف‌کننده، تولیدکننده و حتی واردکننده اغلب محصولات فلزی دنیا قرار دارد. بنابراین بازگشت این کشور به مسیر رشد و توسعه اقتصادی زمینه رونق گرفتن دوباره فعالیت صنایع معدنی را فراهم کرد تا جایی که شاهد بازگشت نرخ محصولات صنایع معدنی به دنبال افزایش تقاضا برای خرید آنها بودیم. از انتخابات ایالات متحده و تغییر ریاست‌جمهوری این کشور نیز می‌توان به‌عنوان دیگر عامل رشد قیمت‌ها و تشدید روند صعودی نرخ فلزات نام برد چراکه در چنین شرایطی امید به رفع تنش‌های تجاری در سطح دنیا تقویت شد. همین امید نیز در دوره‌ای زمینه رونق گرفتن بازار فلزات را فراهم کرد.

در ادامه کشف واکسن کرونا و آغاز واکسیناسیون در سراسر دنیا نیز محرک بازارهای فلزات بود چراکه انتظار برای رونق گرفتن اقتصاد دنیا و خروج از رکود تقویت شد. بسیاری از کشورها تاکنون در روند واکسیناسیون موفق عمل کرده‌اند و همین موضوع نوید توسعه فعالیت‌های اقتصادی و تجاری را می‌دهد. همین امید نیز زمینه تداوم روند صعودی قیمت‌ها را فراهم می‌کند.

رشد در ۲۰۲۱ ادامه دارد

بررسی آمارها حکایت از آن دارد که روند رو به رشد قیمتی در سال ۲۰۲۱ هم ادامه دارد. پایان تعطیلات سال نو چین در ماه فوریه به‌عنوان محرک دیگری در بازار فلزات در سال ۲۰۲۱ شناخته می‌شود. در ادامه اختصاص بسته کمک کرونایی دولت ایالات متحده نیز به‌عنوان دیگر عامل رشد قیمتی فلزات در بورس فلزات دنیا یاد می‌شود. درواقع بسته محرک مالی امریکا از صعود نرخ فلزات پشتیبانی می‌کند. علاوه‌بر این، باید خاطرنشان کرد در ۳ ماه دوم سال میلادی، فعالیت‌های ساختمانی، ساخت‌وساز و سایر فعالیت‌های عمرانی رونق می‌گیرد. در چنین شرایطی تقاضا برای خرید فلزات بیشتر می‌شود. درواقع از رونق یافتن کسب‌وکارها باید به‌عنوان عامل مثبت و اثرگذاری بر بازار کامودیتی‌ها نام برد.

سخن پایانی

با آنکه سال گذشته میلادی روزهای پررونق اقتصادی را در دنیا به‌دنبال نداشت اما انتظار می‌رود امسال میلادی شاهد رونق گرفتن اقتصاد و به‌دنبال آن کسب‌وکارهای مختلف باشیم. همین موضوع نیز زمینه رشد نرخ فلزات را در بازارهای جهانی فراهم کرده است.

آگهی فراخوان مناقصه

شرکت شهرکهای صنعتی فارس

شرکت شهرکهای صنعتی فارس در نظر دارد پروژه توسعه خوشه مسقطی لار به شماره مناقصه ۲۰۰۰۰۰۱۰۵۴۰۰۰۰۰۱ را به شرح ذیل از طریق مناقصه عمومی و به روش دومرحله‌ای (QCBS) وفق قانون برگزاری مناقصات (خرید خدمات مشاور) به مشاوران دارای تایید صلاحیت (دارای گواهی‌نامه معتبر CDA) از سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی ایران واگذار نماید.

۱. **محل اخذ اسناد مناقصه و تسلیم پیشنهادات:** سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (SETADIRAN.IR)

۲. زمان ارائه اسناد مناقصه: از **۱۴۰۰/۰۱/۲۸** لغایت **۱۴۰۰/۰۲/۰۱**

۳. **آخرین مهلت تسلیم پیشنهادها:** ساعت **۱۳** روز **چهارشنبه** مورخ **۱۴۰۰/۰۲/۱۵**

۴. **زمان بازگشایی پاکت‌های مناقصه: ۱۴۰۰/۰۲/۱۸**

* سایر اطلاعات و جزییات مربوطه در اسناد مناقصه درج شده است.

شرکت شهرکهای صنعتی فارس

آگهی تغییرات شرکت فولاد امیر کبیر کاشان

آگهی تغییرات شرکت فولاد امیر کبیر کاشان سهامی عام به شماره ثبت ۱۹۷۱ و شناسه ملی ۱۰۲۶۰۲۰۶۱۳۰ به استناد صورتجلسه هیات‌مدیره مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۶ تصمیمات ذیل اتخاذ شد: عزیز قنواتی به شماره ملی ۱۷۵۱۶۲۳۳۶۱ به نمایندگی از شرکت صنعتی معدنی فولادسنگ مبارکه اصفهان(سهامی خاص)به شناسه ملی ۱۰۲۶۰۰۶۴۶۲۴ به سمت رئیس هیات‌مدیره و جهانگیر وکیلی به شماره ملی ۱۲۸۴۶۹۳۸۴۵به نمایندگی از شرکت فلز تدارک فولادمبارکه اصفهان (سهامی خاص)به شناسه ملی ۱۰۲۶۰۶۴۸۱۳۵ به سمت نائب رئیس هیات‌مدیره و اصغر اسماعیلی بشماره ملی ۱۲۸۱۶۸۳۸۴۱به نمایندگی از شرکت فولاد مبارکه اصفهان (سهامی عام) به شناسه ملی ۱۰۲۶۰۲۸۹۴۶۴ به سمت عضو هیات‌مدیره مهدی حیدریان به شماره ملی ۶۱۹۹۳۶۶۸۱۶ به نمایندگی از شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات (سهامی عام) به شناسه ملی ۱۰۱۰۱۶۳۴۱۵۷به سمت عضو هیات‌مدیره و عبدالحمید رهیده به شماره ملی ۴۲۳۱۷۶۱۴۵۰به نمایندگی از موسسه توانمندسازی بازنشستگان نیروهای مسلح(سهامی خاص) به شناسه ملی ۱۰۱۰۴۰۱۱۲۹۹ به سمت عضو هیات‌مدیره شرکت برای مدت دوسال انتخاب گردیده‌اند. شهرام عالی‌وند به شماره ملی ۴۸۱۹۰۶۴۶۰۶ خارج از اعضای هیات‌مدیره به عنوان مدیرعامل شرکت برای مدت دوسال انتخاب گردید. به استناد صورتجلسه شماره ۱۱۰ به‌تاریخ ۱۳۹۸/۵/۹ هیات‌مدیره، در حدود اختیارات ایشان تغییری صورت نگرفته است. کلیه اسناد و اوراق تجاری، چک‌ها، سفته‌ها و بروات و اسنادو اوراق تعهدآور و عبره با امضا مدیرعامل شرکت (آقای شهرام عالی‌وند) به همراه امضای یکی از اعضای هیات‌مدیره و با مهر شرکت معتبر می‌باشد. همچنین کلیه قراردادها و عقود اسلامی غیربانکی شرکت مطابق آیین‌نامه معاملات مصوب هیات‌مدیره امضاء و مهر می‌شود. ضمنا مدیرعامل مجری مصوبات هیات‌مدیره می‌باشد. مکاتبات شرکت با امضای مدیرعامل و مهر شرکت معتبر می‌باشد.

اداره کل ثبت اسناد و املاک استان اصفهان مرجع ثبت شرکت‌ها و موسسات غیر تجاری کاشان (۱۱۲۳۴۶۳)

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالیانه شرکت بازرگانی معادن و صنایع معدنی ایران (سهامی خاص) ثبت شده به شماره ۵۵۸۲۵ و شناسه ملی ۱۰۱۰۱۰۰۹۳۵۴

بدینوسیله از کلیه سهامداران محترم شرکت بازرگانی معادن و صنایع معدنی ایران (سهامی خاص) دعوت به عمل می‌آید تا در جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه که در ساعت ۱۰:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۲/۱۱ در محل شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبا نور به نشانی: تهران، سعادت آباد، خیابان علامه طباطبایی جنوبی، خیابان حق طلب (۲۶ غربی)، پلاک ۴۹، طبقه پنجم تشکیل می گردد، حضور به هم رسانند.

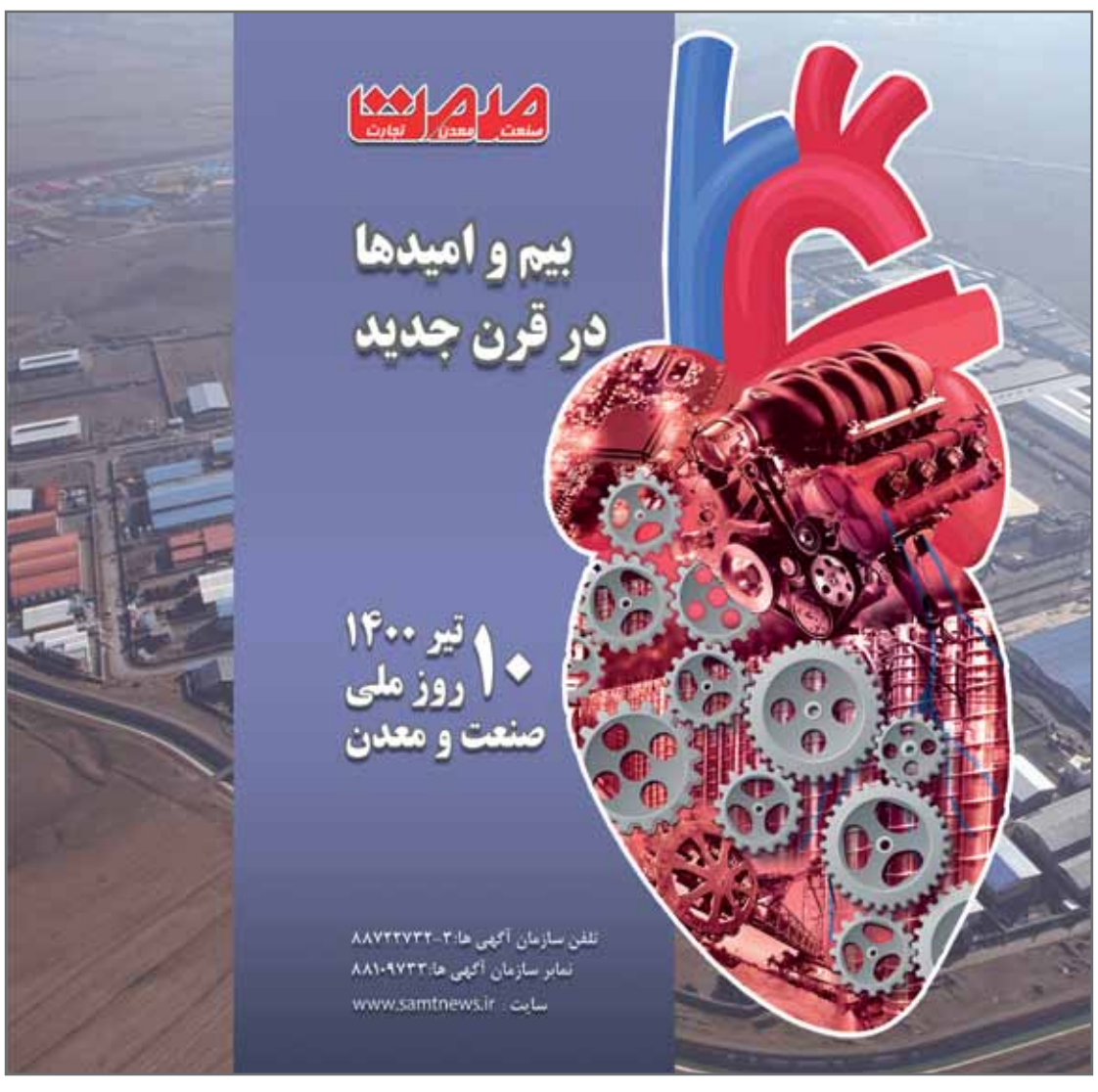
دستور جلسه:

۱) استماع گزارش هیأت مدیره، حسابرس و بازرس قانونی؛
۲) بررسی و تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان دوره مالی منتهی به ۱۳۹۹/۱۲/۳۰؛
۳) تعیین حسابرس و بازرس قانونی شرکت و تعیین حق‌الزحمه آنها؛
۴) تعیین روزنامه کثیرالانتشار جهت آگهی‌های شرکت؛
۵) سایر مواردی که در صلاحیت مجمع باشد؛

هیأت مدیره شرکت بازرگانی معادن و صنایع معدنی ایران (سهامی خاص)

سهامداران محترم شرکت بازرگانی معادن و صنایع معدنی ایران (سهامی خاص)

با عنایت به شیوع بیماری ناشی از ویروس کرونا و حسب ابلاغیه‌های ستاد ملی مبارزه با کرونا مبنی بر اینکه تا اطلاع ثانوی برگزاری مجامع صرفاً در شرایطی که حداکثر با حضور تعداد ۱۵ نفر سهامدار حقیقی و حقوقی امکان پذیر است. از این رو با توجه به الزام حضور ارکان مجمع، هیأت رئیسه و حسابرس و بازرس قانونی شرکت، از سهامداران محترم تقاضا می‌نماید خادمان خود را در برگزاری بهتر این مجمع یاری رسانند.

آگهی تجدید (نوبت سوم) مناقصه شماره ۹۹/۷۳

(یک مرحله‌ای از طریق ارزیابی کیفی)

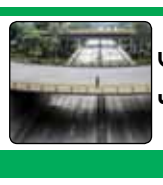
شرکت مخابرات ایران (سهامی عام) منطقه فارس

شرکت مخابرات ایران- منطقه فارس در نظر دارد نسبت به اجرای توسعه فیبرنوری مرکزی و آبونه در هفت محور شهرستان شیراز (محور یک: مرکز حافظ و سعدیه- محور دو: مرکز فیاض‌بخش، مدرس، وصال- محور سه: مراکز آزادگان، پیشاهنگ محور چهار: مرکز سلمان - محور پنج: مراکز امیرکبیر، ایمان- محور شش: مراکز حافظ، دستغیب - محور هفت: مراکز صدرا و غدیر) (شامل اخذ مجوز شهرداری، حفاری ترینچر، حفاری، لوله‌گذاری، کابل‌کشی، نصب پست، ترمیم مسیر) براساس مشخصات موجود در اسناد و دستورالعمل‌های اجرایی از طریق مناقصه عمومی اقدام نماید.

متقاضیان جهت کسب اطلاعات بیشتر به آدرس‌های WWW.TCI.IR و FARS.TCI .IR مراجعه نمایند.

روابط عمومی مخابرات منطقه فارس

گسترش تجارت
صمت
شنبه
۲۸ فروردین ۱۴۰۰
۴ رمضان ۱۴۴۲
۱۷ آوریل ۲۰۲۱
شماره ۱۷۶۸
پیاپی ۳۰۸۶
www.Tejaratdaily.com

جهان در حصر خانگی است

بهترین متولی صنعت نمایشگاهی کیست؟

ویروس تاجدار با تجارت خارجی کشور چه کرد؟

بازرگانی در حال و هوای کرونا

در سال ۱۴۰۰ نیز مانند سال گذشته اقتصاد و تجارت کشور فعالیت خود را زیر تیغ کرونا آغاز کرد. تجربه‌ای که از ماه‌های پایانی سال ۱۳۹۸ آغاز شد و با چاشنی تحمیل ممنوعیت و محدودیت‌های مبادلاتی، نه‌تنها ایران، بلکه همه کشورهای جهان را در عرصه‌های مختلف اقتصاد و تجارت تحت تاثیر قرار داد.

در ۳ ماه آغاز سال ۹۹ با بسته شدن مرزها، آمار تجاری نسبت به سال‌های پیش از آن کاهش قابل‌ملاحظه‌ای را احساس کرد؛ روندی که با وجود افزایش واردات و صادرات در ماه‌های بعد از آن، نتوانست این کاهش را به شکل مطلوب جبران کند. اما در سال جدید و در حالی که ویروس کرونا و موج‌های جدید آن همچنان مشغول قدرت‌نمایی هستند، وضعیت تجارت خارجی کشور چگونه است و تحلیل کارشناسان و فعالان اقتصاد از روند یک سال اخیر تجارت کشور چیست؟ با گزارش امروز صمت در این باره همراه باشید:

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

طرح: آیدا فریدی

تجارت بهتر از پیش‌بینی‌ها بود

روح‌الله لطیفی، کارشناس اقتصاد و سخنگوی سازمان گمرک کشور در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: با اینکه تاثیر همه‌گیری کرونا بر اقتصاد کشور بر کسی پوشیده نیست اما به‌سادگی نمی‌توان از میزان دقیق تاثیر همه‌گیری این ویروس بر تجارت کشور صحبت کرد زیرا کشور در سال گذشته علاوه بر محدودیت‌های ایجادشده در پی شیوع کرونا، درگیر مسائل متعدد دیگری بود که از جمله مهم‌ترین آنها موانع تجاری حاصل از تحریم‌ها بود.

لطیفی در این باره افزود: تحریم‌های مالی در این مدت تجارت را دشوار کرد و بسیاری شرکای مالی و اقتصادی نیز به دلیل اینکه به دنبال منفعت خود هستند، ترجیح دادند مبادلات خود را در مسیرهای دیگر و با کشورهای دیگری انجام دهند. البته نمی‌توان از کنار نقش کرونا در بروز مشکلات تجاری و اقتصادی کشور به‌سادگی گذشت زیرا در هر حال، تحریم‌های اقتصادی مسئله‌ای است که کشور در سال‌های پیش‌تر نیز با آن مواجه بوده است. در نهایت اینکه مجموع این عوامل باعث شده تا تجارت خارجی کشور از ۸۵ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۸ به ۷۳ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۹ کاهش پیدا کند که بدون تردید کرونا و پیامدهای آن در این کاهش ۱۲ میلیارد دلاری موثر بوده است.

وی درباره جزئیات تجارت خارجی کشور در طول سال ۱۳۹۹ تصریح کرد: در سال ۱۳۹۹ ارزش واردات کشور به ۳۸.۸۹۳ میلیارد دلار رسید درحالی‌که این میزان در سال ۱۳۹۸ به ۴۴.۰۵۸ میلیارد دلار رسیده بود و به این ترتیب میزان واردات کشور در سال گذشته نسبت به سال پیش از آن ۱۱.۷۲ درصد کاهش را نشان می‌دهد.

لطیفی همچنین درباره وضعیت صادرات کشور در این مدت عنوان کرد: در زمینه صادرات نیز ارزش تجارت کشور از ۴۰.۹۹۶ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۸ به ۳۴.۹۹۸ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۹ رسید و به این ترتیب این شاخص نیز طی یک سال ۱۴.۶۳ درصد کاهش را نشان می‌دهد.

سخنگوی گمرک کشور درباره بدون شک یکی از عوامل موثر بر این وضعیت شیوع ویروس کرونا بوده است اما همان‌طور که عنوان شد، نمی‌توان میزان تاثیر این موضوع و سایر عوامل را به طور مشخص از یکدیگر تفکیک کرد. بسته بودن مرزهای مبادلاتی و موانع صادراتی از جمله مشکلات انتقال ارز در سالی که به نظر می‌رسید با کاهش ارزش پول ملی می‌توانست بازارهای صادراتی را رونق دهد، موجب شد تا شاهد کاهش صادرات و تجارت خارجی باشیم.

وی درباره مهم‌ترین عوامل موثر در این کاهش نیز عنوان کرد: کم شدن مبادلات تجاری با ترکیه و همچنین کاهش صادرات گاز سهم زیادی در این موضوع داشته است. به علاوه پس از این عوامل می‌توان به سیاست کشورهای حاشیه خلیج‌فارس در دوره همه‌گیری کرونا در نپذیرفتن لنج‌های چوبی اشاره کرد که موجب شد حدود ۵۰۰۰ لنج به مدت چند ماه سهمی در مبادلات تجاری نداشته باشند.

این کارشناس اقتصاد در عین حال درباره وضعیت تجارت کشور در دوره همه‌گیری کرونا یادآور شد: البته با وجود تمام این مشکلات، به نظر می‌رسد تجارت خارجی در سالی که گذشت، بهتر از پیش‌بینی‌ها عمل کرد زیرا برآوردهای ابتدای سال گذشته کارشناسان در این باره نشان می‌داد که تجارت خارجی کشور در سال ۱۳۹۹ به ۵۰ میلیارد دلار نیز نرسد.

لطیفی در پایان درباره وضعیت گمرکات کشور در سال جاری گفت: امسال نیز با وجود همه محدودیت‌های داخلی برای کنترل همه‌گیری ویروس کرونا، مسیرهای گمرکی کشور باز است و هیچ دستورالعمل جدیدی درباره محدودیت تجارت با کشورهای دیگر تدوین نشده است و در برخی مرزها مثل مرز ترکمنستان هم که محدودیت‌هایی وجود دارد، از قبل بوده و مربوط به موج جدید همه‌گیری کرونا نمی‌شود. در هر حال یکی از اولویت‌های مهم گمرک، باز نگه داشتن مسیرهای مبادلاتی کشور است تا چرخه اقتصادی در این بخش دچار اختلال نشود.

کرونا یک ترمز اقتصادی بود

بسیاری از کارشناسان و فعالان بازرگانی از کرونا به‌عنوان یک ضربه کاری بر پیکره اقتصاد کشور یاد می‌کنند و معتقدند اگر این همه‌گیری اتفاق نمی‌افتاد، شاهد اوضاع بهتری برای تجارت خارجی کشور بودیم.

در این باره محمدرضا نجفی‌منش، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: کشور طی یک سال گذشته چالش‌های فراوانی را در حوزه اقتصاد و تجارت تجربه کرد که کم و بیش با همه آنها در طول سال‌های گذشته آشنا شده بود اما در کنار همه این موضوعات، اقتصاد کشور چه در بخش داخلی و چه در بخش خارجی با چالشی جدید نیز مواجه شد که آن ویروس کرونا بود.

وی در این باره تاکید کرد: همه‌گیری ویروس کرونا در کشور اگرچه در ابتدا تصور می‌شد پس از ۲ تا ۳ ماه برطرف شود اما با کاهش مبادلات بین‌المللی در مدتی به‌نسبت طولانی و بستن مرزهای مبادلاتی و ایجاد آشفتگی در بازارهای مختلف، روزهای بدی را برای اقتصاد کشور رقم زد.

عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران با اشاره به کوچک شدن اقتصاد دنیا به دنبال شیوع ویروس کرونا عنوان کرد: زیان‌های اقتصادی کرونا در این مدت تا حدی است که تعداد زیادی از فعالان تجارت را از این عرصه خارج کرد و احتمالا اثرات آن تا سال‌ها بر چهره اقتصاد ایران و جهان باقی خواهد ماند.

نجفی‌منش در عین حال در این زمینه با انتقاد از عملکرد نهادهای تصمیم‌گیر و سیاست‌گذاران تجاری کشور تصریح کرد: البته در طول این مدت حتی با درنظر گرفتن همه‌گیری ویروس کرونا و تشدید تحریم‌ها نیز کشور می‌توانست با به کار بستن سیاست‌های ارزی بجا و مناسب، مشکلات اقتصادی و تجاری موجود را به حداقل برساند و اکنون در شرایط بهتری باشد اما نهادهای ذی‌ربط و سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران حوزه اقتصاد و تجارت کشور نتوانسته‌اند نقش خود را به‌درستی ایفا کنند و به همین دلیل کنترل اوضاع دشوارتر از آنچه می‌باید شد.

همه‌چیز تقصیر کرونا نبود

فاطمه مقیمی، عضو هیات‌رئیسه اتاق بازرگانی تهران نیز در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: اگرچه همه‌گیری ویروس کرونا در طول این ماه‌ها شرایط سختی را برای اقتصاد و تجارت کشور ایجاد کرده است اما آیا بدون درنظر گرفتن حضور این مهمان ناخوانده، وضعیت تجارت خارجی کشور در شرایط مطلوبی قرار داشت؟

مقیمی در این باره تاکید کرد: حقیقت این است که اقتصاد کشور ما در سال‌های گذشته و پیش از شیوع ویروس کرونا روزهای خوبی را پشت سر نمی‌گذاشت و باز هم درگیر چالش‌های متعدد بود.

پس نمی‌توان این ویروس را به‌عنوان تنها عامل موثر در ناکامی‌های اقتصادی و تجاری کشور دانست و باید با کارشناسی و آسیب‌شناسی‌های دقیق نقاط قوت و ضعف تجارت کشور را شناسایی کرد تا بتوان مسیر روشن‌تری را برای خود ترسیم کرد.

وی در این باره افزود: حتی بدون وجود ویروس کرونا و مشکلات پیرامون آن، تجارت ما سال‌هاست از مشکل تعدد و تکثر قوانین و دستورالعمل‌ها رنج می‌برد که رهایی از آن ربط چندانی به ویروس کرونا ندارد.

این عضو هیات‌رئیسه اتاق بازرگانی تهران در ادامه اظهار کرد: تاثیرگذاری پاندمی ویروس کرونا تنها محدود به کشور ما و اقتصاد ایران نیست و همه کشورها به آن دچار هستند و شرایط همه در برابر این وضعیت یکسان است.

این فعال اقتصاد گفت: سال‌های زیادی است که کارشناسان و صاحب‌نظران اقتصادی و تجاری کشور درباره سیاست‌های اشتباه اقتصادی، قوانین متعدد و دست و پاگیر تجاری و عوامل منفی تاثیرگذار در تجارت کشور به دست‌اندرکاران و سیاست‌گذاران این حوزه هشدار می‌دهند اما عزم قابل قبولی برای رفع آنها وجود ندارد.

مقیمی در پایان گفت: کرونا مشکلات فراوانی را برای تجارت کشور و توسعه اقتصادی به همراه داشته است اما حقیقت این است که اگر سیاست‌گذاری‌های این حوزه به شکل مطلوب انجام می‌شد، تاثیرات منفی ویروس کرونا به حداقل می‌رسید.

کرونا مشکلات را دوچندان کرد

سپهر عبدالله‌پور، کارشناس اقتصاد نیز در گفت‌وگو با صمت درباره تاثیر منفی همه‌گیری ویروس کرونا بر تجارت کشور عنوان کرد: بدون شک یکی از مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار بر اقتصاد ایران و جهان و بازارهای بین‌المللی و تجاری در شرایط کنونی، موضوع همه‌گیری ویروس کرونا و تبعات ناشی از حضور آن در اقتصاد ایران است که هم در تجارت خارجی و هم در بخش بازار داخلی و اصناف، فعلان اقتصاد کشور را با مشکلات و زیان‌های مالی فراوانی مواجه کرده است.

وی با تاکید بر اینکه همه‌گیری ویروس کرونا در دنیا بر بازارهای بین‌المللی اثر قابل ملاحظه‌ای داشت، یادآور شد: همه‌گیری این ویروس بر رشد اقتصادی همه کشورها تاثیر منفی داشته و به طور قطع این تاثیر در کشوری مثل ایران که علاوه‌بر کرونا با موانع تجاری متعدد دیگری مثل تحریم‌ها و کاهش دسترسی‌های ارزی مواجه بوده، مشهودتر است.

عبدالله‌پور با اشاره به جنگ بزرگ تجاری بین امریکا و چین در این همه‌گیری که به شکل قابل‌ملاحظه‌ای به سود کشور چین تمام شد، تاکید کرد: همه‌گیری این ویروس در دنیا باعث شد ایالات متحده با کاهش چشمگیر رشد اقتصادی مواجه شود اما در همین مقطع، چین با سرعت دوران گذشته و حتی بیشتر از آن، به رشد اقتصادی خود ادامه دهد.

این کارشناس اقتصاد تصریح کرد: این‌طور می‌توان گفت که ویروس کرونا به‌عنوان بازیگر اصلی تغییر و تحولات اقتصادی و تجاری جهان در این ماه‌ها بوده و هست که به شکل ملموسی به ایفای نقش در تمامی کشورها از جمله ایران پرداخته است.

وی در این زمینه با اشاره به تاثیر این همه‌گیری در کاهش بیشتر نرخ نفت در سال گذشته، بیان کرد: جدا از این مورد درنظر گرفتن قرنطینه‌ها، بسته شدن مرزها و محدود شدن مبادلات بین کشورها در دوران اوج همه‌گیری این ویروس بر میزان صادرات غیرنفتی ما نیز اثر گذاشت و آن را در ماه‌های ابتدایی سال ۱۳۹۹ تا حد زیادی محدود کرد. کاهش صادرات باعث کاهش ارزآوری و در نتیجه افزایش چشمگیر نرخ ارز شد که اثرات آن تا امروز نیز در اقتصاد کشور مشهود است.

وی در این باره خاطرنشان کرد: اثر دیگر این ویروس و همه‌گیری آن در کشور بر اقتصاد داخلی کشور ما این بود که بخش خدمات را که همواره به‌عنوان پیشران تولید ناخالص داخلی به شمار می‌رود و ۵۰ درصد از این میزان را تشکیل می‌دهد، دچار رکود کرد.

عبدالله‌پور در پایان به وجه دیگر تاثیر کرونا بر ارزآوری کشور اشاره کرد و گفت: همچنین در مدت شیوع ویروس کرونا در کشور، رستوران‌ها، هتل‌ها، خدمات گردشگری و بسیاری از مشاغل در این حوزه تحت تاثیر جدی این ویروس قرار گرفتند و حتی صاحبان بسیاری از این کسب‌وکارها در مواجهه با مشکلات جدی در معرض خطر ورشکستگی قرار گرفتند و تعداد زیادی از واحدهای صنفی در ارتباط با این مشاغل با تعطیلی همیشگی مواجه شدند که این موضوع نیز زیان‌های اقتصادی فراوانی را برای اصناف کشور دربر داشت و سال‌ها طول خواهد کشید تا این وجه از اقتصاد کشور بتواند دوباره به روزهای رونق خود بازگردد.

سخن پایانی

در هر حال کشور ما در کنار همه کشورهای دیگر -به استثنای چین- درگیر تبعات منفی اقتصادی همه‌گیری ویروس کرونا در جهان است و فعالان اقتصاد ما در این دوران علاوه بر مواجهه با چالش‌های متعدد اقتصادی و تجاری متخص ایران، باید با این موضوع جدید نیز مواجه شوند. اما دو نکته در این میان حائز اهمیت است؛ اول اینکه غلبه بر این شرایط برابر در همه‌گیری کرونا، اگر با سرسری انگاشته شدن، بیش از کشورهای دیگر به درازا بکشد و تبدیل به نقطه ضعفی خاص تجارت کشور ما شود، شاید توان رقابت تجاری ما را با سایر کشورها از بین ببرد. از سوی دیگر، تکیه بر این اثرات منفی حاصل از کرونا و سنگر گرفتن پشت آن نباید ما را از ضعف‌ها و کمبودهای سابقه‌دار کشور در حوزه تجارت غافل کند به شکلی که زمانی از این خواب خرگوشی برخیزیم و ببینیم فرصت اصلاح از دست رفته است.

همه‌گیری این ویروس بر رشد اقتصادی همه کشورها تاثیر منفی داشته و به طور قطع این تاثیر در کشوری مثل ایران که علاوه‌بر کرونا با موانع تجاری متعدد دیگری مثل تحریم‌ها و کاهش دسترسی‌های ارزی مواجه بوده، مشهودتر است

یادداشت

کیفیت حمایت لازم دارد

حمیدرضا صالحی/عضو کمیسیون تسهیل تجارت و توسعه صادرات اتاق تهران

نگاه در اقتصاد کشور در سال‌های اخیر به این سو بوده که به سمت تولید کالاهای صادراتی مرغوب حرکت کنیم که البته موفقیت‌هایی در این زمینه به دست آمده و امروزه کشور ما به‌عنوان یک تولیدکننده اصلی در کشوری مثل عراق به شمار می‌آید. اما در این زمینه باید به این نکته نیز توجه داشته باشیم که سهم ما از کل واردات کشورهای همسایه مقدار ناچیزی بوده است و به نظر می‌رسد باید در بحث زیرساخت‌های صادراتی خود تلاش وافری انجام دهیم و تا زمانی که در فراهم آوردن این شرایط به شکل موفق عمل نکنیم، نمی‌توانیم توفیق موردنظر در ارتقای کیفیت تولیدات داخلی را به دست آوریم.

کیفیت و نرخ تمام‌شده هر دو در کنار یکدیگر به یک کالا مزیت می‌دهند. اگر ما نرخ تمام‌شده محصولات خود را کاهش دهیم سرمایه در گردشی که در تولید کالا استفاده می‌شود نیز با کاهش روبه‌رو خواهد شد و همچنین نرخ مواد اولیه نیز روندی کاهشی خواهد داشت که این عوامل به‌عنوان مزیت‌های رقابتی محسوب می‌شود و این همان مسیری است که تمام کشورهای صاحب صنعت در دنیا با اتکا بر آن توانسته‌اند سهم خود را از بازارهای جهانی به دست آورند.

برای رسیدن به کیفیت مطلوب در صادرات راهکارهای زیادی وجود دارد. یکی از این راهکارها این است که برای آنچه به‌عنوان کالای باکیفیت می‌شناسیم یک گواهینامه از طریق وزارت صنعت، معدن و تجارت صادر کنیم و پشتیبان این گواهینامه نیز باشیم. درحال‌حاضر کیفیت کالاهای صادراتی ما کم نیست و کالاهای ما در رقابت با کشورهای آسیای شرقی و ترکیه هستند. به همین دلیل می‌توانیم برای صادرات این محصولات نظام کنترل کیفیت تعریف کنیم و برای صادرات محصولات تولیدی باکیفیت خود اقدام کنیم تا با این کار آبروی ایران را در بازارهای بین‌المللی حفظ کرده و بازارهای هدف صادراتی نیز در اختیار ایرانی‌ها باقی بماند.

البته طبیعی است که حمایت دولت‌ها از صادرکنندگان می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در توسعه صادرات یک کشور داشته باشد؛ اگر دولت‌ها از صادرکنندگان خود حمایت نکنند این فعالان اقتصاد نخواهند توانست صادرات کشور را محقق کنند. درواقع در خارج از کشور تنها رقابت بین بنگاه‌ها نیست و رقابت بین دولت‌ها نیز وجود دارد و در نهایت دیپلماسی به کار گرفته شده از سوی دولت‌ها است که میزان نفوذپذیری یک کالا در کشوری دیگر را تعیین می‌کند.

درحال‌حاضر در کشور ما ظرفیت‌های پنهان زیادی در این زمینه وجود دارد اما نباید از این موضوع نیز غافل باشیم که ما به دلیل شرایط تحریمی کشور نمی‌توانیم مستقیم به بازارهای صادراتی بین‌المللی ورود کنیم.

برای رفع این مشکل شرکت‌های ایرانی می‌توانند در اروپا اقدام به تاسیس شرکت‌های صادراتی و محصولات ایرانی را با برندهای جدید صادر کنند. در دوران پساتحریم نیز می‌توانیم با راهکارهایی مانند افزایش کیفیت و بسته‌بندی‌های مدرن، بازارهای صادراتی خوبی را کسب کنیم و از این طریق سهم خود را در بازارهای جهانی افزایش دهیم.

اگرچه در شرایط موجود اقتصادی کشور، رقابت ما با کشورهای دیگر فعال در این حوزه، رقابتی ناعادلانه است اما در عین حال نمی‌توانیم دست روی دست بگذاریم. باید حداکثر تلاش خود را برای بهبود وضعیت صادرات در این شرایط انجام دهیم و در کنار آن امیدوار باشیم که مشکلات تحریم به‌زودی از بین برود تا فعالان تجاری ما نیز بتوانند مانند تمام اهالی کسب‌وکار دنیا از فضای کسب‌وکار صحیح استفاده کنند و در رقابتی برابر بتوانند به موفقیت دست یابند و به این طریق، تولید و تجارت ما گامی بلند در مسیر توسعه اقتصادی کشور بردارد.

جهان در حصر خانگی است

ناصر بزرگمهر نام آشنایی برای جامعه مطبوعات و دنیای ارتباطات و روابط عمومی کشور است. او نخستین مدیر روابط عمومی بعد از انقلاب و چهره ماندگار مدیریت روابط عمومی است. او با ۵۰ سال حضور مداوم در مطبوعات از قدیمی‌ترین روزنامه‌نگاران به‌شمار می‌رود. ناصر بزرگمهر در کنار حرفه روزنامه‌نگاری مسئولیت‌های مختلفی در حوزه‌های گوناگون و متفاوت داشته است. ایشان علاوه بر تدریس در دانشگاه‌های مختلف، مدیر مسئول چندین روزنامه تخصصی مثل صمت، روزگار معدن، روزگار خودرو و روزگار اقتصاد است. دو کتاب جنجالی و پرتیراژ مدیریت کوتوله‌ها و مدیریت لی‌لی‌پوت‌ها از آثار ایشان است. روزنامه مستقل در ۲۹ اردیبهشت ۹۹ گفت‌وگویی با ایشان درباره کرونا انجام داد که ما در این مطلب، بخشی از آن را با حرف‌های دیگر ایشان در حوزه کرونا به‌صورت کامل منتشر می‌کنیم.

شما در همان روزهای اول اعلام کرونا (۱۲ اسفند ۹۸) یادداشتی درباره کرونا نوشتید و از اطلاع‌سانی دولت انتقاد کردید، چرا؟

ببینید وقتی کرونا آمد، دولت در ابتدا آن را جدی نگرفت، بعد از آنکه دنیای مجازی و رسانه‌ها نوشتند، تازه به میدان آمد و اخطارهایی را اعلام کرد، اما چیز مهمی نگفت.

دولت گفت جای نگرانی نیست و مردم باید توصیه‌های بهداشتی را جدی بگیرند.

این‌گونه اظهارنظر مثل تابلوهای (خطر ریزش کوه) است؛ خب رانندگان چکارکنند؟ گاز بدهند، توقف کنند، پیاده شوند کوه را جابه‌جا کنند. همان‌طور که این تابلو، یکی از کمیک‌ترین تابلوهای راهنمایی و رانندگی و یک کاریکاتور واقعی است، توصیه‌های بهداشتی دولت هم شوخی است. همان‌طور که وظیفه وزارت راه درست کردن جاده‌ها و ایمن کردن آن است و باید یا جاده را تغییر دهند یا تونل بزنند یا کوه را منفجر کنند و نباید ۵۰ سال در یک جاده فقط تابلو خطر ریزش کوه نصب کنند، وزارت بهداشت هم با موضوع کرونا، مثل این تابلو خطر ریزش کوه عمل کرده است. دولت وظیفه داشت و دارد که بگوید حالا که بیماری کرونا آمده و منتشر شده، برای جلوگیری از انتشار و درمان و شرایط مادی مردم چه می‌خواهد بکند و در این مدت کاری اساسی می‌کردند.

به‌نظرتان دولت بعد از حدود ۱۴ ماه یعنی از ۳ اسفند ۹۸ که اعلام کرده، به وظایفش عمل کرده است؟

اولا زمان آمدن کرونا چند ماه زودتر بوده و خود چینی‌ها و همه دنیا اعلام کردند و دولت ما با تاخیر، اعلام رسمی کرد؛ ضمن آنکه ممکن است بخشی را انجام داده باشد اما کامل و به‌موقع نبوده است. الان هم بعد از گذشت یک سال‌وخرده‌ای، هنوز هیچ استراتژی مشخصی نمی‌بینیم و هیچ گام عملی در حمایت مالی از مردم و کسبه و واکسینه کردن بر نداشته است و همچنان وزیر بهداشت سخنرانی می‌کند و توپ را در زمین مردم می‌اندازد.

رئیس‌جمهوری چند بار گفته است که جای نگرانی نیست و همه چیز در کنترل است.

ایشان گاهی از زبان طنز بهره می‌برند و شوخی می‌فرمایند؛ همان‌گونه که در هفته اول اسفند ۹۸ هم فرمودند که کرونا توطئه دشمن برای تعطیلی مملکت است و از شنبه همه چیز باید عادی بشود! البته ویروس کرونا هم با خنده گفت: چشم! صبح شنبه جمع می‌کنیم میریم.

***پس به‌نظر شما جای نگرانی است؟**

بله که هست. الان دنیا نگران است، کشورهای پیشرفته اظهار نگرانی شدید می‌کنند، دولت هم اگر می‌گوید جای نگرانی نیست، حتما منظورشان بی‌توجهی به مرگ‌ومیرها و آمارها نیست. شک نکنید که هر ویروس و هر بیماری با خودش مرگ را هم متاسفانه برای مردم به ارمغان می‌آورد؛ همان‌طور که در این یک سال چندین هزار نفر مردند.

اما منظور دولت جلوگیری از وحشت عمومی است، منظورجلوگیری از شایعات است که من هم با بخشی از آن که برای مبارزه با شایعات است، کاملا موافقم، اما با شیوه اطلاع‌رسانی دولت مخالفم.

چرا با این شیوه اطلاع‌رسانی مخالف هستید؟

یکی از مهم‌ترین مشکلات مردم، همیشه جلوگیری از انتشار اخبار به‌موقع است. اعتماد جامعه به رسانه ملی سلب شده و مردم به رسانه مکتوب هم به ده‌ها دلیل توجه ندارند.

> در دوران پساکرونا، بسیاری از مشاغل تغییر شکل خواهند داد و جهان به اینترنت و صنایع وابسته به آن بیشتر نیاز خواهد داشت

> باتوجه به شیوع ویروس کرونا در جهان و ایران، استرس و تشویش افکار در جامعه عمومی در حد نرمال موضوعی عادی است، اما نباید مردم با نگرانی‌ها یا بی‌توجهی بیش از حد به استقبال مرگ بروند. وجود اضطراب برای مراقبت و مدیریت ضروری است ولی استرس زیاد، نه تنها کمکی به موضوع نمی‌کند بلکه باعث کاهش قدرت ایمنی بدن و عامل ایجاد بیماری‌های روحی و روانی بعدی است

دکتر حسن نمکدوست، از اساتید رشته ارتباطات می‌نویسد: اطلاع داشتن احتیاط را بیشتر می‌کند، اطلاع نداشتن ترس را؛ خبر شایعه را کم می‌کند و بی‌خبری شایعه را زیاد؛ راستگویی اعتماد را زیاد می‌کند و دروغ گفتن بی‌اعتمادی را شدت می‌بخشد و الان ما در حالت بی‌اطلاعی و بی‌خبری و دروغ شنیدن هستیم و این وضعیت بسیار خطرناک است.

دکتر رامین احمدی، استاد علوم پزشکی از دانشگاه بیل در امریکا در یک شبکه تلویزیونی حضور یافته و به صراحت می‌گوید هر سال از آنفلوآنزا در امریکا با همه تدابیر تا ۳۰ هزار نفر می‌میرند. در کشور ما حدود بیش از ۲۰ هزار نفر سالانه در تصادفات اتومبیل کشته می‌شوند.

متاسفانه کسی به این نکته‌ها توجه نمی‌کند و یکباره ترس و وحشت، جامعه کم‌اطلاع را به کمک رسانه‌های دشمن فرا می‌گیرد.

مخالفان حکومت به‌جای همدلی با مردم، هر لحظه به ایجاد شایعه و ترویج آن و ایجاد آمارهای غیرواقعی اقدام می‌کنند و از قول فلان پزشک گمنام و فلان شخص نامشخص به خبرسازی دست می‌زنند تا به خیال خودشان اوضاع مردم را بیش از بیش به‌هم بریزند.

یعنی شما اطلاعات رسانه‌های بیگانه را خلاف می‌دانید و اطلاعات رسانه‌های داخلی را هم درست نمی‌دانید؟

بله؛ متاسفانه اطلاعات هر ۲ گروه اگر نادرست نباشد، حداقل کافی و قانع‌کننده افکار عمومی نیست. من همچنان منتقد مسئولانی هستم که اعتماد عمومی مردم به رسانه‌ها را در این سال‌ها گرفته‌اند و با روش‌های خودشان، مردم را به سمت شبکه‌های خارج از کشور راندند.

باید با دانایی و توضیحات علمی مردم را برای مقابله با ویروس کرونا آماده سازیم. باید مقامات دولتی، با راستگویی از بی‌اعتمادی مردم بکاهند.

ویروس کرونا مثل یک توفان آمده است؛ خب کدام توفانی است که تا امروز فروکش نکرده باشد؟ باید خودمان را برای هر توفانی آماده کنیم، با ترس نمی‌توان کشتی را در توفان هدایت کرد، با ایجاد شایعه نمی‌توان به خشکی رسید، با وحشت و احتکار و نابخردی و روش‌های غیرعلمی نمی‌توان با ویروس‌ها مبارزه کرد.

وزارت بهداشت در این مدت باید یک بار حداقل از اساتید رشته ارتباطات و افکار عمومی دعوت می‌کرد و از آنها برای نحوه بازگویی اخبارشان راهنمایی می‌گرفت. چرا باید یک پزشک سخنگوی دانش روابط عمومی باشد؟

چرا فکر می‌کنید در اطلاع‌رسانی کم‌کاری شده است؟

شهر ووهان چین در ۲۳ ژانویه ۲۰۲۰ قرنطینه شد و حمل‌ونقل عمومی به داخل و خارج از ووهان به حالت تعلیق درآمد.

هنگ‌کنگ همزمان وضعیت اضطراری اعلام و مدارس خود را تعطیل و جشن‌های سال نو خود را لغو کرد.

در ۱۰ بهمن ۹۸ سازمان بهداشت جهانی با انتشار بیانیه‌ای، شیوع کروناویروس جدید را یک وضعیت اضطراری بهداشت عمومی اعلام کرد. قاره افریقا از ورود مسافران جلوگیری کرد، در حالی که دولت ایران تا بعد از انتخابات ۲ اسفند، موضوع را عمومی نکرد و تا امروز هم یک قرنطینه کامل و اجباری را اجرا نکرده است. وضعیت سفرهای نوروزی را هم که دیدید؛ ضمن اینکه داستان پروازهای ماهان و حضور چینی‌ها در قم و بسیاری از پروژه‌های عسلویه و آلومینیوم جنوب و جاهای دیگر هم از ابتدا مطرح بود.

جنابعالی هم ویروس کرونا را ساخته و پرداخته دست چینی‌ها می‌دانید؟

از همان ابتدا حتی برای عوام هم مشخص بود که ویروس کرونا یک ویروس دستکاری شده و ساخت آزمایشگاه است که با رهاسازی آن در کشورهای مختلف، اهداف خاصی دنبال می‌شود.

فهم شخصی من از موضوع کرونا، باتوجه به بررسی اخبار و اطلاعاتی که می‌خوانم، یک پروژه جهانی و ساخته شرکت‌های فراملیتی و چین است. البته من معتقدم این ویروس جهش‌یافته با اطلاع رهبران بعضی از کشورهای جهان مثل اعضای دائمی شورای امنیت یا گروه ۸ یا گروه ۲۰ و دیگر گروه‌های کشورهای سرمایه‌داری و با هماهنگی کامل کشورهای پیشرفته و با برنامه‌ریزی ساخته و پخش شده است.

خب چرا؟ چرا باید این کشورها برای مردم خودشان و جهان چنین کنند؟

تصمیم‌گیری سیاسی برمبنای دنیای سرمایه‌داری است. مطالعات من می‌گوید بزرگ‌ترین سرمایه‌داران جهان، در چند دهه گذشته صاحبان بانک‌ها و بعد از آن شرکت‌های دارویی و در رتبه‌های پایین‌تر، شرکت‌های اتومبیل‌سازی، کشتی‌سازی، هواپیماسازی، اسلحه‌سازی و امثالهم بودند. با آغاز هزاره سوم و در ۲۰ سال گذشته، فناوری ارتباطات و اینترنت و صنایع وابسته به آن جهان را تصرف کرده است. امروز آنقدر که موبایل اهمیت دارد، جت فانتوم کارساز نیست. دنیای سرمایه‌داری اینترنت و صنایع سخت‌افزار و نرم‌افزار باید نشان می‌داد که جایگاه اول را در صنایع و سرمایه‌داری آینده در اختیار دارد. موضوع مثل بازی بچه‌هاست. در دنیای سرمایه‌داری هم، هرازگاهی باید معلوم کنند که قدرت دست چه کسی است.

> دکترحسن نمکدوست از اساتید رشته ارتباطات می‌نویسد: اطلاع داشتن احتیاط را بیشتر می‌کند، اطلاع نداشتن ترس را؛ خبر شایعه را کم می‌کند و بی‌خبری شایعه را زیاد؛ راستگویی اعتماد را زیاد می‌کند و دروغ گفتن بی‌اعتمادی را شدت می‌بخشد و الان ما در حالت بی‌اطلاعی و بی‌خبری و دروغ شنیدن هستیم و این وضعیت بسیار خطرناک است

> کسانی که از کرونا می‌میرند، عدد نیستند، انسانند، باید برای زنده ماندنشان بجنگیم

وضع کشور چین را در این میان چگونه ارزیابی می‌کنید؟

چین یک کشور ابرقدرت است که با یک و نیم میلیارد انسان با ژن سختکوشی نقش ویژه‌ای در معادلات جهانی دارد. توانایی نژاد زرد با نژاد اروپایی و آریایی کاملا متفاوت است. آنها با تغییر سیاست در ۳ دهه اخیر، نوع جدیدی از سرمایه‌داری را با حفظ فرهنگ کمونیستی تجربه و طبقه جدید سرمایه‌داران حاکم را در حکومت خلق کردند و بخشی از مردم خود را با برنامه‌ریزی به جهان صادر کردند و محله‌های چینی در همه شهرهای اروپایی و امریکایی به‌وجود آوردند و با ازدواج، توانسته‌اند تداخل نژادی به‌وجود آورند و کاملا موفق شدند که بازار دنیا را در دست بگیرند. با این حال به‌نظرم در موضوع کرونا بازنده شدند. مردم جهان به‌ویژه امریکایی‌ها و اروپایی‌ها که در کرونا کشته بیشتری داده‌اند، به‌دنبال مقصر می‌گردند تا کسی را قربانی کنند. چین قربانی نهایی کرونا خواهد شد. بدبینی در مردم نسبت به چین تشدید می‌شود و این تاثیرش را در کسب‌وکار چین و اقتصاد آن در آینده نشان خواهد داد. مهاجرپذیری چینی در اروپا و امریکا کاهش خواهد یافت و بخشی از مشاغل که در دست چینی‌ها است، متضرر خواهند شد. رستوران‌ها و اجناس چینی مشتریان خود را از دست خواهند داد. نژادپرستی دوباره اوج خواهد گرفت و دولت و حاکمان چینی از خلق این ویروس پشیمان خواهند شد و تلاش خواهند کرد که خود را تبرئه کنند. به‌نظرم احساس مردم و دولت‌ها نسبت به چین مثل آتش زیر خاکستر می‌ماند.

شما جهان آینده را چگونه تصویر می‌کنید؟

در دوران پساکرونا، بسیاری از مشاغل تغییر شکل خواهند داد و جهان به اینترنت و صنایع وابسته به آن بیشتر نیاز خواهد داشت.

صاحبان سرمایه که قبل از جنگ جهانی اول تعیین‌کننده جهان سیاست شده‌اند و به‌جای کلیسا در دوران قبل از رنسانس اروپا نقش پدرخواندگی و انتخاب حاکمان صوری را برعهده گرفته‌اند، باید هشداری سراسری به همه دنیا می‌دادند، باید همه دنیا می‌فهمید که دوران جمع‌آوری اسلحه و نفت و طلا و شعارهای چپ و راست به پایان رسیده و جنگ جهانی سوم، جنگ انسان با انسان و بمب اتمی نیست.

جهان باید می‌فهمید که سرمایه‌داران و سیاست‌بازان برای بسیاری از مقاصد جهانی خود از جمله بازنگری در مدیریت تقسیمات جهانی، وضعیت اقتصادی، محیط زیست، تعیین قدرت و رتبه‌بندی کشورها، بی‌اعتبار کردن مفاهیم معنوی، پیگیری اهداف خاص فرهنگی، سیاسی، مذهبی، پولی، ارزی و بسیاری نکات ریز و درشت، از طریق ۵ گرم ویروس در کره زمین با وزن چند هزار میلیارد تن و ۸ میلیارد انسان اقدام می‌کنند. امروز با کرونا و در آینده با ویروسی دیگر، می‌توان جهان را در دست گرفت. من مثل دایی جان ناپلئون اعتقاد دارم کرونا، کار گروهی شرکت‌های فراملیتی است.

> اظهارنظر دولت در باره کرونا مثل تابلوهای «خطر ریزش کوه» است
> رانندگان چکارکنند؟ گاز بدهند، توقف کنند پیاده شوند، کوه را جابه‌جا کنند. این تابلو یکی از کمیک‌ترین تابلوهای راهنمایی و رانندگی است، یک کاریکاتور واقعی است

ادامه این نگاه شما چه خواهد بود؟

همان‌طور که گفتم، بمب اتمی دیگر کارساز نیست. بمب اتمی از خود ویرانی به‌جای می‌گذارد و شرایط جهان نمی‌پذیرد. مردم هیچ کشوری، امروز طرفدار پادشاه و رئیس‌جمهوری که بمب اتمی بر سر هیروشیمای نوعی بریزد نخواهند بود، مسابقه تسلیحاتی به پایان رسیده است، بانک‌های جهانی، پول خرج ساخت تیر و

> ویروس کرونا مثل یک توفان آمده است، خب کدام توفانی است که تا امروز فروکش نکرده باشد؟ باید خودمان را برای هر توفانی آماده کنیم، با ترس نمی‌توان کشتی را در توفان هدایت کرد، با ایجاد شایعه نمی‌توان به خشکی رسید، با وحشت و احتکار و نابخردی و روش‌های غیرعلمی نمی‌توان با ویروس‌ها مبارزه کرد

تفنگ نمی‌کنند؛ اما سرمایه‌ها با دارو و بیماری‌ها می‌توانند افزایش یابند و بعد با درمان همان بیماری‌ها، بهتر می‌توانند جهان را بدوشند.

ویروس که آمد، دیدیم که تاثیر روانی‌اش صد برابر خودش است و ترس و وحشت در دل امریکایی و انگلیسی و فرانسوی و روسی و چشم‌بلبلی به اندازه ایرانی و ترک و عرب و افریقایی انداخت. وقتی همه معنای وحشت را درک کردند، آنتی‌ویروس آن به بازار آمد تا طرح نو اقتصاد جهانی، پیشنهادات خود را در نخستین گردهمایی روسای‌جمهوری ۸ کشور صنعتی و گروه ۲۰ مطرح و بعد در صحن عمومی سازمان ملل متحد به اطلاع ۲۰۰ کشور جهان برساند.

به‌نظر شما نحوه برخورد با کرونا چگونه باید باشد؟

من از روز اول نوشتم و گفتم که استقبال از مرگ، نادانی است. علم می‌گوید ویروس‌ها به مرور در بدن میزبان از قدرت‌شان کاسته می‌شود و لزومی ندارد که فکر کنیم همه با هم می‌میریم و با ترس به پیشواز مرگ برویم. واقعیت این است که برای هر مشکل و هر وضعیت خطرناکی چندین راه‌حل وجود دارد، اما تا امروز هیچ راه‌حل و دارویی برای ترس از خطر، کشف نشده است. بیشتر مردم بسیاری از اوقات به خاطر ترس و نگرانی‌هایی که دارند، می‌میرند؛ سکته‌هایی که بر اثر ترس از مشکلات رخ می‌دهد یا وحشتی که افراد از بیماری‌هایی مثل سرطان پیدا می‌کنند. بسیاری از افراد با کوچک‌ترین خبرها، بدترین نتیجه‌گیری‌ها را می‌کنند. متاسفانه مردم ما مثل مسافران همان پروازی هستند که با دیدن یک تمساح کوچک در هواپیما، همگی به سمت جلو هواپیما حرکت می‌کنند و باعث سقوط خود و اطرافیان‌شان می‌شوند.

> نمی‌توان به خشکی رسید، با وحشت و احتکار و نابخردی و روش‌های غیرعلمی نمی‌توان با ویروس‌ها مبارزه کرد

پس تا وقتی نمردیم اینقدر روزمره خودمان را نکشیم و زندگی کنیم. باتوجه به شیوع ویروس کرونا در جهان و ایران، استرس و تشویش افکار در جامعه عمومی در حد نرمال موضوعی عادی است، اما نباید مردم با نگرانی‌ها یا بی‌توجهی بیش از حد به استقبال مرگ بروند. آمار مبتلایان به ویروس کرونا در برابر انواع مرگ‌ها زیاد نیست، اما ده‌ها میلیون نفر در ایران و جهان درگیر ویروس روانی کرونا هستند. وجود اضطراب برای مراقبت و مدیریت ضروری است اما استرس زیاد، نه‌تنها کمکی به موضوع نمی‌کند بلکه باعث کاهش قدرت ایمنی بدن و عامل ایجاد بیماری‌های روحی و روانی بعدی است.

این اپیدمی باوجود مخاطراتش چه تاثیراتی بر روابط فردی و اجتماعی ما ایرانیان گذاشته است؟

لذت بالا و پایین کردن اخبار در گوشی و شنیدن آمار جدید مبتلایان به ویروس کرونا برای انسان مدرن، متاسفانه یک بازی خطرناک روحی شده است. انسانی که در گوشه امن خانه خویش و با در دست گرفتن گوشی همراه خود به‌دنبال فاجعه می‌گردد تا بلکه این فاجعه، زندگی بی‌معناشده او را معنادار کند. جامعه‌ای که قدرت دوست داشتن را از دست داده و یک جوری در کودکی خویش مانده و قدرت آفرینندگی را از دست داده و کوچک شده‌اند، دنبال سرگرمی جدید هستند؛ یا مردمانی که به‌قول کانت از نابالغی و کودکی خویش خرسند هستند و این تنها مربوط به ما نیست، مربوط به همه مردم جهان است. باید از این بیماری دوری کرد.

مردم ما نباید به اخبار بدون منبع موثق توجه کنند. اگر نشانه بیماری ندارید، زندگی کنید، شاد بمانید، بخندید، از هوای بهاری و آفتاب و صحرا و موسیقی و قصه و شعر و فیلم لذت ببرید. وقت خوبی است که کتاب بخرید و بخوانید. من به همه هموطنان طنازم درود می‌فرستم که در کنار سایه مرگ، شوخی می‌کنند و برای ویروس کرونا هم صدها فیلم و تصویر و عکس و شوخی در همین روزهای تلخ ساخته و پرداخته‌اند و لبخند را به لب بیماران کرونایی و مردم وحشت‌زده آورده‌اند.

باید با هم کرونا را به شوخی بگیریم و جوک بسازیم و بهداشت جمعی را جدی انجام دهیم و به تقدیر ملتی بیندیشیم که مغول و عرب و اسکندر و ده‌ها ویروس آبولا، ایدز، زیکا، آبله، سارس، مرس، مالاریا، مرغی، خوکی و امثالهم را پشت سر گذاشته و همچنان پایدار مانده است.

بعضی از افراد اظهار کردند که این ویروس بر دیدگاه‌های مذهبی انسان‌ها هم تاثیر گذاشته یا خواهد گذاشت؟

بله؛ حتما تاثیر خواهد گذاشت. وقتی در خانه خدا را می‌بندیم، وقتی پاپ تنها می‌ماند، وقتی کلیسا و مسجد و معبد و کنیسه خالی می‌شود، انسان از خودش سوال می‌کند، منطق جایگزین فلسفه می‌شود و دنبال پناهی می‌گردد که به او

> شعارهای چپ و راست به پایان رسیده و جنگ جهانی سوم جنگ رودرروی انسان باانسان و بمب اتمی نیست. از طریق ۵گرم ویروس،کره زمین با وزن چند هزار میلیارد تن و ۸ میلیارد انسان را می‌توانند به بازی بگیرند

کمک کند. علم را باور می‌کند اما به اعتقاد من از خداوند دور نمی‌شود، از واسطه‌ها و نادانی و خرافات دور خواهد شد. شما فیلم هندی PK را ببینید؛ فیلمی زیبا و طنازانه درباره خداوند و انواع مذاهبی که در کره زمین وجود دارد.

دیدن این فیلم، نگاه ما را به مذهب و خدای واقعی، واقعی‌تر خواهد کرد و ذهن ما را درگیر آگاهی و سوال می‌کند.

بد نیست که وسط این گفت‌وگوی کرونایی از این فیلم هم بگویید؟

این فیلم (پی‌کی) به کارگردانی راج کومار هیرانی در سال ۲۰۱۴ ساخته شده است. سومین فیلم پرفروش تاریخ سینمای هند است که در دنیا سروصدا کرد.

فیلم روایتگر دو داستان عاشقانه و عقیدتی است؛ در داستان دوم که موازی با داستان اول در حال نمایش است، آدم فضایی (پی‌کی) به زمین می‌آید و از یک دستگاه کنترل برای ارتباط با سفینه‌اش استفاده می‌کند که در ابتدای فیلم این کنترل توسط یک دزد به سرقت می‌رود. او که به‌دنبال کنترل خود روی زمین می‌گردد از تمام انسان‌هایی که سر راهش قرار می‌گیرند جویای کنترل می‌شود، اما همه این جواب را می‌دهند: ما از کجا بدانیم، خدا می‌داند کجاست.

همین مقدمه‌ای می‌شود تا او به‌دنبال پیدا کردن خدا برود و با مذاهب رایج در هند، برخورد کند و متوجه شود که سیستم ارتباط با خداوند متفاوت است و عده‌ای سودجو، از نادانی مردم بهره می‌برند و هر کس خدا را آن‌طور که به نفعش است تعریف می‌کند، درحالی‌که اگر همه مردم ارتباط مستقیم با خدا داشته باشند، دکان واسطه‌ها بسته می‌شود.

او نتیجه می‌گیرد ما دو جور خدا داریم؛ خدای واقعی که همه را آفریده و خدایی که مدیران و راهبان برای مردم آفریده‌اند. او که از یک سیاره دیگر آمده است، از ۲ هزار میلیون سیاره مثل زمین صحبت می‌کند و می‌گوید این همه جنگ، بمب‌گذاری و ترور برای حفظ منافع یک عده خاص است، مثل فیلم مارمولک خودمان که می‌گفت، راه رسیدن به خداوند به تعداد آدم‌ها است. در این فیلم به رسانه و خبرنگار به‌عنوان روشنگر افکار عمومی با دیدگاه ویژه نگاه شده است.

وظیفه هنرمندان و روشنفکران و چهره‌های مشهور در این‌گونه مواقع چیست؟

جایی خواندم که استادی نوشته بود به‌جای جهش تولید و اقتصاد، به رشد علم، فرهنگ، دانش، معلمان و دوری از دروغ توجه کنید.

یک دانشمند اسپانیایی هم ظاهرا گفته است: ماهانه یک میلیون یورو به مسی و رونالدو می‌دهید و ۲ هزار یورو به یک محقق بیولوژی؛ حالا که در جست‌وجوی درمان هستید هم پیش آنها بروید.

نویسنده‌ای هم نوشت: از فوتبالیست‌ها و هنرپیشه‌ها و خواننده‌ها که دستمزد میلیاردی می‌گیرند بخواهید که حالتان را خوب کنند.

خب، همه این حرف‌ها و طنزها نشانه این است که نباید جهان هزینه سنگین به یک چهره سلبریتی ساخته‌شده توسط رسانه‌های زرد و مافیای فوتبال و سینما بپردازد و حقوق یکی دو میلیونی یک معلم و پرستار را تامین نکند. امیدوارم در دوران پس از کرونا، در این شیوه مدیریت در همه جهان و کشور ما بازنگری شود که نمی‌شود.

نگاه خود شما به دوران کرونایی چگونه است؟

دوران کرونایی را یک توقفگاه کنارجاده‌ای و محلی برای بنزین زدن، دستشویی رفتن، خوردن، خوابیدن، بازی کردن بچه‌ها، خستگی در کردن و پروخالی شدن بدانیم.

دل آدمی، ظرفیتی نامحدود برای مهربانی، مهرورزی، زیبایی‌پرستی و عاشقی دارد، اما

> اگر می‌خواهید وارد دنیای جدید شوید، ایده شما باید با موبایل ارتباط داشته باشد، در غیر این‌صورت باید آن را فراموش کنید. ایده‌هایی که برای قرن ۲۰ طراحی شدند در قرن ۲۱ محکوم به شکست خواهند بود. خیلی از شغل ها تا ۲۰ سال آینده دیگر وجود نخواهند داشت وشغل های جدید به‌وجود خواهند آمد. در شرایط کرونایی دنیای مجازی و موبایل ها پیروز صحنه رسانه‌ها و اطلاع‌رسانی شدند

> مردم ما نباید به اخبار بدون منبع موثق توجه کنند، اگر نشانه بیماری ندارید، زندگی کنید، شاد بمانید،بخندید، از هوای بهاری و آفتاب و صحرا و موسیقی و قصه و شعر و فیلم لذت ببرید. وقت خوبی است که کتاب بخرید و بخوانید. من به همه هموطنان طنازم درود می فرستم که در کنار سایه مرگ، شوخی می‌کنند و برای ویروس کرونا هم صدها فیلم و تصویر و عکس و شوخی در همین روزهای تلخ ساخته و پرداخته‌اند و لبخند را به لب بیماران کرونایی و مردم وحشت‌زده آورده‌اند

ابرازش کمی سخت است.

کرونا این فرصت را فراهم کرد که آدم‌های دانا از آن استفاده کنند. کرونا تنها ویروس مرگ نیست؛ با یک نگاه متفاوت، ویروس عشق هم هست، کرونا با خود مهربانی و محبت و همدلی و همراهی مردمی را که کم‌کم داشتند دوست داشتن همنوع را فراموش می‌کردند، آورده است.

کرونا این فرصت را فراهم کرده که مردم به همدیگر تلفن بزنند، حال و احوالی کنند، مهرورزی کنند، تعارف کنند و بدون دست دادن و بوسیدن، عشق‌ورزی کنند؛ این اوج لذت انسانی است؛ به‌ویژه اگر باور داشته باشیم که ناگهان بانگی برمی‌آید که خواجه مرد. قدر لحظه‌ها را بدانیم، به قول شاعر تا شقایق هست، زندگی باید کرد. ساعت‌مان را دوباره کوک کنیم، زندگی جریان دارد.

ما یادمان انداخت که چقدر انسان معلول و جانباز جنگ در آسایشگاه‌ها به‌سختی روزگار می‌گذرانند.

چقدر انسان قطع‌نخاعی و بیمار سرطانی در بیمارستان‌ها، به امید ساعت ملاقات خوابیده‌اند. چقدر پدران و مادران کهنسال در خانه سالمندان چشم‌انتظار نشسته‌اند.

کرونای خوبی، یادمان انداخت که به‌جای زندان و عبادتگاه، بیشتر بیمارستان و مدرسه بسازیم.

کرونای خوبی، خیلی چیزها را به بهای جان مردم آموخت. حالا وقت آن است که از این آموخته‌ها درس بگیریم.

کرونای خوبی به ما فهماندکه جهان همچنان در دست سیاستمداران و سرمایه‌داران است و تنها راه نجات مردم اگر بخواهند که جهان بهتری داشته باشند، اتحاد و تغییر سیاست جهانی است.

شنیدم شما خودتان تجربه کرونا را داشتید؟

من در اول آذر ۹۸ دچار بیماری شدم که هنوز موضوع کرونا مطرح نشده بود و پزشکان گفتند آنفلوآنزا است و یک ماه طول کشید و بسیار سخت گذشت تا بهبود یافتم؛ بعد که ماجرای کرونا پیش آمد، دیدم همه مشخصات یکسان است و البته بعد هم دخترم بیمار شد که او هم یک ماهی در خانه بستری و قرنطینه شد و خدا را شکر بهبود یافت، اما تجربه تلخ و سختی است.

عید نوروز امسال و سال گذشته با همه عیدها متفاوت بود؛ شما عید را چگونه گذراندید؟

همان‌طور که می‌فرمایید، عیدهای عجیبی بود. همان‌طور که گفتم حال دخترم در عید پارسال خوب نبود و حال بچه آدم که خوب نباشد، عید، عید نیست.

من هم مقلب‌القلوب نگفتم اما از مدبرالیل خواستم که حال همه مردم را به بهترین احوال بگرداند و به شاگردانم پیام دادم که دیدید علم بهتر از ثروت است. البته یکی از آنها فوری نوشت که چه در روز آخر سال، ۵۹ هزار خودرو وارد فلان شهر شده و این یعنی جهل از علم برتر است.

دیگری برایم نوشت که اسکاندیناوی سالم و شاد مانده؛ یعنی بهداشت از علم و ثروت بهتر است.

اما من نوشتم جهان یک کل پیوسته است، اگر به ارتعاش و بازگشت کوانتومی آن اعتقاد داریم، باید بپذیریم که کرونای ناشناخته، واقعیت شگرفی است برای ظلم و ستمی که انسان به کره زمین و طبیعت و آب و هوا و کوه و دریا و جنگل و سایر جانداران و حتی همنوعان خود کرده است.

من معتقدم کرونا در سکوت آمد اما تاجدار آمد و جهان را خلوت کرد. آسمان آبی شد و همه مردم زندانی شدند تا معنای انفرادی را

> بمب اتمی دیگر کارساز نیست، بمب اتمی از خود ویرانی به جای می گذارد و شرایط جهان نمی پذیرد. مردم هیچ کشوری، امروز طرفدار پادشاه و رئیس‌جمهوری که بمب اتمی بر سر هیروشیمای نوعی بریزد نخواهند بود، مسابقه تسلیحاتی به پایان رسیده است، بانک‌های جهانی پول خرج ساخت تیر و تفنگ نمی‌کنند. اما سرمایه‌ها با دارو و بیماری‌ها می‌تواند افزایش یابد و بعد با درمان همان بیماری‌ها، بهتر می‌توانند جهان را بدوشند

بفهمند.

کرونا پاک‌کننده آلودگی‌ها، تغییردهنده ذائقه‌ها و سیاست دولت‌ها، نابودکننده خرافات، پاک‌کننده باورهای غلط، نهضت ساخت مدرسه و دانشگاه و بیمارستان، حامی درخت و جنگل، یاور دشت و طبیعت است و بخشی از آنها جزو کرونای خوبی است. کرونا آمده تا کتاب خوانده شود و منجی و ظهور آگاهی باشد و دماوند دیده شود.

آیا در دوران پساکرونا ما شاهد تحولات جدید اجتماعی و فرهنگی در دنیا خواهیم بود؟

مدیرعامل شرکت خودروسازی بنز قبل از کرونا اعلام کرده بود ۸۰ درصد رفت‌وآمدهای شهری در آینده حذف خواهد شد و رقیبان بنز، شرکت‌های تولید خودرو نیستند، بلکه شرکت‌هایی مثل اپل و گوگل هستند.

در ۵ تا ۱۰ سال آینده نرم‌افزار و اطلاعات، همه صنایع را خواهد بلعید و نیازی به گرفتن گواهینامه رانندگی نخواهد بود و پارکینگ بی‌معنا خواهد شد.

چهره شهرهای آینده با این تغییرات عوض خواهد شد و صنایع خودروسازی و شرکت‌های بیمه ورشکسته خواهند شد. تا ۸۰ درصد رفت‌وآمدهای شهری حذف خواهند شد و سیستم‌های اطلاعاتی جای آنها را خواهند گرفت؛ بنابراین آلودگی هوا و صوتی و تصادف به حداقل خواهد رسید، آینده متعلق به شرکت‌های نرم‌افزاری خواهد بود. هم‌اکنون می‌بینید که شرکت خدماتی اوبر که بزرگ‌ترین شرکت تاکسیرانی است صاحب یک ماشین هم نیست و فقط یک نرم‌افزار است یا بزرگ‌ترین شرکت هتلداری جهان، حتی یک هتل ملکی از خودش ندارد و پول فیزیکی، جای خود را به پول دیجیتالی می‌دهد.

یکی از کسب‌وکارهای فیزیکی که در آینده رشد خواهد کرد، گردشگری است.

انسان‌ها کارهای خود را به سیستم‌های اطلاعاتی واگذار خواهند کرد و تفریح را برای خود نگه خواهند داشت.

اگر می‌خواهید وارد دنیای جدید شوید، ایده شما باید با موبایل ارتباط داشته باشد؛ در غیر این صورت باید آن را فراموش کنید. ایده‌هایی که برای قرن ۲۰ طراحی شدند در قرن ۲۱ محکوم به شکست خواهند بود.

خیلی از شغل‌ها تا ۲۰ سال آینده دیگر وجود نخواهند داشت و شغل‌های جدید به‌وجود خواهند آمد. قصه آب و برق و سوخت و انرژی‌ها و حتی مواد خوراکی هم تغییر خواهد کرد. هم‌اکنون یک اپلیکیشن به‌نام مودیز وجود دارد که احساس شما را نشان می‌دهد. تا یکی دو سال دیگر اپلیکیشن‌ها قادر خواهند بود که از طریق آنالیز حالت‌های صورت بگویند که کلام گفته شده دروغ است یا راست. همه مردم دارای موبایل خواهند بود و آموزش ارزان خواهد شد و با مترجم‌های همزمان، همه مردم تا یکی دو دهه آینده قادر به تکلم به زبان واحد خواهند بود.

> کرونا خوبی‌هایی هم داشته، مثلا در کشور ما یادمان انداخت که چقدر انسان معلول و جانباز جنگ در آسایشگاه‌ها به سختی روزگار می‌گذرانند. چقدر انسان قطع نخاعی و بیمار سرطانی در بیمارستان‌ها، به امید ساعت ملاقات خوابیده‌اند. چقدر پدران و مادران کهنسال در خانه سالمندان چشم‌انتظار نشسته‌اند. کرونای خوبی، یادمان انداخت که به‌جای زندان و عبادتگاه، بیشتر بیمارستان و مدرسه بسازیم

چه محورهایی را برای ارزیابی عملکرد دولت‌ها در مواجهه با کرونا در نظر می‌گیرید؟

نخست‌وزیر بریتانیا در همان هفته اول شیوع کرونا در این کشور گفت: دوره کرونا تا یکی، دو سال ادامه خواهد داشت. رئیس‌جمهوری فرانسه گفت: در ابتدای بحران کرونا هستیم و مبارزه با کرونا مسابقه با زمان است. رئیس‌جمهوری آلمان گفت: برای کند کردن روند شیوع به چند ماه نیاز داریم تا دارو کشف شود؛ اما رئیس‌جمهوری ایران فرمودند: کرونا شنبه می‌رود، قرنطینه لازم نیست، ۷۰ درصد باید بگیرند، ما راستگوترین هستیم.

به‌نظرم آنجلا مرکل یکی از زیباترین مفاهیم انسانی را در مبارزه با کرونا اعلام کرد. او گفت: کسانی که می‌میرند، عدد نیستند، انسانند، برای‌شان می‌جنگیم. هیچ چیز تا این حد، زندگی ما را در کنار یکدیگر تحت تاثیر قرار نداده است. تنها وقتی از پس این بحران برمی‌آییم که همه، این را وظیفه خودشان بدانند؛ موضوع جدی است و شما هم آن را جدی بگیرید. کسانی که حالشان وخیم می‌شود، عدد و رقم نیستند، پدر، پدربزرگ، مادر، مادربزرگ، همسر و فرزند ما هستند، انسان‌اند.

در دوران کرونا، بین رسانه‌های مختلف، مثل رادیو، تلویزیون، مطبوعات و دنیای مجازی، کدام یک موفق‌تر عمل کرده است؟

نمی‌دانم نخستین بار چه کسی وبلاگ، فیس‌بوک، تلگرام، اینستاگرام، توئیتر، واتس‌آپ و آنچه از طریق اینترنت، به روابط انسانی شکل جدید داد و جای نامه و تلفن و حرف زدن را گرفت را دنیای مجازی نام‌گذاری کرد، اما هر کس که بوده، اشتباه کرده است. امروزه دنیای مجازی از هر دنیای واقعی، واقعی‌تر است.

هر شهروندی با یک تلفن همراه، گزارشگری ورزیده و خبرنگار واترگیت است، رازهای مگو را آشکار می‌کند، رسانه است، رادیو است، تلویزیون است، کتاب است، روزنامه است، مجله است، تاکسی است، صف است، خرید است، سلمانی است، خواستگاری است، حمام زنانه است، جمع مردانه است، سفر است، سواد است، دانش است، مترجم است، مسکن است، دوست‌یاب است، مسیریاب است، فرصتی برای گفتن و نوشتن است، برای قصه‌های ناگفته، برای درددل کردن، برای ابراز محبت، برای پیدا کردن بخش خالی لیوان، برای شوهریابی، برای زن گرفتن، برای دوست داشتن، برای برنامه‌ریزی، برای پیشرفت، برای دیده شدن، برای سلام‌وعلیک‌های گمشده در تاریخ، برای یافتن خاطره‌ها، برای بخش پنهان زندگی، برای آکواریومی شدن، برای تکثیر شدن یک اندیشه، یک تصویر به بی‌نهایت و همه اینها، نشانه یک واقعیت است، واقعیت. دنیای اینترنت و همه برنامه‌های ارتباطی که تا امروز ساخته شده‌اند، واقعی هستند و باید مخالفان، دستشان را در برابر این فناوری بالا ببرند و تسلیم آن شوند.

باید بپذیریم که این دنیای مجازی، دیگر مجازی نیست، گوش و چشم ماست، هر لحظه با ماست، سردرگریبانش هستیم، آویزانش هستیم، بی او گمشده‌ای داریم، نبودش اضطراب‌آور است، وجودش آرامش‌بخش است، مظهر زیبایی‌شناسی است، زشتی‌ها را زیبا جلوه می‌دهد، ناز می‌فروشد، غمزه دارد، تحریک می‌کند و دیگر دنیای مجازی نیست، بخشی از خود ماست و در دوره کرونا و بیکاری ۸ میلیارد انسان حبس شده در خانه، دنیای مجازی و موبایل‌ها پیروز صحنه رسانه‌ها و اطلاع‌رسانی شدند.

آیا کاری هست که به‌طور نمونه سازمان‌های دولتی بتوانند انجام دهند که در کنترل این بیماری موثر باشد؟

بله؛ حتما هست. ویروس کرونا این روزها همه را گرفتار کرده، اما آنکه نیازمندتر و بی‌پناه‌تر است تدبیری هم نمی‌تواند بیندیشد؛ به‌طور مثال کودکان زباله‌گرد، غذای کافی و مناسب ندارند، دیدن این بچه‌ها در کوچه‌ها، دل هر آدمی را ریش می‌کند، اکثرا مهاجر هستند، سواد خواندن ندارند، حمام نمی‌روند، بیمه و مرخصی ندارند، دسترسی به دارو و درمان ندارند، اوراق

> در دوران پساکرونا، بسیاری از مشاغل تغییر شکل خواهند داد و جهان به اینترنت و صنایع وابسته به آن بیشتر نیاز خواهد داشت

> صاحبان سرمایه که قبل از جنگ جهانی اول تعیین‌کننده جهان سیاست شده‌اند و به جای کلیسا در دوران قبل از رنسانس اروپا نقش پدرخواندگی و انتخاب حاکمان صوری را برعهده گرفته‌اند، باید هشداری سراسری به همه دنیا می‌دادند، باید همه دنیا می‌فهمید که جمع‌آوری اسلحه و نفت و طلا و شعارهای چپ و راست به پایان رسیده و جنگ جهانی سوم، جنگ انسان با انسان و بمب اتمی نیست

هویتی ندارند و این روزها بیشترین احتمال ابتلا به بیماری و کمترین امکان حمایت از خود را دارند.

سال‌هاست که در بسیاری از کشورها، زباله از منازل تفکیک می‌شود، هر خانه برای خودش چند سطل بزرگ دارد که زباله تر از پلاستیک، کاغذ، شیشه و باغبانی تفکیک می‌شود. صد بار نوشتیم که این حداقل کاری است که شهرداری می‌تواند انجام دهد؛ ساخت سطل‌های زباله، کار تولیدی است، هزینه آن از همین تفکیک کاغذ و پلاستیک در می‌آید، تازه شما که بلدید پولش را از مردم هم بگیرید، به درآمدهایتان افزوده خواهد شد. در جهان، زباله را طلای کثیف نام گذاشته‌اند، ثروت بادآورده است که از آن غفلت کرده‌اید، حساب و کتابش هم سخت است، شهرداری تهران می‌تواند محله به محله شروع کند، شهرهای دیگر الگو خواهند گرفت. خریدن و تهیه چند هزار ماشین رفت‌وروب کوچه‌ها، این رفتگران دلسوز شهری را نجات خواهد داد. برای از بین بردن بیماری‌ها، باید کارهای زیربنایی انجام شود.

> الان هم بعد از گذشت یک‌سال‌وخرده‌ای ،هنوز هیچ استراتژی مشخصی نمی‌بینیم و هیچ کار عملی در حمایت مالی از مردم و کسبه و واکسینه کردن برداشته نشده و همچنان وزیر بهداشت سخنرانی می‌کند و توپ را به زمین مردم می‌اندازد

اگر نکاتی مانده و فکر می‌کنید لازم است بفرمایید؟

تاکید می‌کنم که به مطالبی که توسط منابع بی‌هویت، نامعلوم یا جعلی منتشر می‌شوند، توجه نکنیم. عده‌ای دنبال کاسبی خودشان هستند و گروهی هم درگیر مسائل سیاسی و باندبازی‌اند.

دروغ‌های هر رسانه‌ای را نباید باور کرد. مطالبی که مردم را می‌ترساند و ناامید می‌کند و منبع معتبری ندارد را در دنیای مجازی برای همدیگر ارسال نکنیم، به همدیگر امید دهیم و روحیه خود و دیگران را بالا نگه داریم. البته امید واهی هم نیست، چون کرونا هم مثل هر بیماری دیگری تمام می‌شود و در عین حال جلوگیری از آن بسیار ساده است، شستن دست‌ها و رعایت فاصله با دیگران کار ساده‌ای است. دولت هم موظف است که همه تلاش خود را برای اطلاع‌رسانی مناسب انجام دهد. از تلاش کادر درمانی کشور که شبانه‌روز پای کار ایستاده‌اند باید قدردانی کرد.

رسانه‌ها برای زدودن وحشت و برگرداندن آرامش به مردم باید تلاش مضاعف انجام دهند. وزارت صنعت، معدن و تجارت هم باید در رفع کسری مواد بهداشتی توجه بیشتری از خود نشان دهد. قوه قضاییه باید به‌صورت روزانه با گرانفروشان و دلالان مایحتاج مردم برخورد جدی کند. مردم هم باید با دقت دستورات پزشکی و موارد مختلف بهداشتی را برای سلامت خود و جامعه انجام دهند. رفع شر کرونا یا هر ویروس دیگر، همت جمعی ملت و دولت را می‌طلبد. در پایان لازم است از پزشکان، پرستاران، آتش‌نشانان، رفتگران، خبرنگاران، اورژانس و دهها گروه دیگر خدماتی که جان بر کف کنار مردم مانده‌اند قدردانی کنیم و به یاد کسانی باشیم که روزهای تلخ را تجربه می‌کنند. واکسن هم نیاز جامعه است، آقای دولت باید از توصیه دست بردارد و بدون بهانه، واکسن تهیه کند.

> کرونا
> این فرصت را فراهم کرد که آدم های دانا از آن استفاده کنند، کرونا تنها ویروس مرگ نیست؛ با یک نگاه متفاوت، ویروس عشق هم هست. کرونا با خود مهربانی و محبت و همدلی و همراهی مردمی را که کم‌کم داشتند دوست داشتن همنوع را فراموش می‌کردند، آورده است

یادداشت

آفت بزرگ صنعت نمایشگاهی

هومن مشایخی
بازرس انجمن غرفه‌سازان نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران

اوضاع بغرنجی که سایه تحریم و کرونا پدید آورده، بر کسی پوشیده نیست، در این فضا، انجمن غرفه‌سازان و بدنه صنعت نمایشگاهی کوشش داشتند در ابتدا راهی برای بازگشایی نمایشگاه‌ها پیدا کنند که خوشبختانه با پیگیری‌هایی که انجام شد، موفق به شکل‌گیری این مهم شدند و نمایشگاه حتی اگر کم رونق اما برپا بود. بی‌شک فعالیت‌هایی مانند امضای نامه با پیگیری حداکثری اعضای این خانواده از مواردی است که در این موضوع موثر و مبین قدرت اجماع بود. درباره حمایت‌های شده و ناشده از صنف غرفه‌ساز، باید بی‌تعارف قبول کرد که ما به این وضعیت عادت داریم که از دولتمردان همیشه به جای چشم یاری، گوش یاری داشته باشیم، چون در نهایت هزار وعده خوبان یکی وفا نکند؛ پس از ایشان انتظاری نیست.متاسفانه سال‌هاست شاهدیم خواست کافی از سمت نمایشگاه برای افزایش تعرفه اجاره زمین وجود ندارد و این مسئله باعث می‌شود راه‌های جایگزین برای درآمدزایی به فکر دوستان گرامی سیاست‌گذار در نمایشگاه بین‌المللی تهران برسد که طبیعتا دامن غرفه‌سازان را نیز گرفته است. از موارد مرتبط می‌توان حق کسب و پیشه و حق نظارت بر برق غرفه را اسم برد که با درک درست صنفی و در نظر گرفتن حقوق سایر ارکان نمایشگاه با همکاری غرفه‌سازان اجرایی شده است. شاید این موضوع قابل هضم باشد اما مخارج و سیستم عریض و طویلی که برای وجود داستان شکست‌خورده گریدبندی به صنف غرفه‌ساز تحمیل شد، از بزرگ‌ترین آفاتی بود که سال گذشته تاثیر مخرب خودش را نمایش داد و باعث ضرر هنگفت این صنف شد. نگهداری دفتر و کارمند و کارگاه و کارکنان در شرایطی که تقریبا نمایشگاهی پررونق برگزار نشده از عوارض این آفت بود که سود چند ساله این بزرگواران را دفعتا بلعید. القصه داستان گله و شکایت راه به جایی نخواهد برد و درد مشترک همه ماست و بهتر است ببینیم چاره چیست؟ در شرایط فعلی که قسمت عمده‌ای از غرفه‌سازان به‌واسطه شیوع کرونا به سایر مشاغل روی آورده‌اند شاید تشکیل هلدینگ‌های صنفی و تجمیع مخارج به بقای مجموعه‌هایی که به فعالیت در این حوزه همچنان چشم امید دارند کمک کند و از سوی دیگر، همیاری ارکان این صنف با یکدیگر در این شرایط نیز ممکن است کمی وضعیت را بهتر کند. هیات مدیره انجمن صنفی غرفه‌سازان با لطف و همکاری اعضای آن تا امروز بخشی از تعاملات لازم را برای تعدیل مشکلات مختلف انجام داده و با پیگیری‌های همیشگی و جلسات کمیته‌های متشکل از خود اعضا اقدام به حل و فصل مسائل صنفی کرده، به نظر می‌رسد در این مسیر پیشرفت خوبی حاصل شده که در سال‌های پیش‌رو نتایج آن بیشتر و بهتر دیده خواهد شد. اگر بدبین باشیم نباید به رونق شغلی سال آینده چندان دل بست اما اگر خوشبینانه ببینیم باید یادمان باشد اگر در این صنف ماندگار شدیم، نمایشگاه هرگز جایگزین ندارد!

در گفت‌وگوی صمت با عضو هیات مدیره انجمن برگزارکنندگان نمایشگاه‌های کشور مطرح شد:

بهترین متولی صنعت نمایشگاهی کیست؟

بدون تردید عدم‌برگزاری یا تعویق در برگزاری نمایشگاه‌ها به‌واسطه شیوع ویروس کرونا موجب خسارت جبران‌ناپذیر به صنعت نمایشگاهی کشور و فعالیت‌های مرتبط شده، چراکه نمایشگاه برآیند صنعت و تولید بوده و این امر مخاطرات اقتصادی متوالی را به‌دنبال داشته است. اما در این میان، نگاه دقیق و مسئولانه متولیان به صنعت نمایشگاهی و آگاهی از اهمیت این صنعت موجب شده برخی سایت‌های استانی حتی در شرایط شیوع پاندمی کرونا نیز چرخ این صنعت را به گردش درآورند و مانع از تعطیل شدن این فعالیت تجاری-اقتصادی شوند. سایت نمایشگاهی گیلان یکی از این سایت‌هاست که با برنامه‌ریزی دقیق و نگاهی درست توانسته در زمان شیوع ویروس کرونا عملکرد ثمربخشی را با رعایت پروتکل‌های بهداشتی، از خود ارائه دهد. صمت در همین زمینه گفت‌وگویی را با آیت کاظم‌زاده، مدیرعامل شرکت نمایشگاه‌های استان گیلان ترتیب داده که در ادامه مطالعه خواهید کرد. با صمت همراه باشید.

سهیل فرزین
editor@smtnews.ir

آیت کاظم‌زاده

انتظاری که از سیستم حاکمیت و ارکان نظام داریم این است که نمایشگاه‌ها را به‌عنوان یک صنعت مستقل بشناسند و برای این حوزه احترام قائل شوند

وضعیت صنعت نمایشگاهی پس از شیوع ویروس کرونا

آیت کاظم‌زاده در این گفت‌وگو اظهارکرد: شیوع ویروس کرونا موجب وارد آمدن ضرر و زیان بسیار هنگفتی به صنعت نمایشگاهی کشور شد. شیوع این ویروس موجب شد شاغلان زیادی بیکار شده و در نهایت منجر به بروز آسیب‌های اجتماعی فراوان به سبب ایجاد مشکلات اقتصادی در جامعه شد. وی افزود: با تعاملی که با ستاد مقابله با کرونای استان و دانشگاه علوم پزشکی به عمل آوردیم، علاوه بر اینکه با رعایت پروتکل‌ها اغلب رویدادها را برگزار کردیم، موفق شدیم گام بزرگی در راستای فرهنگ‌سازی رفتار در زمان اپیدمی کرونا برای شهروندان برداریم. در همین راستا در سال گذشته ۲۴ عنوان رویداد نمایشگاهی برگزار کردیم. خوشبختانه نظر مسئولان استانی مبنی بر این است که صنعت نمایشگاهی، صنعتی است که باید برنامه‌ریزی دقیق و بلندمدتی برای آن انجام شود.

مجریان و برگزارکنندگان و همچنین شرکت نمایشگاه‌های استان نیز در راستای تاثیرگذاری در حوزه اقتصاد برای رویدادهای تخصصی خود باید برنامه‌ریزی بلندمدتی داشته باشند. در همین زمینه با دلایل قانع‌کننده‌ای که ارائه کردیم، موفق شدیم تقویم نمایشگاهی ۵ ساله خود را مصوب کارگروه توسعه صادرات استان کنیم. از این رو می‌توانیم ادعا کنیم که جزو معدود سایت‌های کشوری هستیم که تقویم ۵ ساله خود را مصوب کرده‌ایم.

دو عامل تاثیرگذار در وضعیت صنعت نمایشگاهی

مدیرعامل شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی استان گیلان در ادامه گفت: صنعت نمایشگاهی در سال پیش‌رو به‌طور قطع از ۲ متغیر عمده تاثیر خواهد گرفت.

یکی از این متغیرها، چگونگی مهار ویروس کرونا و دیگری وضعیت اقتصادی و نوسانات ارز و رونق اقتصادی احتمالی کشور خواهد بود. اگر موفق شویم شیوع ویروس کرونا را کنترل کنیم و در کنار آن گشایش اقتصادی داشته و شاهد رفع شدن تحریم‌ها باشیم، امید آن می‌رود که صنعت نمایشگاهی به روزهای خوب خود بازگردد. اصولا صنعت نمایشگاهی با تعامل ارتباط مستقیمی دارد. به‌عبارتی می‌توان گفت نمایشگاه فضای ارتباطات است. نمایشگاه فضایی است که در یک بستر صنعتی، تجاری و خدماتی، خدمات ویژه و جدید عرضه شوند و در سایه این تعاملات، صنعت نمایشگاهی شکوفا شود.

کاظم‌زاده افزود: متاسفانه صنعت نمایشگاهی نه به‌عنوان یک صنعت، بلکه به‌عنوان یک فعالیت تجاری پذیرفته شده است. در حالی که نمایشگاه یک صنعت میان‌بخشی است؛ یعنی می‌توان گفت این صنعت برای بخش‌های گوناگون اقتصادی، تجاری و خدماتی فضای تعامل و ارتباط را فراهم می‌کند.

این صنعت مانند حلقه‌ای است که می‌تواند بخش‌های گوناگون را به یکدیگر متصل کند. به همین دلیل در گام نخست به این حوزه باید به چشم یک صنعت نگاه کرد و در نهایت باید یک متولی مشخص برای آن تعیین شود. ما فعالان صنعت نمایشگاهی بر این باوریم که ذی‌نفعان این صنعت می‌توانند بهترین مرجع برای تولی‌گری این صنعت باشند.

ضرورت تغییر نگاه دولت به صنعت نمایشگاهی

وی با اشاره به اینکه شاید دولت زمان کافی برای رسیدگی به امورات صنعت نمایشگاهی را ندارد، تصریح کرد: با توجه به معضلاتی که کشور با آنها مواجه است، گمان می‌رود دولت زمانی برای رسیدگی به این مشکلات ندارد وگرنه در بدنه دولت و سازمان توسعه تجارت نیز افراد آگاهی وجود دارند و در حال فعالیت و حمایت هستند. در همین راستا باید زمینه‌ای را فراهم کرد تا نگاه و تلاش این افراد به سمت تخصص‌گرایی و ایجاد بستری مناسب برای فعالیت فعالان تجاری سوق داده شود. دولت باید عزمی جدی برای ساماندهی صنعت نمایشگاهی داشته باشد.

عضو هیات مدیره انجمن برگزارکنندگان نمایشگاه‌های کشور در ادامه خاطرنشان کرد: انتظاری که از سیستم حاکمیت و ارکان نظام داریم این است که نمایشگاه‌ها را به‌عنوان یک صنعت مستقل بشناسند و برای این حوزه احترام قائل شوند. صنعت نمایشگاهی صنعتی به ظاهر زیانده است. از آنجاکه در مقابل هزاران میلیارد تومان هزینه برای ساخت یک سایت نمایشگاهی، رویدادی با سود کم برگزار می‌شود، برگشت سرمایه در آن وجود ندارد. اما باید به این نکته توجه داشت که عایده مالی صنعت نمایشگاهی در بخش‌های گوناگون تجاری، اقتصادی و خدماتی اثرگذار خواهد بود و موجب رونق آن بخش‌ها خواهد شد. به‌دلیل اینکه این صنعت یک صنعت میان‌بخشی است دولت باید توجهی خاص به آن داشته باشد و با نگرشی متفاوت به آن نگاه کند.

دفاع تمام قد شرکت نمایشگاه‌های تهران از برگزاری رویدادها

صنعت نمایشگاهی سال سختی را گذراند و تلاش شرکت سهامی نمایشگاه بین‌المللی این بود که بتواند این سختی را به کمترین حد ممکن برساند و از زانو زدن کامل صنعت نمایشگاهی در برابر ویروس کرونا، جلوگیری کند تا با شکل بهتری وارد سال جدید شود.محمدجواد قنبری از چهره‌های باتجربه صنعت نمایشگاهی کشور و معاون امور نمایشگاهی شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی تاکنون منشأ بکارگیری شیوه‌های علمی، حرفه‌ای و نوین در صنعت نمایشگاهی کشور بوده است. طی سال ۹۹، در یک دوره ۹ ماهه حدود ۱۰، ۱۱ نمایشگاه برگزار شد و بعد از ورود مدیرعامل جدید، ۲۷ رویداد نمایشگاهی در سایت نمایشگاه بین‌المللی تهران برپا شد. در ادامه گفت‌وگوی عصر نمایشگاه با قنبری را می‌خوانید:

پیش‌بینی شما برای صنعت نمایشگاهی در سال ۱۴۰۰ چیست و فکر می‌کنید اوضاع چطور خواهد بود؟

ما به‌طور قطع برای سال جاری باید آمادگی بیشتری داشته باشیم تا شرایط بهتر و مهیاتری را فراهم کنیم و با برنامه وارد سال جدید شویم. فرض را بر این می‌گذاریم که این ویروس در سال جاری به طور کامل محو شود و دیگر محدودیت‌های بهداشتی را نداشته باشیم. اما به هرحال ممکن است این ویروس همچنان ادامه پیدا کند. براساس رایزنی‌ها و پیگیری‌هایی که شرکت سهامی نمایشگاه بین‌المللی انجام داد، توانستیم مجوزهایی را از ستاد ملی کرونا و وزارت بهداشت دریافت کنیم، مبنی بر اینکه در شرایط زرد و نارنجی، بتوانیم نمایشگاه‌هایمان را به‌طور تخصصی برگزار کنیم و اصل تقویم نمایشگاهی را بعد از پایان ماه مبارک رمضان یعنی ۲۸ اردیبهشت تنظیم کردیم؛ بنابراین تا پایان سال حدود ۹۰ نمایشگاه را در تقویم، با هدف برگزاری نه لغو یا تاخیر، مشخص کرده‌ایم و در برابر این به تاخیر انداختن برگزاری نمایشگاه، به‌طور قطع ایستادگی خواهیم کرد. نباید بیش از این شاهد آسیب زدن به صنعت نمایشگاهی باشیم. مجریان، دست‌اندرکاران و فعالان این صنعت باید از هر فرصت موجود، نهایت بهره و استفاده را ببرند. یعنی مثلا نگویند ان‌شاءالله این زمستان برود و ایام دیگری ایجاد شود و از این قبیل جملات. به امید آینده ایستادن، مانع حرکت می‌شود؛ بنابراین لازم است تقویمی را که تنظیم کرده‌ایم با تمام احتمالات و مشکلات پیش ببریم. ۹۰ نمایشگاه را قرار دادیم. شاید سال ۱۴۰۰، شرایط جدیدی شکل بگیرد و بتوانیم در بحث جشنواره‌ها، جشنواره‌های تخصصی‌تری را داشته باشیم. البته این جشنواره‌ها به این معنا نیست که گروه‌های کالایی آن، بخواهد آسیبی به نمایشگاه ما وارد کند؛ بلکه جشنواره‌هایی هستند که عمدتا خارج از موضوعات نمایشگاه‌های ما قرار دارند.

حضور اتحادیه‌ها یا تشکل‌ها در بحث برگزاری نمایشگاه‌ها چگونه مدیریت خواهد شد؟

همه فعالان صنعت نمایشگاهی اعم از متولیان دولتی یعنی وزارت صنعت، معدن و تجارت، شرکت سهامی نمایشگاه بین‌المللی و سازمان توسعه تجارت ایران و بخش خصوصی؛یعنی برگزارکنندگان، انجمن‌ها و تشکل‌ها، می‌توانیم بسان یک درخت تنومند باشیم که باید ریشه‌هایمان را قوی کنیم. درباره صنعت نمایشگاهی باید متولیان صنعت نمایشگاهی تصمیم‌گیرنده باشند. ما نباید دایره تصمیم‌گیری صنعت نمایشگاهی را خیلی به بیرون هدایت کنیم. به هرصورت، هر مجموعه‌ای یک متولی دارد.

همانطور که من نمی‌توانم درباره سایر بخش‌ها اظهارنظر کنم و تصمیمی بگیرم، در زمینه صنعت نمایشگاهی هم باید برنامه‌ریزی‌ها از سوی متولیان خود این صنعت انجام شود. تمام بخش‌های خصوصی و تشکل‌های صنفی که مرتبط به نمایشگاه هستند، می‌توانند یاریگر و کمک‌کننده باشند. درباره بحث برگزاری نمایشگاه‌ها، از زمان حضور آقای زمانی، سیاست جدیدی شکل گرفت که سازمان‌ها و تشکل‌ها و وزارت‌های بیرونی حامی برپایی نمایشگاه‌ها باشند. به‌عنوان مثال، نمایشگاه تلکام را تحت فشارهای شدید برگزار کردیم. دستگاه‌های بیرونی به شدت مخالف بودند. اما ما گفتیم باید نمایشگاه را برگزار کنیم. چرا؟ چون این مجموعه باید تصمیم بگیرد نه نهادهای بیرونی. بنابراین، مجریان و برگزارکنندگان، تشکل‌ها و صنف‌های وابسته به صنعت نمایشگاهی، باید سیاست‌هایشان را با شرکت سهامی نمایشگاه بین‌المللی همسان کنند و به عنوان یار در کنار مجموعه باشند تا این درخت تنومندتر شود. ما هیچ فردی را ذی‌صلاح‌تر از خود مجریان، برای برگزاری نمایشگاه‌ها نمی‌شناسیم. فلان سازمان یا شرکت یا وزارتخانه بیرونی که نباید کار نمایشگاهی انجام بدهد. کسی که تخصصی در برپایی نمایشگاه دارد باید این کارها را انجام بدهد. ما درحال تعیین و بازنگری چارچوب‌ها هستیم و به‌طور قطع در سال ۱۴۰۰، اتفاقات جدیدی شکل خواهد گرفت. شرکت سهامی نمایشگاه بین‌المللی، راسا وارد حیطه تعیین صلاحیت‌ها برای برگزاری نمایشگاه‌ها خواهد شد و نقش مهم و اصلی را خواهد داشت. هدف این است که بتوانیم بحث برپایی نمایشگاه‌های تخصصی را سازمان بدهیم و در این زمینه نیاز به کمک داریم. باید نمایشگاه‌هایمان را طبق استانداردهای لازم و کیفیت خوب برگزار کنیم و حاشیه‌ها را کنار بزنیم. حاشیه نباید قوی‌تر از متن شود.

هدف این است که بستر را فراهم کنیم تا تاجر و تولیدکننده به اینجا بیایند و با هم تلاقی پیدا کنند و به هدف تجاری و بازاری خود برسند. نباید هرگز این هدف را گم کنیم؛ بنابراین باید صنعت نمایشگاهی را که یک عمر ۵۰ ساله در کشور دارد، روزبه‌روز تقویت کنیم، به آن شکل بدهیم و حاشیه‌ها را کم کنیم. شرکت سهامی نمایشگاه بین‌المللی هم به صورت قدرتمند در این عرصه حضور داشته و آمادگی دارد و در سال جدید هم کمک خواهد کرد تا مجریان آسوده‌تر باشند. سازمان‌ها و تشکل‌های بیرونی، براساس سیاست‌های صادراتی خود، به‌طور قطع حامیان خوبی خواهند بود و می‌توانند به پربار شدن نمایشگاه‌ها کمک کنند اما آنها نباید وارد کارهای تخصصی و جزئی نمایشگاهی شوند. باید کلیات و کلان کار را در نظر بگیرند. به‌عنوان مثال، روی محورهایی مانند اینکه محصولشان بعد از برپایی نمایشگاه چند درصد رشد داشته، برای صادرات آن چه میزان بازاریابی شده، جامعه هدف آنها کجاست و...، تمرکز کنند.

به تازگی عنوان نمایشگاهی به فراکسیون گردشگری اضافه شد، این اتفاق را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

مجلس شورای اسلامی یک نهاد بالادستی در کشور است که خود قانون‌گذار است و به‌طور قطع بسان یک پدر رفتار خواهد کرد. این نهاد که نمی‌تواند بخشی‌نگر باشد. برای حمایت از این صنعت همه جوانب امر را می‌سنجد و با همه بخش‌ها، چه خصوصی و چه دولتی مرتبط، مذاکره و نشست برقرار می‌کند تا بتواند به یک جمع‌بندی خوب و واحد برسد. به هرحال، نقاط کور و مسائل و ضعف‌هایی که در بدنه بخش خصوصی صنعت نمایشگاهی به ویژه در سطح استانی وجود دارد، زیاد است و آنها به سختی در حال اداره سایت‌هایشان هستند.

بحث مسائل مالیاتی که برای نمایشگاه‌ها باید مشمول شود تا به‌عنوان صنعت شناخته شود و تخفیف‌هایی که در هزینه‌های سایت داده می‌شود، همگی موثر هستند. حوزه‌ای که به‌طور مستقیم در افزایش سرمایه کشور و به حرکت درآمدن فضای کسب‌وکار نقش دارد، اگر می‌خواهد قوانین و مقرراتی را تصویب کند که نمایشگاه به‌عنوان صنعت شناخته شود، می‌تواند به مراتب موثرتر باشد. من فکر می‌کنم این نقش آن افراد، می‌تواند کمک‌کننده باشد وگرنه صنعت نمایشگاهی ایران باید به سمت این حرکت کند که استاندارد و قالب بهتری به خود بگیرد. به هر حال، در یک یا دو دهه اخیر، براساس درخواست‌های محلی یا استانی، برخی مکان‌ها را تاسیس کردیم. اینکه برآورد این نیاز تا چه حدی واقعی بوده، باید ارزیابی شود. هم‌اکنون در سطح کشور، اگر یک تاجر خارجی بخواهد برای حضور در یک نمایشگاه ما برنامه‌ریزی کند، چه شناختی دارد؟ چه تمرکزی بر صنعت نمایشگاهی ایران می‌بیند؟ تعداد سایت‌ها و تقسیم نمایشگاه‌ها در استان‌ها و... چگونه است؟ درحال‌حاضر این تقسیم‌بندی‌ها و چارچوب به خوبی وجود ندارد. می‌گوییم ۳۰ تا استان داریم، پس ۳۰ تا سایت داشته باشیم اما در همین تهران ۱۰ تا مکان نمایشگاهی و یکی‌دوتا سایت نمایشگاهی داریم. نیاز اساسی صنعت نمایشگاهی ایران این است که این موارد ساماندهی شود. اگر نشود، ما به همین صورت جلو می‌رویم و خروجی کار این می‌شود که چند مورد از ۶۵۰ تا ۷۰۰ نمایشگاه برگزارشده در طول یک سال در ایران، می‌توانند اهداف اصلی اقتصاد را که بازاریابی، به حرکت درآوردن چرخ تولید و ساماندهی شرکت‌ها از حیث چگونه رفتار کردن، صادراتشان، استانداردها و... باشند، محقق کنند؟ اصلا چه تعداد از سایت‌های سراسر کشور را می‌توانیم نام ببریم که نمایشگاه‌های قابل‌قبولی برگزار می‌کنند؟ حالا به غیر از نمایشگاه بین‌المللی تهران، اصفهان، شیراز، مشهد و تبریز، بقیه استان‌ها چطور؟ در سال در این استان‌ها چند نمایشگاه برگزار می‌شود؟ چرا برای این استان‌ها برنامه‌ای نداریم؟ چه کسی باید این برنامه‌ریزی‌ها را انجام دهد؟ انجمن‌های استان‌ها یا سازمان توسعه تجارت یا شرکت نمایشگاه؟ چند سال پیش، طرحی را به همین ۵ استان دادیم و گفتیم که سایت‌های کشور را منطقه‌ای کنیم. مثلا سایت تبریز، سایت منطقه شمال غرب کشور شود و برای یک‌سری از سایت‌های اطراف مانند زنجان، اردبیل، کردستان و ارومیه، نقش سازمان‌دهی و چارچوب‌دهی و حمایتی را ایفا کند تا شاید این سایت‌ها هم رشد کنند. در واقع برای سایت‌های کوچک اطراف خود، برنامه‌ریزی و از آنها حمایت کنند، چون اگر بخواهیم این سایت‌های کوچک را رها کنیم، ممکن است در طول یک سال و در سطح بین‌المللی حتی ۱۰ تا نمایشگاه هم در آنجا برگزار نشده و اهداف نهایی صنعت نمایشگاهی هم محقق نشود؛ بنابراین به‌طور قطع حضور و نقش مجلس شورای اسلامی و فراکسیون مربوط آن، می‌تواند موثر باشد. آقای زمانی هم چون خودشان قبلا در مجلس بودند، آن بخش را به خوبی می‌شناسند و ارتباط دارند و به‌طور قطع نشست‌هایی را خواهند داشت که می‌تواند در راهبرد حمایت‌های مجلس موثر باشد.

اگر نکته‌ای باقی مانده بگویید.

سایر برنامه‌هایی را که برای سال ۱۴۰۰ هدف‌گذاری کرده‌ایم، دنبال خواهیم کرد تا در فرصتی که فراهم شده بتوانیم برنامه‌هایی را که نگاه زیرساختی به صنعت نمایشگاهی دارد، پیش ببریم. بحث هوشمندسازی فعالیت‌های نمایشگاهی هم وجود دارد که بسیار کمک‌کننده است و باعث ایجاد یک تحول عظیم در صنعت نمایشگاهی می‌شود. این هوشمندسازی به استانداردسازی کار، پاک و شفاف بودن فعالیت‌ها و کاهش حاشیه‌ها کمک می‌کند. هرقدر بتوانیم از میزان حاشیه‌ها بکاهیم، صحت و سلامت و طول عمر کار هم افزایش می‌یابد. به‌طور قطع، شرکت سهامی نمایشگاه بین‌المللی با آن چارچوبی که بیان کردم، در سال آینده به این شکل وارد خواهد شد.

هدف و نیت ما، همکاری و حمایت از مجریان نمایشگاهی است اما باید این چارچوب‌ها به خوبی انجام شود و کار به‌درستی پیش برود. آنجایی که احساس ضعف کنیم یا احساس کنیم برند نمایشگاهی مانند تلکام در حال آسیب دیدن است، با قدرت پیش خواهیم آمد و به‌هیچ‌وجه به صداهای بیرونی گوش نخواهیم داد و تماما از صنعت نمایشگاهی و نمایشگاه‌ها دفاع خواهیم کرد.

خبر

ثبت‌نام نمایشگاه مجازی قرآن

شرایط و ضوابط ثبت‌نام «ویژه ناشران، مؤسسات و مراکز قرآنی و دینی» از سوی معاونت قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام شد. اطلاعیه شماره «۱» نمایشگاه مجازی قرآن کریم ویژه ناشران کتب دینی و قرآنی و مؤسسات و مراکز قرآنی و دینی از سوی معاونت قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام شد. متن این اطلاعیه به این شرح است:

به اطلاع تمامی ناشران، مؤسسات و مراکز ارائه‌دهنده خدمات و محصولات قرآنی و دینی می‌رساند نخستین نمایشگاه مجازی قرآن کریم از سوی معاونت قرآن و عترت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و با همکاری خانه کتاب و ادبیات ایران؛ از ۱۱ تا ۲۱ اردیبهشت سال جاری (۱۸ تا ۲۸ ماه مبارک رمضان) برگزار می‌شود.بر این اساس تمامی متقاضیانی که در یکی از حوزه‌های مختلف قرآنی و دینی دارای محصول و یا خدمات ارزنده‌ای هستند از ۲۳ تا ۲۷ فروردین، براساس شرایط و ضوابط ذیل نسبت به ارسال درخواست خود برای شرکت در نمایشگاه مجازی قرآن کریم اقدام کردند.

الف- شرایط و ضوابط ثبت‌نام «ویژه ناشران کتب دینی و قرآنی»:

۱- این نمایشگاه منحصرا برای عرضه و فروش کتاب کاغذی و چاپی است.

۲- ملاک ثبت‌نام و عرضه کتاب در این نمایشگاه، داشتن عناوین کتاب چاپ‌شده از آغاز سال ۱۳۹۲ تا اسفند ۱۳۹۹ است.

۳- در نمایشگاه مجازی قرآن کریم، ناشران فقط مجاز به ارائه کتب با موضوعات دین-اسلام (رده‌بندی دیویی ۲۹۷) و دفاع مقدس هستند.

۴- ناشران موظف به فروش کتاب با ۲۰ درصد تخفیف هستند.

۵- داشتن پروانه نشر یا جواز کسب از اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران و شهرستان‌ها (پروانه نشر یا جواز کسب باید تا پایان خرداد سال جاری معتبر باشد)

۶- مطالعه شیوه‌نامه حضور ناشران کتب دینی و دفاع مقدس

۷- ثبت‌نام در بخش فروشگاهی نمایشگاه مجازی قرآن کریم به نشانی اینترنتی www.register.tibf.ir

ب- شرایط و ضوابط ثبت‌نام «ویژه مؤسسات و مراکز قرآنی و دینی»:

۱- امکان ارائه خدمات ممتاز و ارزنده در عرصه‌های آموزش مجازی قرآن کریم، مشاوره دینی، تولید و انتشار محتواهای قرآنی در قالب نرم‌افزار، سایت، پیام‌رسان و شبکه‌های اجتماعی و... از سوی مؤسسه متقاضی در بستر فضای مجازی.

تذکر مهم: در این بخش از نمایشگاه، فقط معرفی خدمات و محصولات دینی و قرآنی انجام می‌شود و مخاطبان می‌توانند با مراجعه به سایت مؤسسه یا مرکز مورد نظر، نسبت به دریافت محصول یا خدمات اقدام کنند.

۲- داشتن مجوز فعالیت معتبر از سازمان یا نهاد ذی‌صلاح

۳- تکمیل فرم ثبت‌نام برای شرکت در نمایشگاه مجازی قرآن کریم

۴- اولویت پذیرش در نمایشگاه، ویژه مؤسسات و مراکزی است که خدمات آنها، رایگان یا با تخفیف ویژه ارائه شود.

صنایع معدنی مقاوم هستند

تیغ کرونا بُرنده نبود

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

ویـروس کرونا اواخر ژانویه ۲۰۲۰ در چین شـیوع یافت و به سـرعت به اغلب کشـورهای جهان سـرایت پیدا کرد. کووید ۱۹ شوک شـدید و گسترده‌ای را به کسـب‌وکارها در سراسـر جهان وارد و نبود اطمینان نسـبت به آینده، شـرایط فعالیت را برای صنایع گوناگون دشـوار کرد. اثرگذاری این ویروس به قدری بود که رشـد اقتصادی جهان در سـال ۲۰۲۰ منفی ۳.۵ درصد برآورد شده است. در همین حال، شاهد سایه افکندن رکود بر عملکرد صنایع مختلف بودیم. در همین بازه زمانی شـاهد کاهش تولید در بخش معدن و صنایع وابسته به آن و حتی در دوره‌ای چند ماهه نزول نرخ محصولات این صنایع بودیم. هرچند این روند نزولی آنقدرها هم ادامه نداشـت. با این وجود، فعالیت در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن در ایران کمترین تاثیر را از این همه‌گیری پذیرفتند. بر همین اسـاس نیز در سـال ۱۳۹۹ شـاهد رشـد تولید در حوزه‌های مختلف بخـش معدن و صنایع وابسـته به آن بودیم. تکیه بر توان داخلی و فعالیـت این صنایع با بهره‌گیری از ظرفیت‌های داخلی را باید مهم‌ترین علت برای دور ماندن از این شـرایط عنوان کـرد. در همین حال به اعتقاد فعالان این صنایـع، روند تولید در ایران به قدری تحت‌تاثیر چالش‌های اساسـی قرار دارد که در این زمینه کووید ۱۹، مسـئله‌ای حاشیه‌ای به‌شمار می‌رود.

عکس: صمت

فعالیت در حوزه معدن و صنایع وابسـته به آن در ایران کمترین تاثیر را از همه‌گیری ویروس کرونا پذیرفتند. بر همین اسـاس نیز در سال ۱۳۹۹ شاهد رشد تولید در حوزه‌های گوناگون بخش معدن و صنایع وابسته به آن بودیم

آسیب‌های کرونایی جدی نبود

ابراهیم جمیلی، مدیرعامل شـرکت زرین‌معدن آسیا در گفت‌وگو با صمت و در پاسـخ به سـوالی مبنی بر ارزیابی اثرگذاری ویـروس کووید ۱۹ بر فعالیت بخش معدن و صنایع معدنی، گفت: همه‌گیری کووید ۱۹ در سال گذشـته میلادی زمینه رکود در اقتصاد جهانی را فراهم کرد و به کاهش فعالیت بسیاری از صنایع منتهی شد. در ادامه اقتصاد ایران نیز از این روند متاثر شد.

ایـن فعال صنایع معدنی افـزود: اما صنایع گوناگون، به‌طور یکسـان از روند شیوع این ویروس متاثر نشدند. فعالیـت در حوزه معدن و صنایع معدنی نیز تحت‌تاثیر این همه‌گیری قرار گرفت. با این وجود، این آسـیب‌ها آنقدرها هم جدی نبودند.

جمیلـی گفت: چالش‌های حاکم بـر بخش معدن و صنایع معدنی از سیاست‌ها و استراتژی‌های کلی حاکم بر این بخش نشـات می‌گیـرد. فعالیت‌های معدنـی در ایران از سـطح حمایـت ناکافی برخوردارنـد و بر همین اسـاس نیز شـاهد بلاتکلیفی بخـش عظیمی از معادن کشـور هسـتیم. در همین حال، تعداد بسـیاری از محدوده‌های معدنی در اختیار دولت قرار دارد که وضعیت واگذاری آنها نیز بلاتکلیف مانده است. در چنین فضایی، زمان قابل‌توجهی را برای فعال کردن بخش معدن از دسـت می‌دهیم. فعالان معدنی و صنایـع معدنی نیـز در این اتـلاف وقت‌ها، متحمل آسـیب‌های جدی می‌شـوند. حال در موقعیت کنونی و تحت‌تاثیر اپیدمـی کووید ۱۹، روند تصمیم‌گیری به مراتب دشـوارتر از گذشته شـده؛ بنابراین این چالش بروکراسـی‌های حاکم بر عملکرد بخش معدن و صنایع معدنی را بیش از پیش تقویت کرده است.

مدیرعامـل شـرکت زرین‌معدن آسـیا در ادامه ضمن اشـاره به مشکلات و کاستی‌های موجـود در حوزه معدن و صنایع وابسـته به آن کـه به مراتب قوی‌تـر از کووید ۱۹ عمل کـرده و آسـیب‌های غیرقابـل جبرانی را به فعالیـت صنایع وارد می‌کنـد، گفت: فعالیت در بخـش معدن کشـور در موقعیت کنونی با التهاب و تنش روبه‌رو اسـت. برای رفع کاستی‌های حاکم بر این بخش انتظار می‌رود در تدوین سیاست‌ها بازنگری شود تـا بدین‌ترتیب فرآوری مواد معدنـی و تکمیل زنجیره تولید در این بخش تقویت شود. در ادامه انتظار می‌رود برای واگذاری معادن اهلیـت و صلاحیت افراد با دقت نظر بیشـتری بررسی شـود. در همین حال برای رفع موانع موجود در مسـیر فعالیت‌هـای معدنی و صنعتی گام برداشت تا شاهد رونق یافتن تولید و تکمیل زنجیره ارزش مواد معدنی در کشور باشیم.

جمیلـی در پایان خاطرنشـان کرد: کشـور ما در ۲ سال اخیر تحت شدیدترین تحریم‌های بین‌المللی قرار گرفته اسـت؛ درنتیجه همین موضوع خود اثرات منفی قابل‌توجهـی را بر عملکرد صنایع وارد کرده و به مراتب قوی‌تر از کووید ۱۹ بوده اسـت. در چنین شـرایطی از تصمیم‌گیران انتظار داریم مانعی در مسـیر فعالیت ما ایجاد نکنند؛ با اتخاذ تصمیمات خلق‌الساعه، تولید را بیش از پیش دشوار نکنند و در مسیر روان‌سازی فعالیت صنعتگران گام بردارند. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد در شرایط کنونی، جلب اعتماد بخش خصوصی باید در اولویت اقدامات دولت قرار گیرد.

چالش‌های بخش معدن و صنایع معدنی از سیاست‌ها و استراتژی‌های کلی حاکم بر این بخش نشات می‌گیرد. سطح حمایت از فعالیت‌های معدنی در ایران کافی نیست

نگاهی به اثرات نامطلوب کرونا

حسـن حسـینقلی، رئیس اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌هـای صنایع و معادن سـرب و روی ایران در گفت‌وگـو با صمت تاکیـد کرد: همه‌گیـری ویروس کرونا در طول بیش از یک سـالی که از ورود و شیوع ایـن ویروس به ایران می‌گذرد، اثـرات نامطلوبی را بر رونـد تولید در فعالیت صنایـع معدنی و بخش معدن به‌دنبال داشـت. صاحبان کسـب‌وکارهای معدنی در این دوره تلاش کرده‌اند تا از ابتلای نیروی انسـانی به این ویروس جلوگیری کنند. بر همین اسـاس نیز در محیط کار تلاش می‌شـود ضمن حفظ و رعایت نکات بهداشـتی و فاصله اجتماعی از همه‌گیری این ویروس جلوگـیری به عمل آید. پروتکل‌های بهداشـتی نیز با دقت رعایت می‌شـوند. با این وجود، در مواردی شاهد ابتلای برخی از نیروهای انسانی به این ویروس و کُند شدن روند تولید هستیم.

وی افـزود: محدودیت‌های رفت‌وآمد نیز روند فعالیت ما را محدود کرده، با این حال، عملکرد صنایع معدنی کمتر از سایر صنایع تحت‌تاثیـر این پاندمی قرار گرفته اسـت؛ به‌ویژه که معادن و صنایع معدنی مشـمول تعطیلی‌ها نیستند. گواه این ادعا نیز آمار رو به رشـد تولید در سال ۹۹ در بخش معدن و صنایع وابسـته به آن اسـت. نه‌تنها از رقم تولید در حوزه‌هـای گوناگون معدنی و صنایع معدنی کاسـته نشد، بلکه شـاهد بهبود در روند تولید این صنایع نیز بودیم.

حسـینقلی گفت: فعالیت در بخش معدن و صنایع معدنی از مشـکلات کلان تاثیر می‌گیرد. کمبود مواد اولیـه و ایجاد مانع در مسـیر ورود ملزومـات تولید، تصویب دسـتورالعمل‌های متعدد، غیرکارشناسـی و سـلیقه‌ای، قیمت‌گذاری دسـتوری و ایجاد موانع صادراتی را باید از مهم‌ترین چالش‌هایی دانسـت که فعالیت این صنایع را تحت‌تاثیر قرار داده اسـت. همه موارد یادشده در حالی هستند که کشور با شـدیدترین تحریم‌های بین‌المللـی مواجه شـده و انتظـار می‌رود، صنایع و تولیدکنندگان در این شـرایط بیش از پیـش مورد حمایت قرار گیرند. با این وجود، نه‌تنها قدمی برای تسهیل امور و رفع چالش‌ها برداشته نشده، بلکه مشـکلات به قدری افزایش یافتند که بسیاری از تولیدکنندگان، سال گذشته را با دشواری‌های متعددی به پایان رسـاندند. برای رفع چالش‌های یادشده تغییر اساسـی در عملکرد مسـئولان و تصمیم‌گیران دولتی ضروری به‌نظر می‌رسد، در غیر این صورت نمی‌توانیم انتظار بهبود داشته باشیم.

سخن پایانی

همه‌گیـری ویروس کرونا در جهـان، اقتصاد را در تمام جوامع بین‌المللی متاثر کرده و بر عملکرد صنایع گوناگون تاثیر گذاشته است. صنایع معدنی نیز از اثرات این پاندمی بی‌نصیـب نمانده‌اند، در حالی که بخـش معدن و صنایع معدنی در ایران به‌واسـطه مزیت‌هایی که در اختیار دارد، کمتر از این شرایط متاثر شده است. در واقع با وجود تمامی چالش‌ها توانسته در مسیر بهبود تولید گام بردارد. فعالان این صنایع نیز ضمن اشاره بر همین موارد تاکید دارند که فعالیت در بخش معدن در یک سال اخیر با دشواری همراه بوده، اما این چالش‌ها با کرونا ارتباطی ندارد و تنها شـاید رونـد کُند فعالیت‌ها اداری از زمان شـروع این همه‌گیری دشـوارتر از قبل شده است. در نتیجه چنانچه بهبود تولید در این حوزه مدنظر باشـد از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود در مسیر تسهیل شرایط تولید، مانع‌زدایی، مقررات‌زدایی و رفع بروکراسی‌های اداری گام بردارند.

طرح جامع سلامت فولاد مبارکه برای مقابله با کرونا

موفقیت در HSE و داشـتن کار سـالم در کوران کرونا، به عملکرد همه کارکنان بستگی دارد و مأموریت واحد بهداشت حرفـه‌ای، ایمنی و محیط‌زیسـت حصول اطمینـان از تأمین ایمنی و شرایط کار سالم با حفظ محیط‌زیست است.

بـه گـزارش روابط‌عمومی شـرکت فولاد مبارکه، حسـین مدرسـی‌فر، مدیر بهداشـت حرفه‌ای، ایمنی و محیط‌زیسـت شـرکت فولاد مبارکـه با اعلام ایـن مطلب افزود: در سـال گذشـته در بحبوحه بحران همه‌گیری ویـروس کرونا ، همه نهادهای کشـوری و حتی جهانی درگیر این مسـئله بودند و به‌طبع شـرکت فولاد مبارکه نیز در همین راسـتا درگیر این بحران شد.

امـا با هوشـیاری و حسـن‌تدبیر تیم مدیریتی شـرکت و همچنین آگاهی و مشـارکت همه‌جانبه کارکنان و پیمانکاران شـرکت این بحران به‌خوبی پشت‌سر گذاشته شد که در اینجا لازم می‌دانم از تلاش و زحمات بی‌شائبه همه همکاران مراتب سپاس و قدردانی را اعلام کنم.

در سـال پیش‌رو، شاید جدی‌تر از سـال گذشته، همچنان درگیر این بحران هستیم و با ادامه همکاری‌ها، سال ۱۴۰۰ را نیز با سابقه‌ای درخشان پشت‌سر خواهیم گذاشت.

وی تصریح کرد: از اواخر سـال ۱۳۹۸ که همه‌گیری کرونا ویروس مشـکلاتی را برای جامعه و به‌ویژه صنایع ایجاد کرد، نقش فعالیت‌های حوزه سلامت و ایمنی کارکنان بیش‌ازپیش بـرای حفظ تولید آشـکار شـد؛ در ایـن میـان، جابه‌جایی رکوردهـای متعـدد در زمینه‌هـای مختلف ازجملـه تولید، فروش و... در شـرکت فولاد مبارکه نشـان از اعتماد کارکنان به سیسـتم مدیریتی داشت که توانسته نقش خود را به‌خوبی ایفا کند و توانست به‌عنوان نخستین شرکت ایرانی، استاندارد راهنمـای مدیریـت کار ایمن در دوران پاندمـی کووید ۱۹را پیاده‌سازی و گواهینامه مربوط را اخذ کند.

مدرسی‌فر خاطرنشان کرد: واحد بهداشت حرفه‌ای، ایمنی و محیط‌زیست در فولاد مبارکه به‌عنوان بزرگ‌ترین فولادسازی خاورمیانه، به‌منظور دستیابی به توسعه پایدار و کرامت انسانی از طریق نگاهی سیسـتماتیک در تلاش اسـت و این موفقیت در راستای مأموریت محول‌شـده به مشارکت و عملکرد همه کارکنان شرکت بستگی دارد.

وی همچنین افزود: این واحد براسـاس خط‌مشی و اهداف سـازمانی، صیانت از نیروی انسانی را سـرلوحه کار خود قرار داده و با توجه به فلسـفه، نگرش و استراتژی یادشده، وظیفه نظارت مسـتمر بر رعایت مقـررات و قوانین ملی و بین‌المللی در راسـتای کاهش اثرات عوامل زیـان‌آور محیط کار، کنترل حـوادث و مخاطـرات ایمنـی و همچنین پاسـداری و حفظ محیط‌زیست، انجام اقدامات اورژانسی، نظارت بر فرآیند درمان و حمایت روانی اجتماعی از کارکنان را دارد که سعی‌شـده با ایجاد بسـتر فرهنگی خلاق و نگرشـی نو و سیستماتیک، به تبیین تأثیر متقابل عوامل بهداشـتی، ایمنی و محیط‌زیسـت بر سلامتی و ایمنی کارکنان پرداخته و از این طریق، نواقص، مخاطرات بالقوه، حوادث و مشـکلات را به‌طور نظام‌مند مورد ارزیابـی قرار دهـد و روش‌های مبتنی بر پیشـگیری را ارائه کند. مدیر بهداشـت حرفه‌ای، ایمنی و محیط‌زیسـت شرکت فـولاد مبارکـه در ادامـه بـه فعالیت‌های واحدهـای تحت سرپرسـتی خود اشـاره کرد و درباره واحد ایمنی، بهداشـت حرفـه‌ای و آتش‌نشـانی یادآور شـد: مأموریـت اصلی ما در شـرکت «حصول اطمینان از تأمین ایمنی و شرایط کار سالم با حفظ محیط‌زیسـت» اسـت که در این بیـن و با توجه به شرایط کرونایی کشور، ایمنی، بهداشت حرفه‌ای و آتش‌نشانی فولاد مبارکـه به‌عنوان تدوین‌کننده اسـتراتژی و برنامه‌های ایمنی و بهداشـت حرفه‌ای در سـازمان، با انجام بازرسی‌های ایمنـی نقش کلیدی در ایجاد محیط ایمن در سـازمان دارد. این قسمت بر مبنای مدیریت ریسک در شرکت، فعالیت‌هایی را اجرا کرده که بخشی از آن شامل موارد زیر است:

پیاده‌سازی استاندارد راهنمای مدیریت کار ایمن در دوران شیوع بیماری کووید، نظارت بر عملکرد ایمنی تمامی نواحی و واحدهای گوناگون تولیدی، خدمات فنی و پشتیبانی با انجام بازرسـی‌های دوره‌ای، منظـم و برنامه‌ریزی‌شـده و همچنین بازرسی‌های موردی برحسـب نیاز با توجه به شرایط موجود، تهیـه و تدوین دسـتورالعمل‌ها و گردش کارهـای موردنیاز به‌ویـژه تهیه و تدوین دسـتورالعمل‌های بهداشـتی مقابله با شـیوع بیماری کرونا، ادامه اجرای اقدامات سـند چشـم‌انداز برنامه ارتقای ایمنی بهداشـت حرفه‌ای ۵ سـاله دوم، بازرسی و نظـارت بـر عملکرد ایمنی و بهداشـتی پیمانـکاران فولاد مبارکـه، تجزیه‌وتحلیل و بررسـی حوادث شـغلی و پیگیری انجـام اقدامـات اصلاحـی و پیشـگیرانه، تأییـد و نظارت بر استفاده درسـت و کامل از تجهیزات فردی در سطح شرکت، انجام تسـت‌ها و آزمایش‌های ویژه و سـایر اقدامات موردنیاز در راسـتای ارتقای عملکرد ایمنی شرکت، تهیه گزارش‌های مدیریتی و ارائه به مدیران برای تدوین اسـتراتژی‌های کلان سـازمانی، برنامه‌ریزی و برگزاری جلسـات ارتقای ایمنی در سـازمان با محوریت معاونـت بهره‌برداری به‌صـورت آنلاین، اجـرای پروژه‌ایمنـی فرآینـد (PSM) در واحدهای منتخب شـرکت، اجرای پروژه بهبـود وضعیت ایمنی آسانسـورهای شـرکت، ساخت فیلم و کلیپ‌های ایمنی براساس رویدادهای مهم انسانی و تجهیزاتی، تهیه کلیپ‌های آموزش الکترونیکی ایمنی و بهداشتی، اجرای سیستم شناسایی خطرات براساس روش HAZOP در واحـد باکـس آنیلینگ، اجـرای پروژه بهبود وضعیت ایمنی سـبدهای حمل نفر در شرکت و اجرای برنامه مداخله‌ای ارگونومی مشارکتی با تأکید بر کاهش شیوع اختلالات اسکلتی- عضلانی.

وی درباره عملکرد واحد طب صنعتی و درمان با اشـاره به تدوین و اجرای نقشـه اسـتراتژی طرح جامع سلامت شرکت فـولاد مبارکه، تصریح کرد: در سـالی که گذشـت با پاندمی ویروس کرونا در جهان، نقش مهم و اثرگذار حوزه پیشـگیری و سـلامت بیش‌ازپیش خود را عیان کرد و مشخص شد که با وجود پیشـرفت‌های بزرگ بشری در همه عرصه‌ها، لازم است که بیشتر و مؤثرتر از گذشته به این امر پرداخته شود؛ بنابراین در حوزه سـلامت، بیماریابی، پیگیـری و درمان، فعالیت‌های بسـزایی انجام‌شـده که این فعالیت‌ها در زمان شیوع ویروس کرونا بیش از پیش رخ می‌نماید.

مدیر بهداشت حرفه‌ای، ایمنی و محیط‌زیست شرکت فولاد مبارکه در پایان افـزود: فولاد مبارکه در حوزه HSE یکی از شرکت‌های پیشرو در بین شرکت‌های فولادی است؛ از این‌رو جا دارد دوباره از تمامی تلاشـگران حوزه بهداشـت حرفه‌ای، ایمنی و محیط‌زیست و همچنین مدیریت ارشد سازمان که با پشتیبانی از برنامه‌های HSE، در حفظ و صیانت از نیروی کار و محیط‌زیست کوشا بوده‌اند، تقدیر و تشکر کنم.

یادداشت

اثرات مخرب کرونا جبران‌پذیر است

علی‌محمد زمانی
مدیرعامل شرکت صبا فولاد زاگرس

همه‌گیری ویـروس کووید ۱۹ در بیش از یک سال گذشـته در گردش عملیات جاری و تولید کشـور ما، آنقدرها هم اثرگذار نبوده اسـت. در همین حال، بررسی آمار تولید در زنجیره فولاد، حکایت از آن دارد که تولید در حلقه‌های گوناگون این زنجیره در یک سـال گذشـته و همزمان با این پاندمی، رو به رشد بوده اسـت. البته حفظ فاصله‌های اجتماعی از سوی واحدهای صنعتی در این بازه زمانی اجرایی شده اما این موضوع تاثیری بر کاهش تولید نداشـته، چراکه با افزایش شیفت‌های کاری و نیروی انسـانی مشـغول به کار، این روند جبران شده است. البته این روند زمینه رشد هزینه تمام‌شـده تولید را به‌دنبال دارد اما هزینه دستمزد در ایران بسیار پایین است و درنتیجـه این افزایش محـدود نیروی کار، تاثیر قابل‌ملاحظه‌ای بر تولید نداشته و ضرر زیـادی به فعالان صنعتی وارد نکرده اسـت؛ یعنـی تولیـد تحت‌تاثیر این موضـوع نبوده و اغلب شـرکت‌ها توانسـته‌اند این مرحله را پشت‌سر بگذارند.

اما این همه‌گیری مراودات خارجی را متاثر کرده، یعنی طرح‌های توسـعه صنعت فولاد یا واردات ماشـین‌آلات و تجهیزات موردنیاز تولید در این صنعت با دشـواری همراه شده اسـت. واردات کالاهایی که خرید آنها نیاز به مذاکره مستقیم داشته به‌شدت دشوار شده، چراکـه مـا در موقعیت کنونی بـرای تامین نیازهای جدید خـود امکان مذاکره حضوری نداریم.

به‌علاوه آنکه به‌دلیل محدودیت‌های بانکی و صادر نشـدن اعتبار اسنادی، نمی‌توانیم در قالب قراردادهـای اعتباری از عهده پرداخت هزینـه بر بیاییم؛ در چنین فضایی و با وجود تحریم‌هـای بین‌المللـی انتقـال وجـه باید حضوری باشد.

تحت‌تاثیـر همه‌گیـری این ویـروس و در ماه‌های نخسـت پس از شـیوع آن، صنعت فولاد جهان به‌شـدت متاثـر و روند تولید و فعالیت در صنایع مصرف‌کننده فولاد متوقف یا محدود شـد. در چنین فضایـی از میزان تقاضا برای این محصول کاسـته و با پیشـی گرفتـن عرضه بر تقاضا، نـرخ فروش آن در بازار جهانی افت چشـمگیری را تجربه کرد. هرچند این روند کاهشـی نـرخ آنقدرها هم دوام نداشـت، زیرا دوباره روند کاهشـی نرخ جبران شـد و شـاهد بازگشـت نرخ فروش محصولات به اوج بودیم. در همین حال، افت مقطعی نرخ فـولاد و محصولات فولادی در بـازار جهانی بر نرخ فـروش این محصول در ایران اثرگذار نبود، چراکه نرخ خرید و فروش محصولات فلزی در ایران علاوه بر قیمت‌های جهانی از عوامل دیگری نیز تاثیر می‌پذیرد.

به‌علاوه آنکه نرخ تمام‌شده تولید فولاد در ایران به‌دلیل برخورداری از مواد اولیه معدنی با نرخ پایین، یارانه‌هـای انرژی و نرخ پایین دستمزد، پایین‌تر از متوسط جهانی است. در همین حال، فولاد ایران اغلب با نرخ کمتر از نـرخ جهانی صادر می‌شـود و همین موضوع نیـز زمینه جذب طرف‌های خارجی را فراهم می‌کند.

در چنیـن شـرایطی، از یک‌سـو تولیدکننـدگان فـولاد ایرانـی آنقدرها هم متاثر نشـدند و از سـوی دیگر، همواره برای خرید فولاد ایرانی مشـتری وجـود دارد. در این میـان، فعالان صنایع فـولادی ایران در مسـیر فعالیت خود بـا چالش‌های به مراتب جدی‌تـری از کرونـا روبه‌رو هسـتند؛ یعنی آنقدر که سیاست‌گذاری و تصمیمات اشتباه عملکرد این زنجیره را متاثر کرده، همه‌گیری ایـن ویروس موثر نبوده و ضربات جدی را به تولید وارد نکرده است.

تعدد سیاسـت‌گذاری‌ها، مشـخص نبودن مراجع تصمیم‌گیری، نبود ثبات در مقررات، مشـخص نبودن تکالیـف تولیدکنندگان در مقابـل مقررات خلق‌الساعه و... از مهم‌ترین چالش‌هایـی هسـتند کـه به مراتـب بیش از کرونـا، عملکـرد ایـن فعـالان صنعتی را تحت‌تاثیـر قـرار داده اسـت. درنتیجـه از متولیـان امر انتظـار می‌رود در مسـیر رفع این چالش‌ها که رفع آنها آنقدرها هم دشوار نیست، گام بردارند.

چهره

واردات واکسن خارجی وظیفه ما است

رئیس‌جمهوری گفت: امسال مردم عزیز مـا و مردم کشـورهای دیگر که مـن از رهبران آنها اطـلاع گرفته‌ام در موج جدید کرونا هسـتند. برخی فکر می‌کنند چون عید نوروز بود وارد موج جدید کرونا شـدیم که البته موثر است امـا همه دنیا با یـک موج جدید مواجه شده است. الان وقت سـخنرانی نیست و وقت عمل است و همه باید کمک کنیم. البته کادر درمان وظیفه سنگینی برعهده دارند اما وظیفه همه مسئولان کشور هم سنگین است. روحانی تصریح کـرد: حفظ جان مـردم برای ما اولویـت دارد. همچنین گردش ویروس باید حذف شـود. در این شـرایط وارد کردن واکسن یک وظیفه اسـت. هر شـرکت خصوصی، بیمارستان و موسسه و هر کسـی که می‌تواند از هر کجا واکسن مورد تایید وزارت بهداشت را وارد کند. با ارز نیمایی و هزینه انتقال نرخ واکسن مقدار زیادی نمی‌شـود و می‌تواند بیـن مردم پخش شـود. رئیس‌جمهوری گفـت: در چارچوبی که سـتاد ملی کرونا تعریـف کرده، وزارت بهداشت واکسـن می‌آورد تا کادر وزارت بهداشت، نخست کادر درمان، بعد افراد سـنین بالا و سپس افرادی که بیماری زمینه‌ای دارند را واکسیناسیون کنند. کسانی که می‌توانند در وارد کردن واکسـن یاری کنند به میدان بیایند. وی با اشاره به اینکه برخی گفتند تولید یا واردات چند واکسن دنبال نشود، گفت: با مشورت مشـخص شد دنبال کردن یک مسیر برای تامین واکسن چیزی نیست که باعث شود راه دیگر به تاخیر بیفتد. ممکن است واکسن داخلی در تابسـتان به دسـت‌مان برسد اما در حال حاضر در این مقطع آوردن واکسن خارجی وظیفه ما است.

مراکز درمان سرپایی کرونا افزایش یافت

سـخنگوی وزارت بهداشت، درمان و آمـوزش پزشـکی گفـت: به‌دلیـل افزایش شیوع بیماری ناشی از ویروس کرونا در تهران، تعـداد مراکز منتخب ۱۶ سـاعته کرونـا از ۵۶ بـه ۹۰ مرکز افزایش پیـدا کرده اسـت. به گزارش وبدا، سیما سـادات لاری درباره مراکز ۱۶ ساعته کرونا افزود: این مراکز به‌صورت ۱۶ یا ۲۴ ساعته حسب نیـاز منطقه در حال خدمت‌رسـانی به مردم هسـتند. وی بیان کرد: برای جداسـازی مراجعان عادی و افرادی که برای دریافت مراقبت‌های جاری بهداشـتی مراجعه می‌کنند از افراد مشکوک به کووید ۱۹ و پیشـگیری از شیوع بیماری، از ابتدای شیوع این ویروس در کشـور حدود ۱۰۲۰ مرکز خدمات جامع سلامت در سراسـر کشـور به مرکز منتخب کووید ۱۹ تغییر کاربری داده و به پالس اکسـیمتر، تب سـنج لیزری، اتوکلاو و... مجهز شـدند. معاون وزیر بهداشـت گفت: در این مراکز افراد ارجاعی از طریق بهورزان و مراقبان سـلامت، افراد ارجاعی از طریق سـامانه‌های ۴۰۳۰ و ۱۹۰، افـراد ارجاعـی از بخـش خصوصـی و مراجعان مسـتقیم پذیرش شـده و پس از تریاژ توسـط مراقب سلامت یا پرسـتار مستقر در مرکز در صورت داشتن علائم به پزشک مرکز ارجاع داده می‌شوند تا معاینات بالینی دقیق و اندازه‌گیری اشباع اکسیژن انجام شود. لاری اظهار کرد: مراجعان در صورت داشتن علائم و نشانه‌های کووید ۱۹ به واحد نمونه‌گیری مستقر در مرکز منتخب فرستاده می‌شـوند و نمونه آزمایشگاهی تهیه می‌شود. سـخنگوی وزارت بهداشـت گفت: در صورت نیاز و شدت علائم بیماری، افراد محتمل به بیمارسـتان منتخب کووید ۱۹ ارجاع داده و افراد دارای علائمی که نیازمند بستری نیستند به نقاهتگاه کووید ۱۹ فرستاده یا در منزل ایزوله می‌شوند.

راهی برای کاهش بار بیمارستان‌ها

به‌گفته معاون بهداشـت دانشـگاه علوم پزشـکی تهران، خوشبختانه در ماه‌های گذشته وزارتخانه اجازه درمان سرپایی و تجویز دارو در مراکز سرپایی را صـادر کرد که ایـن کار بار مراجعات بـه بیمارسـتان‌ها را کـم می‌کند. به گزارش فـارس، علیرضـا دلاوری، به نحوه توزیع واکسن در واحدهای زیرمجموعه دانشگاه اشاره کرد و گفت: تاکنون ۴ نوع واکسـن وارد کشـور شـده کـه ۳ نوع آن (اسـپوتنیک، سـینوفارم و بهارات) در زنجیره توزیع قرار گرفته و هر کدام با درصد و میزانی از ایمنی مطرح هسـتند. وی میزان کل واکسـن‌های تحویل شده به دانشـگاه علوم پزشکی تهران را ۲۵۱ هـزار و ۴۰۰ دز عنـوان کرد و افزود: این میزان واکسـن به بخش‌های درمان، بهداشـت، برخی بیماران خاص، بهشت زهرا، سالمندان کهریزک، جانبازان و پارکبانان، سازمان نظام پزشکی و اورژانس ۱۱۵ اختصاص داده شـده اسـت. معاون بهداشـت دانشـگاه علوم پزشکی تهران، سـپس به حواشی تزریق واکسن اشـاره کـرد و گفت: نحوه توزیع و تخصیص واکسـن براسـاس دسـتورالعمل تنظیم شده در وزارت بهداشـت به دانشگاه ابلاغ می‌شـود. در واقع این تقسیم‌بندی براساس سند واکسیناسیون کشور انجام می‌شود که در آن خط مقدم درمان کرونا در اولویت نخست قرار دارند و افراد دیگر در اولویت قرار نمی‌گیرند. براساس این سـند، افرادی ایمن می‌شوند که سـود آن برای تمام کشور باشد و حتی سـالمندان در فاز دوم هستند؛ از این رو باید تزریق واکسـن را براساس سـند پیش ببریم. دلاوری یکی از مهم‌ترین اسـتراتژی‌ها را بحث واکسن خواند و گفت: قطعا در روزهای آتی بایـد ظرفیت تزریق واکسـن افزایش پیدا کنـد. چنانچه تعداد دزهای واکسن افزایش یابد، قطعا بخش بهداشتی نیازمند کمک بخش‌های دیگر دانشگاه به‌ویژه درمان خواهد بود.

گفت‌وگوی صمت با نماینده پیشین مجلس شورای اسلامی

«خدمات» مرکز سیبل کرونا شد

امیرعباس آذرموند
editor@smtnews.ir

کرونا در شـرایطی پا به کشـور گذاشـت که اقتصاد زیر فشـار سـختی قرار داشت. کرونا مزید بر مشکلات کشور شد تا وضعیت اقتصادی کشـور بحرانی و دشـوارتر شـود. هرچه تحریم‌ها فشار خـود را بر صنایع بزرگ متمرکز کرده بود فشـار کرونا بیشـتر بر بخش‌های خرد و متوسـط کشـور بوده اسـت. این مسئله اشتغال کشـور را طوری متاثـر کرده که به کاهش مشـارکت اقتصادی در کشور منجر شده است.

در این راسـتا، امیر خجسـته، نماینده پیشـین مجلس شورای اسـلامی در گفت‌وگو با صمت ضمن اشـاره به بخشی از مشکلات دولت تاکید کرد: نمی‌توان از مردم انتظار داشت در شرایط دشوار فعلـی صرفا با شـعارها بـه آینده امیـدوار شـوند. او ضمن اینکه تصریـح کرد راه برای بهبود وضعیت معیشـت مـردم و حمایت از تولید وجود دارد، خاطرنشـان کرد: با مقابله با فساد و استفاده از ابزارهـای مالیاتی می‌توان راه را برای رفع مشـکلات و حمایت از تولید همراه کرد. مشروح این گفت‌وگو را در ادامه بخوانید:

عکس: آیدا فریدی

اگر بخواهیم چون گذشته کشور را اداره کنیم طبیعی است که ممکن نیسـت. منابع بـرای تامین نیازهای همه در کشـور وجود دارد اما به اندازه طمع همگان نیسـت. اگر مبارزه با فسـاد از سـطح شعار فراتر برود و با اژدهای هفت‌سـر آن مقابله شـود، قطعا می‌توان کشور را به مراتب بهتر از امروز اداره و موانع تولید را نیز برطرف کرد

◉ کرونـا اقتصاد زیر فشـار تحریم ایران را دچار مشکلات بزرگ‌تری کرد. عملکرد دولـت و قوای دیگر در مقابل این بحران را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

دولت درواقع به‌عنوان بخش اجرایی کشـور مهم‌تریـن وظیفـه را در مقابـل بحران‌هـا و نوساناتی از این دست دارد.

منظـورم این نیسـت کـه قـوای دیگر هیچ وظیفه‌ای ندارند، وظایف آنها بر جای خود باقی اسـت اما شـاید چندان نتوان در این مجال به آنهـا پرداخت. البته شـرایط دولـت هم تا حد زیـادی تحت تاثیر تحریم‌هـای ظالمانه امریکا مناسب نبود.

از سـال ۹۷ تامین بودجه جاری برای دولت ایران به امری دشـوار تبدیل شـده بود. همین مسـئله به عامـل اصلی افزایش نـرخ تورم در کشـور تبدیـل شـد. همان‌طور که مشـاهده می‌کنیم برای نخسـتین‌بار در سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسـلامی برای ۳ سال پی‌درپی نرخ تورم کشور بیش از ۳۰ درصد بوده است.

اما پیش از شـیوع کرونا حتی نهادهای مهم بین‌المللی چون بانـک جهانی نیز انتظار پایان تورم فزاینده و رشد منفی را برای اقتصاد ایران داشـتند. البته که کرونا تمام این پیش‌بینی‌ها را معکوس کـرد و اقتصاد ایران هم مانند تمام اقتصادهـای جهـان از این ویـروس منحوس زیان‌های چشمگیری دید.

دولت ایران در شرایط کمبود منابع وعده داد از مشاغل خرد و متوسط در صورتی که کارگران خود را اخراج نکنند، حمایت کند. همچنین بنا بود تسهیلات معیشتی به خانوارهای فرودست و یارانه‌بگیر پرداخت شـود. البته بخشی از این وعده‌ها عملی شـد اما روند فزاینده تورم سبب شد تا قدرت تسهیلات ارائه‌شده به بخش‌ها کم شـود. وقتی اقتصاد دچـار تورمی ۳۶ درصدی اسـت یعنی از ابتدا تا پایان همان سال بیش از یک‌سوم قدرت خرید آن پول از بین رفته است. به این ترتیب سیاسـت‌های حمایتی دولت در دام تورم فرو رفت و در عمل کم‌اثر شد.

در همـه جای جهـان هنگامی کـه بحرانی دامن‌گیـر جامعه می‌شـود، از دولت‌هـا انتظار می‌رود شـرایط را برای زندگی مردم تسـهیل کننـد. سیاسـت‌های حمایتی گسـترده‌ای در کشـورهای اروپایی برای مقابله بـا کرونا اجرا شـد. حتی در زمان دونالد ترامپ در امریکا به مراتـب یارانه نقدی ۲ هزار دلاری هم پرداخت شد. بنابراین من فکر می‌کنم اگر عملکرد دولت ایران را در مقایسـه با دیگـر دولت‌های جهان بررسی کنیم متوجه می‌شویم که سیاست‌های حمایتی در ایران ناکارآمدتر از آنها بوده است.

همچنین بنابر گزارش‌های رسـمی متعدد از مرکز آمار و بانک مرکزی وضعیت اقشار ضعیف در کشور سخت‌تر از گذشته شده است.

همیـن نـرخ تـورم ۳۶ درصدی بـه معنای تضعیف مزد در طول یک سـال است. به همین دلیـل حتی اگر طرفـدار رونـق اقتصادی هم باشـیم چاره‌ای جز این نیسـت که توان خرید مردم را افزایش دهیم تا از این منظر به افزایش تقاضا کمک کنیم.

به هر حال من شـرایط دولت و دشواری‌های آن را درک می‌کنم اما نمی‌توان از مردم انتظار داشـت در شـرایط رکود تورمـی و همزمان با شـیوع کرونـا، از دولت خود انتظـارات رفاهی نداشته باشند.

◉ بخـش خدمـات از آنجـا کـه نیمی از اشتغال کشور را تشکیل می‌دهد از اهمیت بالایی برخوردار است. اما گزارش‌های مرکز آمار نشان می‌دهد این بخش دچار رکودی عمیق شده است. به نظر شما برای حمایت از مشـاغل این بخش چه سیاست‌هایی را می‌توان اجرا کرد؟

همان‌طـور کـه گفتیـد، نقش خدمـات در اشـتغال کشور بسـیار مهم اسـت اما فراموش نکنیـم خدمات بخشـی اسـت که بیشـترین سرمایه‌گذاری‌های خرد را در خود دارد. درواقع کسـانی کـه دارایی‌هـای چشـمگیری ندارند می‌توانند با حضور در بخش خدمات و با همان سـرمایه‌های به‌نسـبت اندک خود به اصطلاح کسـب‌وکاری راه بیندازند. کرونا سبب تعطیلی بسـیاری از اماکن فرهنگی، آموزشی و ورزشی شـد. خود این امـر بازدهی اقتصـادی بخش خدمات را به شکل چشمگیری کاهش داد.

آن‌طور کـه من از آمارهای مرکز آمار متوجه شدم جز بخش واسـطه‌گری مالی در زیرگروه خدمات تمـام بخش‌های دیگر رشـدی منفی داشـتند. حتی برای فعالیت‌هـای اجتماعی و مشـاوره این رکود به رقم بی‌سـابقه منفی ۶۰ درصد هم رسـیده اسـت. به ایـن ترتیب تنها سوداگری مالی در این بخش توانایی سوددهی کافی را دارد.

دولت باید برای حفظ اشـتغال در این بخش حمایت‌های گسـترده‌تری انجام دهد. صرفا کم کردن بخشـی از مالیات این بخـش نمی‌تواند راهگشـای فعالان آن باشـد. از آنجا که امسال هم به‌عنوان تولید، پشـتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها نام‌گـذاری شـده بایـد مسـئولان به‌ویـژه سیاست‌گذاران قوه مجریه توجه کافی را به این امر داشته باشند که بیش از ۶۰ درصد اشتغال کشـور ما در مشـاغل خرد و متوسط است که اغلب آنها هم در بخش خدمات فعال هسـتند. بـه همین دلیـل باید حمایت‌هـا از این بخش به گونه‌ای باشـد که مـردم تمایل به فعالیت یا دسـت‌کم ادامه فعالیت‌های خود در این بخش داشته باشند.

من فکر می‌کنـم حمایت‌هایی چون لغو حق بیمه کارفرمایان برای آن دسـته از کارفرمایانی کـه نیروهـای کار خـود را حفـظ کردند یک سیاست درسـت و اصولی است. همچنین باید منابع بانکی کشـور در این بخش به شـیوه‌ای هدفمند وارد شـوند تا گـره از کار کارآفرینان باز کنند.

همان‌طور که گفته شد این بخش آسیب‌های فراوانـی از کرونـا دیده و به همیـن دلیل باید بیشـترین حمایت‌ها هم از ایـن بخش صورت بگیرد.

◉ بـا وجـود اینکـه آمارهای رسـمی از کاهش نرخ بیکاری و تک‌رقمی شـدن آن خبر می‌دهند بررسی آمارها نشان می‌دهد این مهم نه از طریق اشتغالزایی بلکه ناشی از کاهش مشـارکت اقتصادی بوده اسـت. فکر می‌کنید چه چیزی سبب شده تا مردم کمتر به دنبال شغل بگردند؟

وقتـی جوانی شانسـی برای شـاغل شـدن خـود نبینـد ناامیـد شـده و دیگر بـه دنبال شـغل نمی‌گردد. بـه واقع این نکتـه می‌تواند گمراه‌کننده باشـد چراکه در یـک نگاه به نظر می‌رسد وضعیت اشـتغال در کشور بهبود پیدا کـرده اما در عمل چنین نشـده و حتی اوضاع وخیم‌تر از سابق هم شده است.

مشکلات بازار اشتغال کشور ما بسیار پیچیده و سـاختاری هستند. از یک سـو اقتصاد ایران قادر نیسـت بـه اندازه نیاز شـغل ایجاد کند و از سـوی دیگـر می‌بینیـم تعداد افـرادی که چندشغله هستند افزایش پیدا می‌کند. درواقع این نکته نشان می‌دهد افراد باتجربه‌تر شاغل به دلیل اینکه مزد ناکافی دریافت می‌کنند مجبور به فعال بودن در چند شـغل هستند. این افراد اوقات فراغت کافی ندارند و حتی زمان کافی را هم نمی‌توانند در کنار خانواده‌های خود سپری کننـد. در مقابـل، جوانی که تازه از دانشـگاه فارغ‌التحصیل شده از یافتن یک شغل حداقلی مرتبط با رشـته تحصیلی خود نـاکام می‌ماند. این خود باید مورد توجه مسـئولان وزارت کار قرار بگیرد. مـزد ناعادلانه که به نیروی کار در ایران پرداخت می‌شود نه‌تنها به بهبود وضعیت رشد اقتصادی منجر نشده بلکه به رشد بیکاری انجامیده است.

حداقل زمانـی که خود من هـم در مجلس بـودم بارها درباره اینکه چرا مزد توانایی تامین هزینه‌هـای یک خانواده را نـدارد، بحث کردم. درحالی‌کـه بند ۲ ماده ۴۱ قانون کار جمهوری اسـلامی تاکید دارد مزد جدا از شدت کار باید بتوانـد از پس نیازهای معیشـتی یک خانواده بربیاید، اما امروز مشاهده می‌کنیم بنا بر مصوبه شـورای عالـی کار حداقل هزینه‌هـای زندگی بیـش از ۶ میلیـون و ۵۰۰ هزار تومان اسـت اما مزد پایه تصویب شـده در کشـور ۲میلیون و ۶۰۰ هزار تومان اسـت کـه با متعلقات دیگر مزدی، فردی صاحب ۲ فرزند هر ماه ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان دریافتی خواهد داشـت. به این نکتـه باید توجه کرد کـه در یک خانواده ۳ نفره پـدر و مادر باید همزمـان کار کنند تا حداقل نیازهای زندگی خود و تک فرزندشان را تامین کنند. البته در شهرهای بزرگ و پایتخت این شرایط دشوارتر است. به باور من، خود این وضعیت ناعادلانه بـه افزایش بیکاری و کاهش جمعیت مشارکت‌کننده در اقتصاد ایران منجر شده است.

◉ حمایـت از تولیـد و مانع‌زدایـی از آن مسـئله اصلـی سـال ۱۴۰۰ اسـت. آیا در شرایط تحریم و شـیوع کرونا چنین امری ممکن است؟

اگر بخواهیم چون گذشـته و تا امروز کشـور را اداره کنیم طبیعی اسـت که ممکن نیسـت. منابع برای نیازهای همه در کشـور وجود دارد اما به انـدازه طمع همگان نیسـت. اگر مبارزه با فسـاد از سطح شـعار فراتر برود و با اژدهای هفت‌سر آن مقابله شود، قطعا می‌توان کشور را به مراتب بهتر از امروز اداره و موانع تولید را نیز برطـرف کرد. ما اکنون در یک جنگ اقتصادی هسـتیم اما در ابتدای انقلاب که دولتمردان ما بی‌تجربه‌تر هم بودند جنگی نظامی و گسـترده کـه طولانی‌ترین جنگ قرن بیسـتم بود را هم اداره کردیـم. در آن زمـان هیـچ‌گاه نرخ تورم چـون امروز بـالا نمی‌رفـت. رشـد اقتصادی منفـی نمی‌شـد و سیاسـت‌های حمایتـی از معیشـت مردم را با برچسب پوپولیسم تمسخر نمی‌کردند. البته که در آن زمان کسـی بوگاتی و فراری هم سـوار نمی‌شـد و فرزندان کسـی برای ادامه تحصیل سـاکن کانادا و انگلسـتان نمی‌شدند.

همان‌طـور که در زمـان نمایندگی خود نیز تاکید می‌کردم مبارزه با فساد در شرایط فعلی مهم‌ترین اقدام حمایتی از تولید اسـت. زمانی که فساد و فعالیت‌های سـوداگرانه هزینه‌های سـنگینی دربر داشته باشـد، آن‌گاه بخش‌های واقعی چون تولید امکان جذب سـرمایه و رشد را خواهند داشت.

متاسـفانه مسـئولان نهادهای اجرایی گاهی توجـه نمی‌کنند که مردم عملکـرد آنها را زیر نظـر دارند. مردم واقعیـات را درک می‌کنند و اگـر خدمت صادقانه ببینند با کاسـتی‌ها کنار می‌آیند. مردم نیـاز به خدمت صادقانه دارند و صداقت را هم به‌خوبی متوجه خواهند شد.

به آمارهای تورم در دوره جنگ توجه کنید. با وجود همه مشکلات هیچ‌گاه تورم ۳۰ درصدی تجربه نشـد. اما در دهه ۷۰ این اتفاق چند بار افتاد و در نیمی از دهه ۹۰ نیز نرخ تورم بیش از ۳۰ درصـد بود. درحالی‌که در دوره جنگ تمام کسـری بودجه دولت را باید بانـک مرکزی با خلـق پول پرقدرت جبران می‌کرد نقدینگی در ۸ سال جنگ تنها ۴ برابر شد اما پس از آن هر ۸ سـال نقدینگی ۷ برابر شده است. این نشان می‌دهد پس از جنـگ انضباط کافی بر اقتصاد ایران حاکـم نبوده و همیـن بی‌انضباطی‌های گسترده مشـکلات مالی و اقتصادی را افزایش دادند.

◉ بـا این وصف فکر می‌کنیـد می‌توان از اقشـار ضعیف و بنگاه‌های متوسـط هم در این شرایط حمایت کرد؟

بله همان‌طور که گفتم اگر اژدهای هفت سر فسـاد را شکست دهیم آن‌گاه منابع کافی برای حمایت از اقشار و مشاغل را هم خواهیم داشت.

مـن فکر می‌کنم قبل از هـر چیز دولت باید اقدام به اصلاح سـاختاری بودجه کند و از این طریـق ناتـرازی در بودجه را کاهـش دهد. با کاهش ناترازی می‌توان کسری بودجه را کاهش داد که خود عامل اصلی نرخ تورم بالا در کشور است. امسال صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی کرده که نرخ تورم ایـران تا ۴۰ درصد افزایش خواهد داشـت. این یک امر بسیار نگران‌کننده اسـت چراکه هیچ چیز به انـدازه تورم به زیان فقـرا و نیروی کار و به سـود صاحبان ثروت و دارایی‌ها تمام نمی‌شـود. به همین دلیل دولت با بسـتن بودجه متـوازن می‌توانـد از این امر جلوگیری کند.

همچنیـن بدون تقویت قـدرت خرید خانوار نمی‌تـوان انتظار داشـت که رونق بـه اقتصاد کشـور برگردد. رونق اقتصـادی نیازمند تقاضا اسـت و در شـرایط فعلی کشـور ما مهم‌ترین عامـل سـرکوب تقاضـا کاهش قـدرت خرید جامعه به‌ویژه نیروی کار و مزدبگیران است. به همین دلیل ضروری است سیاست‌هایی که در این دوره به کار گرفته می‌شود به سود بازتوزیع عادلانه‌تر ثروت باشد. ابزارهایی چون مالیات در ایـن زمینه می‌توانند کمک بزرگی به دولت در جذب منابع و البته سوق دادن اقتصاد کشور به سمت تولید داشته باشد.

عدالـت اجتماعی می‌تواند یـک جامعه را به سـمت تعالی ببرد و نابرابری بـه افزایش جرم و فسـاد منجر خواهد شـد. همچنیـن یکی از آرمان‌هـای مهم انقلاب اسـلامی ایران عدالت اجتماعـی بود. به نظر من، اگر مفسـدان مورد برخورد قرار بگیرند و معیشت مردم در اولویت باشـد تا حدود زیادی می‌توان بر این مشکلات غلبه کرد.

درست اسـت که تحریم‌ها اقتصاد کشور را با فشـارهای فراوانی مواجه کرده اما اگر بخواهیم از زاویه درون‌زا به این مسئله بنگریم باید توجه کنیم که بخش بزرگ مشـکلات کشـور ما که در زمان تحریم‌ها هم تشـدید شـدند ناشی از بحران‌ها و مشـکلات سـاختاری است. اصلاح سـاختاری باید از جایی شروع شود و چه بهتر که این مهم با نگاه عدالتخواهانه صورت بگیرد.

امیر خجسته

دولت درواقع به‌عنوان بخش اجرایی کشور مهم‌ترین وظیفه را در مقابل بحران‌ها و نوساناتی از این دست دارد

شرایط تولید در گفت‌وگو با فعالان صنایع خرد بررسی شد

سطح درآمد، تاثیرگذارتر از کرونا

انتخابات و برجام، موضوع کرونا را به حاشیه رانده است

کرونا جهانی را به چالش کشید. تغییرات اقتصادی را می‌توان در کنار تغییرات فرهنگی در بیش از یک سال اخیر مشاهده کرد و شاید در زمانی نه‌چندان دور، رفتارهای فعلی بخشی از فرهنگ جهانی در حوزه بهداشت شود.
کشورهای ضعیف که به‌طور معمول همیشه دچار آسیب‌های بیشتری می‌شوند، شاید هنوز هم با چالش‌های اقتصادی روبه‌رو باشند اما اقتصادهای قوی‌تر توانسته‌اند با مدیریت درست به نوعی بحران موجود را کنترل کنند و آسیب کمتری متوجه آنها شود.
تولید وابسته به بازار است و تیراژ متناسب با فروش انجام می‌شود. اگر کالایی تولید شود اما فروش نرود، سرمایه به واحد صنعتی برگشت داده نمی‌شود و این مسئله سرمایه در گردش را با خطر آب‌رفت مواجه می‌کند.

عکس: آیدا فریدی

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

واحدهای صنعتی تولید می‌کنند

حسن نصیریان، عضو هیات‌مدیره انجمن چرم ایران درباره وضعیت واحدهای تولیدی در حوزه محصولات چرمی به صمت گفت: از زمانی که محدودیت‌های کرونایی دوباره آغاز شد، فروشگاه‌ها تعطیل دچار افت فروش شدند اما واحد صنعتی فعالیت خود را ادامه می‌دهند و تولید در حال انجام است. نمی‌توان فعالیت تولیدی را برای مدت طولانی متوقف کرد. علاوه‌بر این، فعلا وزارت بهداشت صحبتی از تعطیلی واحدهای تولیدی نکرده است. برخی محصولات وابستگی زیادی به مد دارند از جمله پوشاک و محصولاتی مانند کفش. برخی تولیدکنندگان این صنایع عنوان می‌کنند با تعطیلی فروشگاه‌ها و افت فروش آنها، تولیدکنندگان ناچار به کاهش تولید هستند، زیرا انبار شدن محصولات باعث می‌شود برای سال آینده به‌عنوان کالای از مد افتاده برگشت بخورند یا باید آنها را با نرخ پایین‌تری به‌حراج بگذارند؛ بنابراین برخی تولیدکنندگان ناچارند با بازار هماهنگ باشند. این کارشناس حوزه صنایع خرد در این‌باره توضیح داد: این مسئله برای تعطیلات و توقف فروش طولانی‌مدت صادق است؛ بنابراین تعطیلات دو هفته‌ای یا یک ماهه منجربه توقف تولید و تعطیلی واحد صنعتی نمی‌شود. تولید محصولات انجام می‌شود اما با تعطیلی فروشگاه‌ها و بازار به‌عنوان موجودی در انبار کارخانجات دپو می‌شوند.

او ادامه داد: اگر موجودی انبارها بالا برود، در ادامه شرکت تولیدکننده دچار کمبود نقدینگی می‌شود و ممکن است برای آن مشکلات مالی به‌وجود آید. تعطیلات کرونایی مقطعی می‌تواند در کوتاه‌مدت این مشکلات را ایجاد کند.

▣ کمبود نقدینگی محتمل است

عضو هیات‌مدیره انجمن چرم ایران یادآور شد: برای تامین هزینه‌هایی مانند خرید مواد اولیه موردنیاز، پرداخت دستمزد کارگران، مالیات، آب، برق و...، باید فروش انجام شود تا صنعتگر بتواند چراغ بنگاه اقتصادی خود را روشن نگه دارد و تولید ادامه داشته باشد. اگر تعطیلات طولانی شود، به‌ناچار تولیدکننده باید تیراژ را متناسب با وضعیت بازار کاهش دهد و در نتیجه هزینه‌های جاری تامین نخواهد شد.

نصیریان اظهار کرد: تعطیلات چندروزه ممکن است وقفه‌ای در نقدینگی ایجاد کند که در این‌باره اگر بانک‌ها همراهی کنند و تسهیلات در اختیار واحدهای تولیدی قرار دهند، مشکل حادی پیش نخواهد آمد.

▣ قدرت خرید مردم تاثیرگذارتر از کرونا

این فعال صنعت با اشاره به سطح درآمد مردم و تاثیر آن در تولید و بازار، افزود: تمام اماواگرهایی که در حوزه تولید و بازار محصولات چه در صنایع بزرگ و چه خرد در شرایط کرونایی مطرح می‌شود، به موضوعی مهم‌تر بستگی دارد و آن هم توان خرید مردم است. آنچه از وضعیت موجود برآورد می‌شود، کاهش روزبه‌روز قدرت خرید مردم است. به‌عنوان مثال، اگر پیش‌تر فردی سالانه ۲ جفت کفش خریداری می‌کرد، درحال‌حاضر به‌دلیل افزایش قیمت‌ها و ناکافی بودن میزان درآمدها، ممکن است هر ۲ سال یکبار مبادرت به خرید یک جفت کفش کند. عضو هیات‌مدیره انجمن چرم ایران تصریح کرد: تاثیر این موضوع در تولید بیش از مسائل موقتی مانند شیوع ویروس کروناست. پیش‌تر هم فعالان بازار خودرو عنوان کردند با کاهش قدرت خرید مردم، سنتی که در بازار خودرو وجود داشت و صاحبان خودرو هر بار خودروهای خود را با مدلی بالاتر تعویض می‌کردند، از بین رفته است. افراد ترجیح می‌دهند با تعمیر خودرو حداکثر استفاده را از مدل قدیمی خود بکنند.

▣ کرونا مانع رشد تولید شد

نصیریان در ادامه با بیان اینکه پیش از کرونا، تولید با تحریم روبه‌رو بود، عنوان کرد: پیش از کرونا، تولیدکنندگان با عبور از بحران‌های تحریمی به‌دنبال رشد تولید بودند اما شیوع یک‌باره این ویروس، همه نقشه‌ها را نقش بر آب کرد و باعث شد میزان تولید و فروش سال ۹۹ نسبت به سال ۹۸ کاهش پیدا کند. درحالی‌که با بسته شدن مرزها به روی کالاهای مشابه تولید داخل، تولیدکنندگان در حال افزایش سهم خود در بازار داخل بودند. وی ادامه داد: هنگامی که کرونا شیوع پیدا کرد، در کنار مسئله تحریم، بالا رفتن نرخ مواد اولیه، ارز و... همه آنها سبب شد قدرت خرید مردم بسیار کاهش پیدا کند و این امر به‌طور مستقیم روی میزان تولید واحدهای صنعتی تاثیر گذاشت. تمام کالاهای صنعتی به‌استثنای محصولات غذایی درگیر این معضل بودند و هستند.

▣ کرونا و تعدیل نیرو

نصیریان درباره وضعیت اشتغال و تعدیل نیرو در واحدهای تولیدی اظهار کرد: همان‌طور که در بالا عنوان شد با عبور از وضعیت بحرانی تحریم و ممنوعیت واردات، تولیدکنندگان به‌دنبال افزایش تیراژ بودند. اگر این امر محقق می‌شد، اشتغالزایی هم به‌دنبال داشت اما با همه‌گیری این ویروس، پیش‌بینی افزایش تولید محقق نشد؛ در نتیجه افزایش نیرو هم انجام نشد. وی ادامه داد: برخی تولیدکنندگان هم برای حفظ تولید و با توجه به کاهش تیراژ تولید، ناگزیر شدند تعدیل نیرو داشته باشند. هرچند برخی دیگر از تولیدکنندگان هم در حوزه مسئولیت اجتماعی با وجود بیکاری نیروها، کارگران را تعدیل نکردند و سعی کردند با وجود نامساعد بودن وضعیت اقتصادی، کارگران خود را بیکار نکنند.

▣ تغییر شیوه فروش تولیدکنندگان

یکی از دستاوردهای شیوع ویروس کرونا، جدا شدن اجباری تولیدکنندگان صنایع خرد از روش‌های سنتی بود. آنها ناگزیر شدند برای ادامه فعالیت‌ها بیشتر به سوی شیوه‌های نوین تولید و فروش محصولات پیش بروند. عضو هیات‌مدیره انجمن چرم ایران در این‌باره گفت: یکی از تغییراتی که در شیوه‌های فروش در صنایع چرمی رخ داد، افزایش سطح فروش محصولات به‌شکل غیرحضوری و اینترنتی بود. به‌عنوان مثال، من به‌عنوان تولیدکننده اگر پیش‌تر فقط یک درصد فروش اینترنتی داشتم و این عدد در سال ۹۹ به حدود ۸ درصد رسید. نصیریان افزود: فروشگاه‌های اینترنتی در شرایط کرونا فعال‌تر شدند، به‌ویژه اینکه برای ترغیب افراد به خرید مشوق‌هایی هم درنظر گرفته می‌شود. بسیاری از تولیدکنندگان بزرگ در حال اصلاح زیرساخت‌های فروشگاه‌های اینترنتی خود هستند تا در شرایط مشابه کرونا، تیراژ تولید دچار آسیب نشود. پیش‌بینی این است که فروش اینترنتی امسال نسبت به سال گذشته افزایش پیدا کند.

> حسن نصیریان: واحد صنعتی فعالیت خود را ادامه می‌دهد و تولید در حال انجام است

> سیدجواد حسینی‌خواه: درحال‌حاضر، نگرانی از اثرات برجام و انتخابات، بیش از شیوع ویروس کروناست

> قاسم سعیدی‌نژاد: تجربه‌های کسب‌شده درباره شیوع ویروس کرونا نشان داد تعطیلات مقطعی نمی‌تواند تاثیر جدی روی تولید داشته باشد

تولیدکنندگان بزرگ وضعیت مطلوب‌تری پیدا کردند

سیدجواد حسینی‌خواه از دیگر فعالان صنایع خرد در گفت‌وگو با صمت درباره وضعیت تولید در دوره سونامی کرونا به صمت گفت: سال گذشته تولیدکنندگان همزمان با افزایش نرخ ارز، با شیوع یک‌باره ویروس کرونا روبه‌رو شدند و این فشاری مضاعف بر تولید بود. وی افزود: با بسته شدن مرزها و ممنوعیت واردات رسمی و همچنین با افزایش نرخ ارز که واردات غیررسمی هم صرفه‌اقتصادی نداشت، تولیدکنندگان به‌دنبال افزایش تیراژ بودند. اما با همه‌گیری کروناویروس فروش با رکود روبه‌رو شد، البته تولیدکنندگان در ادامه راهکارهای برون‌رفت از آن را پیدا کردند. او ادامه داد: در سال ۱۴۰۰ با ثابت شدن نسبی نرخ ارز تولیدکننده روشن‌تر می‌تواند برنامه‌ریزی داشته باشد. درحال‌حاضر که پیک چهارم کرونا دوباره آغاز شده و با تعطیلی‌های مقطعی روبه‌رو هستیم، این امر به‌طور قطع نخستین آسیب را به فروش محصولات تولیدی می‌زند. این فعال صنعت با بیان اینکه در تولیدکنندگان بزرگ سال ۱۳۹۹ با وجود شیوع ویروس کرونا شرایط بدی نداشتند، گفت: میدانی بسیار رقابتی، تولیدکنندگان را به شرایط مطلوب نزدیک کرد. به‌نوعی تولیدکنندگان آبدیده‌تر و خریداران واقعی شدند.

▣ فروشندگان خرد در حال کوچک شدن

حسینی‌خواه در پاسخ به این پرسش که منظور از خریداران واقعی چیست، گفت: با توجه به وضعیت اقتصادی موجود کشور، هزینه‌ها اعم از مالیات، اجاره‌بها، نرخ مواد اولیه و هزینه‌های جاری بسیار بالا رفته است و این امر مربوط به یک صنعت نبوده و تمام بنگاه‌های اقتصادی کشور را درگیر کرده است. وی ادامه داد: برخی خریداران کالاها، فروشندگان خرد هستند که قدرت پیش‌بینی و تحلیل آینده را ندارند. آنها به رفع نیازهای کوتاه‌مدت خود مشغول هستند. به‌عنوان مثال، با کمترین سود محصولات را به‌فروش می‌رسانند. اما این امر با برخورد با تکانه‌هایی غیرقابل پیش‌بینی آسیب جدی به کسب‌وکار وارد می‌کند و حتی منجربه تعطیلی آن هم می‌شود. او گفت: با سودهای ۲۰ درصدی بانکی، افزایش نرخ ارز، افزایش میزان مالیات، خواب کالا، برگشت محصولات و... باید تولیدکننده و فروشنده برآورد درستی از میزان سود داشته باشند تا در واقع دخل و خرج با هم همخوانی داشته و وضعیت مالی به‌گونه‌ای باشد تا در شرایط اضطراری واحد تولید دچار آسیب جدی و خطر تعطیلی قرار نگیرد. این امر را در تولیدکنندگان و فروشندگان خرد کمتر می‌بینیم. حسینی‌خواه اظهار کرد: گاهی پیامد آسیب یک بخش، دیگران را هم درگیر می‌کند و اگر تولیدکنندگان و فروشندگان خرد نتوانند برآورد درستی از وضعیت موجود داشته باشند، دیگران را هم با خود پایین می‌کشند. وی ادامه داد: با شیوع کرونا خطرات و تهدیدهای تولید افزایش یافت و آنهایی ماندند و می‌مانند که قدرت تحلیل بیشتری نسبت‌به آینده داشته باشند. آنهایی که این تجزیه‌وتحلیل را از قبل نداشته باشند، کوچک می‌شوند یا از بین می‌روند. این فعال صنعت با بیان اینکه امسال هم این روند ادامه خواهد داشت، گفت: سال ۱۴۰۰ موضوعات سیاسی مانند انتخابات و برجام و مسائلی که این اتفاق‌ها در دل خود دارند، تاثیرگذارتر از کروناویروس است؛ از این‌رو تا تیرماه تولید با افت فروش روبه‌رو خواهد بود. البته فعالیت تولیدی باید انجام شود، چون بازار نیاز دارد اما با توجه به شرایط موجود این نیاز نهان است. وی اضافه کرد: این تولیدکننده قدرتمند است که می‌تواند در سیستم توزیع و فروش خود با بازاریابی نوین به این نیازها دست پیدا کند. حسینی‌خواه با بیان اینکه پس از تیر وضعیت به شرایط عادی برمی‌گردد، گفت: درحال‌حاضر، نگرانی از اثرات برجام و انتخابات بیشتر از شیوع ویروس کروناست. تولیدکننده توانسته با توجه به همه‌گیری ویروس کرونا برنامه‌ریزی داشته باشد اما مسئله برجام و انتخابات قابل پیش‌بینی نیست و نیاز به ریسک دارد. این تولیدکننده تاکید کرد: برای مبارزه و ماندگاری در بازار باید ریسک‌پذیر بود اما این خطر کردن هم باید با برنامه باشد. در نتیجه باید گفت با قدرت تحلیل بالا و ریسک‌پذیری می‌توان از بحران‌ها و در شرایط فعلی از وضعیت کرونایی کشور عبور کرد.

وضعیت امسال بهتر از گذشته

در ادامه قاسم سعیدی‌نژاد از دیگر فعالان صنعت در پاسخ به وضعیت تولید و کرونا به مسائل سیاسی آینده و نتایج آن اشاره کرد و به صمت گفت: دولت دوازدهم در حال پایان است و مشخص نیست دولت بعدی کیست؛ بنابراین شرایط امسال با سال گذشته به‌طور کلی متفاوت است. وی افزود: در بازار شب عید ۱۳۹۹، تولیدکنندگان بدون هیچ آمادگی وارد وضعیت بغرنج همه‌گیری ویروس کرونا نه‌تنها در کشور که در جهان شدند. وضعیت به‌وجود آمده، شبیه این بود که یک وسیله نقلیه به یکباره ترمز بزند. از این‌رو تولید و به‌ویژه بازار آسیب جدی دید. این فعال صنعت با بیان اینکه در حال‌حاضر از آن شرایط غیرقابل پیش‌بینی عبور کرده‌ایم، گفت: سال گذشته تجربه بی‌سابقه‌ای برای کسب‌وکارهای جهانی رقم خورد اما با این تجربه، پیش‌بینی می‌شود وضعیت بازار خیلی بهتر از سال گذشته باشد. او یادآور شد: این سیاست‌های تصمیم‌گیران است که تاثیر زیادی در حوزه کسب‌وکار خواهد داشت اما به‌طور معمول وضعیت برای صنعتی مانند صنعت کیف و کفش این‌گونه است که ۶ ماه نخست سال نوعی رکود بر بازار حاکم است و نیمه دوم که فصل اوج فعالیت تولیدکنندگان است باید دید سیاست‌های دولت سیزدهم درباره تولید داخل چه خواهد بود. سعیدی‌نژاد در پایان تاکید کرد: به‌دلیل تغییر دولت، جهش ویروس کرونا از نوع اولیه به انواع انگلیسی و افریقایی و... باید احتیاط‌های لازم را داشت؛ از این‌رو تولیدکنندگان داخلی باید برنامه‌های تولید و فروش خود را برای امسال بر این مبنا هدف‌گذاری کنند اما با توجه به تجربه‌های کسب شده کرونا و تعطیلات مقطعی نمی‌تواند تاثیر جدی روی تولید داشته باشد.

پیامدهای کرونایی قابل پیش‌بینی شده است

روح‌اله زینلی یکی از تولیدکنندگان میانی صنعت درباره وضعیت تولید با سونامی کرونا به صمت گفت: اوج فروش تولیدکنندگان برای ماه‌های دی و بهمن است که می‌توان گفت با توجه به وضعیت موجود (شیوع ویروس کرونا) بازار شب عید به معنای سال‌های گذشته وجود نداشت. وی افزود: برای امسال چشم‌انداز روشنی برای وضعیت تولید و بازار متصور است، زیرا با ممنوعیت واردات کالاهایی که در داخل تولید می‌شوند، تولیدکنندگان دقیق‌تر هدف‌گذاری کرده‌اند؛ در نتیجه در کنار اپیدمی شدن ویروس کرونا برنامه‌ها پیش‌بینی شده است. این فعال بازار صنعت با اشاره به تامین مواد اولیه و مشکلات آن در داخل افزود: در شرایط موجود هم اگر مواد اولیه در زمان مناسب به‌دست صنعتگر برسد، به‌راحتی می‌توان نیاز بازار داخل و خارج را پوشش داد. همان‌طور که بارها عنوان شده، مواد اولیه تولید کشور دارای نوسانات قیمتی بسیار بوده که تاثیر زیادی روی تولید و بازار داشته است. زینلی با اشاره به افزایش نرخ تمام‌شده محصولات عنوان کرد: بخشی از بازار تولیدکنندگان، بازار کشورهای همسایه است از این‌رو مسائلی مانند پیامدهای شیوع ویروس کرونا که مسئله‌ای جهانی به‌شمار می‌رود، قابل پیش‌بینی است.

سخن پایانی

بنابراین گزارش به‌نظر نمی‌رسد بازار امسال نسبت به شرایط سال ۱۳۹۹ وضعیت بدتری داشته باشد. تولیدکنندگان و فعالان بازار به‌هر ترتیبی بود این شرایط بغرنج را پشت‌سر گذاشتند و با زحمت بسیار توانستند فعالیت خود را ادامه دهند. با توجه به ثبات نداشتن بازار داخل، پارامترهای زیادی وجود دارد که می‌تواند وضعیت را تغییر دهد اما به‌طور قطع، اپیدمی ویروس کرونا در کنار تحریم‌ها مشکلات نقدینگی را افزایش داد و با توجه به شرایط اقتصادی موجود کشور منجربه کاهش حجم سرمایه در گردش واحدهای تولیدی شد. در برآوردی کلی، از نظر فعالان صنایع خرد، مسائل سیاسی موجود از جمله انتخابات و برجام تاثیر بیشتری از کروناویروس در تولید دارد و نگرانی موجود، بیش از پیک چهارم کرونا، مربوط به این دو مسئله سیاسی است. در حوزه کرونا و تحریم تولید به‌نوعی از گردنه بحران عبور کرده است. حال باید منتظر بود و دید در ۳ ماه دوم سال حوزه سیاست آبستن چه اتفاقاتی خواهد بود.

بررسی اثرات اقتصادی همه‌گیری ویروس کرونا

دریچه

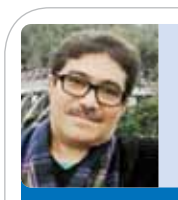
مرکز پژوهش‌های مجلس طی گزارشی به بررسی اثرات اقتصادی همه‌گیری ویروس کرونا بر صنعت برق و راهکارهای پیشنهادی برای کاهش اثرات منفی پرداخت.

برخی صنایع به‌نوعی به یکدیگر وابسته بوده و اختلال در یکی، دیگری را هم دچار مشکل می‌کند. برق و صنعت برق یکی از صنایع تاثیرگذار در واحدهای صنعتی بوده و یکی از زیرساخت‌های مهم کارخانجات تولیدی به‌شمار می‌رود. اتصال برق، خاموشی و قطعی آن تولید را به‌طور جدی با مشکل روبه‌رو کرده و منجربه خسارت‌های جبران‌ناپذیر به ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی می‌شود. از این‌رو تامین برق مورد نیاز شهرک‌های صنعتی و نیز واحدهای تولید فعال خارج از این شهرک‌ها یکی از مسائل مهم حوزه اقتصاد و صنعت است. به‌گزارش روابط عمومی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن این مرکز در گزارشی با عنوان «درباره مقابله با شیوع ویروس کرونا، بررسی اثرات اقتصادی همه‌گیری ویروس کرونا بر صنعت برق و راهکارهای پیشنهادی به‌منظور کاهش اثرات منفی» آورده است؛ بحران شیوع ویروس کرونا علاوه‌بر تهدید گسترده و عمیقی که برای سلامت جامعه ایجاد کرده، همه فعالیت‌های جمعی از جمله فعالیت‌های اقتصادی و صنعتی را نیز متاثر کرده به نحوی که ابعاد همه‌گیری این بیماری و پیامدهای آن با همه بحران‌های پیشین قابل مقایسه نبوده و ضروری است آثار این موضوع بر حوزه‌های حیاتی و استراتژیکی مانند صنعت برق که زیرساخت شریان اقتصادی و صنعتی کشور است، مورد بررسی قرار گیرد و راهکارهایی برای مقابله با آثار خطرناک آن ارائه شود. یافته‌های این گزارش نشان می‌دهد مهم‌ترین آثار احتمالی شیوع کرونا بر عرضه برق عبارتند از: اختلال در زنجیره تامین تجهیزات صنعت برق و سوخت مورد نیاز نیروگاه‌ها، اختلال در اجرای پروژه‌های احداث، نگهداری و تعمیرات و ناپایداری شبکه تولید، انتقال و توزیع برق و بروز خاموشی. در سمت تقاضای برق نیز کاهش تقاضا و تغییر الگوی مصرف بخش‌های مختلف در کوتاه‌مدت و آثار افزایش ناگهانی مصرف در صورت کنترل بحران کرونا در میان‌مدت، از پیامدهای احتمالی کرونا بر صنعت برق است.

در پیشنهادی مرکز پژوهش‌های مجلس در این گزارش به اقدام‌های حمایتی مرتبط با صنعت برق مبتنی‌بر تجربه جهانی شامل پرداخت بهای برق، پایش شرایط بهره‌برداری از شبکه و دغدغه سلامتی نیروی انسانی در صنعت برق اشاره شده است. همچنین در این گزارش در راهکارهای فرابخشی مواردی از جمله ارائه تسهیلات ویژه برای پرداخت دیون بانکی، وجوه مالیاتی و بیمه تامین اجتماعی، پرداخت کمک‌هزینه صیانت از اشتغال به شرکت‌های آسیب‌دیده و تامین اعتبار و پرداخت فوری حداقل ۷۵ درصد مطالبات قطعی بخش خصوصی از وزارت نیرو، ذکر شده است. علاوه‌بر اینکه در راهکارهای بخشی به مواردی همچون اطمینان از پایداری شبکه تامین برق از طریق تامین پایدار سوخت، حفظ آمادگی حداکثری نیروگاه‌ها و مولدهای پراکنده، مدیریت تقاضای برق، تخصیص بسته مالی ویژه برای شرکت‌های تابع وزارت نیرو، امکان تعدیل و تسهیل در اجرای قراردادهایی که در اثر شیوع کرونا دچار تاخیر و وقفه شدند، انتقال اختیارات شورای‌عالی نظام فنی به وزیر نیرو برای پایان دادن به قراردادهای آسیب‌دیده از شیوع کرونا، حمایت‌های بهداشتی و پزشکی ویژه از کارکنان حاضر در تولید و توزیع، تسهیل در تامین مواد اولیه مورد نیاز واحدهای صنعتی به‌وسیله صنایع بالادستی مانند مس و افزایش تاب‌آوری زنجیره تامین صنعت برق با حمایت از نوآوری در شرکت‌های فناور اشاره شده است.

همچنین در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی با توجه به آنکه دولت برای پرداخت قبوض مشتریان تنفس اعلام کرده و این مسئله در نقدینگی شرکت‌های تابع وزارت نیرو بسیار اثرگذار است، پیشنهاد شده با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی معادل یک میلیارد دلار، بسته مالی ویژه‌ای برای شرکت‌های تابع این وزارتخانه که از محل عدم‌وصول درآمد در تامین نقدینگی مربوط به اجرای پروژه‌ها دچار مشکل شدند و به‌منظور پوشش هزینه‌های عملیاتی و جاری تخصیص داده شود.

یادداشت

از غائله نرخ سود تا استقلال بانک مرکزی

یوسف کاووسی
مدیرکل اسبق بازرسی بانک مرکزی

اگـر بخواهیـم کیفیت کار نظـام بانکـی ایران را بسـنجیم باید یـک معیار در نظر داشـته باشـیم. در ایـن زمینـه می‌توانیم مـلاک را نظام‌های بانکی در کشـورهای توسـعه‌یافته بگذاریـم کـه تجارب موفقیت‌آمیـزی هم داشـته‌اند. می‌بینیم که در هیچ یـک از این کشـورها، بانک مرکـزی قلک حاکمیت نیسـت و از یک استقلال نسـبی برخوردار است، اما در کشـور ما حتی نامزدهـای نمایندگی مجلس هم بـرای جلب‌نظر مردم وعده تاسـیس فرودگاه، جاده، بیمارسـتان و... می‌دهند که همگی احتیاج به منابع دارد کـه روح بانک مرکزی هـم از این وعده‌ها خبر ندارد.

وقتی دولت درآمد نداشـته باشد یا منابع کافی در اختیارش نباشد، بار وعده‌های بی‌پشتوانه این مقامات بر دوش بانک مرکزی اسـت، چراکه باید همه منابع لازم برای اجرای این طرح‌ها را فراهم کند. برای این کار هم نهاد یادشـده مجبور به چاپ پول بی‌پشتوانه اسـت و وقتی هـم که چنین کاری انجام می‌شـود، نقدینگی رشـد می‌کنـد و تورم شـدت می‌گیرد؛ از همیـن رو مسـئله اسـتقلال بانک مرکـزی مطرح می‌شود، چراکه اگر بانک مرکزی در ایران از استقلال نسـبی برخوردار باشـد، می‌تواند خود سیاست‌های پولی را به اجرا درآورد. تنها در این صورت اسـت که می‌توان بانک مرکزی را به‌خاطر کنترل نشـدن نرخ تورم مورد پرسش قرار داد، اما حالا که بانک مرکزی استقلال عملی ندارد و هرگاه دولت با کسری مواجه شده دست به دامان دستگاه چاپ پول بانک مرکزی می‌شود، نمی‌توان بانک مرکزی را مؤاخذه کرد. البته به عملکرد بانک مرکزی انتقادات زیادی وارد اسـت اما موضوع استقلال بانک مرکزی بحث دیگری است.

ایـن موضوع را در مقاطعی کـه غائله بورس و نرخ سـود سـپرده در جریان بود بارها در رسانه‌ها دیدیم و شـنیدیم. در آن دوره وزیـر اقتصاد به رئیس بانک مرکزی اعتـراض می‌کرد که چرا نرخ بهره بین‌بانکی یا نرخ سود سپرده‌ها را کاهش نمی‌دهد. وزیر اقتصاد به استناد همین موارد رئیس بانک مرکزی را تلویحا مقصر وضعیت بازار سـهام معرفی می‌کرد، در حالی که چنین خواسـته‌ای از بانک مرکزی اصلا درسـت نیسـت، اظهارات آقای وزیر به این معناست که سود سـپرده را پایین بیاورید تا پول مردم بانک بسوزد و مردم مجبور شوند سـرمایه خود را به بورس منتقل کننـد. در حالی کـه وقتی پول از بانـک خارج و به بازارهای موازی مانند مسـکن، خـودرو، ارز، طلا و... وارد می‌شـود، می‌تواند توازن و تعادل را برهم بریزد و مردم را دچار مشـکل کند. حالا هم ضرردیده‌های بورس راهی بازار ارزهای دیجیتال می‌شوند که هیچ امنیتی ندارد. همه اینها به‌دلیل این اسـت که سـود سپرده‌گذاری در بانک‌ها پایین است و مردم مجبورند بین بازارهای موازی گردش کنند تا از کاهش ارزش پول در امان بمانند.

باتوجه به این مسـئله عملا نرخ سـود سـپرده در حـال حاضر بی‌معنی اسـت. اگر نرخ سـود را ۱۸ یا ۲۰ درصـد در نظر بگیریم، باتوجه به نرخ تورم بالای ۳۵ درصدی، سپرده‌گذاران در پایان یک سال حداقل ۱۵ درصد از ارزش پول خود را از دست داده‌اند. پس اصلا منطقی نیسـت که افراد پول خود را در بانک‌ها به‌عنوان سـپرده نـگاه دارند، امـا در بازارهای دیگر نیـز هیچ تضمینی برای سـوددهی وجـود ندارد، به همین دلیل است که گفته می‌شود اگر بانک مرکزی اسـتقلال کافی داشته باشد، می‌توان ثبات اقتصادی بیشـتری را در جامعه شاهد بود و سرمایه‌های مردم نیز در معرض خطر قرار نمی‌گیرد.

اگر بانک مرکزی می‌توانسـت مسـتقل عمل کند، اصـلا شـاخص کل بورس بـالای ۲ میلیـون واحد نمی‌رفـت که افراد را به سـمت این بازار بکشـاند و تنها پس از مدت کوتاهی سـرمایه عده زیادی پودر شـود. در آن مقطع نرخ بهـره بین‌بانکی را تا ۸.۵ تا ۱۰ درصـد نیز کاهـش دادند. چنیـن کاری به این معناسـت که بانک‌ها هر جا پول کـم بیاورند با نرخ ارزان می‌گیرند و نرخ سود سپرده نیز روی ۱۵ درصد می‌ایستد. در این شرایط شاهد بودیم هجوم بی‌سابقه مردم به سـمت بورس رخ داد و شرکت‌های حقوقی هـم از این فضا که خالی‌فروشـی بزرگی اتفاق افتاد، نهایت سوءاستفاده را بردند.

در اواخر شهریور بانک مرکزی نرخ بهره بین‌بانکی را تـا ۲۰ درصد هم افزایش داد که بعدا تا ۱۸ درصد کاهـش یافت. همزمان بـا این اقـدام بانک مرکزی دیدیـم کـه شـاخص‌کل بورس تهـران شـروع به ریزش‌های سـنگین کـرد و وزارت اقتصاد هم بانک مرکزی را متهم می‌کرد که باعث شـده سـهامداران ضرر کنند، در حالی که این اتفاق نشـان داد رشـد بورس بنیادین و پشتوانه‌دار نبوده و چنین رشدی با هر تلنگری می‌تواند بریزد و ارزشی ندارد. در مجموع دست آخر همه کاسه‌کوزه‌ها را بر سر رئیس کل بانک مرکزی شکستند.

صمت کم و کیف تسهیلات کرونایی را بررسی کرد

تمهیدات دولت و آسیب‌های کرونا به مردم

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

ارائه تسـهیلات کرونایی یکی از مسـائلی است که در تمام کشورهای جهان به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین چالش دولت‌ها در یک سـال اخیر شـناخته می‌شـود. البتـه واکنش دولت‌ها نیـز در مقایسـه با یکدیگر تفاوت‌های زیادی داشـته، اما به‌طور کلـی این موضوع در اغلب کشـورهای غربی و شـرقی جهان تبدیل به یکی از مناقشـه‌برانگیزترین بحث‌ها بین دولت و نمایندگان پارلمان‌ها شـده اسـت. این اتفاق کم‌وبیش در ایران نیز رخ داده اسـت. هرچند این مناقشـات به اندازه‌ای که در کشـورهای غربی جدیت پیدا کرده بود، رسـانه‌ای نشد اما روی هم رفته موضوع تسـهیلات کرونایی و نحوه اعطای آن به مردم یکی از مسـائل اصلی در یک سـال گذشـته بوده است. رئیس‌جمهوری نیز در بهار سـال گذشته اعلام کرد دولت دوازدهـم برنامه‌هـای زیادی برای کمک به شـهروندانی دارد که از تعطیلات ناشـی از کرونا متضرر شده‌اند. در گام اول نیز مقرر شد وام یک میلیون تومانی به همه سرپرستان خانواری که یارانه دریافت می‌کنند تعلق گیرد که قرار بود اقساط آن از محل یارانه‌های نقدی ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومانی به خزانه دولت بازگردد. بعد از این اقدام تمهیدات دیگری نیز اندیشیده شد که باوجود گذشت بیش از یک سال هنوز هیچ یک از آنها نتوانسته اثرگذاری لازم را داشته باشد و تغییری در کیفیت زندگی افرادی که از تعطیلی‌ها متضرر شـده‌اند هم حاصل نشـد. البته کارشناسان معتقدند بانک‌ها نیز از پس ارائه تسهیلاتی که دولت پیش‌بینی کرده برنمی‌آیند، چراکه قرار است بازپرداخت وام‌های کرونایی به بعد از ریشه‌کنی کرونا موکول شود، در حالی که منابع مشخصی برای جبران این کسری سنگین بانک‌ها در نظر گرفته نشده است؛ هرچند بسـیاری معتقدند حتی همین تسهیلات کرونایی که بانک‌ها از پرداخت آن ناراضی هستند نیز برای مردم جذابیت ندارد و به همین دلیل میزان استقبال از آن بسیار کم بوده است.

نباید فراموش کرد که ما به ۵ درصد بستری‌شـدگان در پیک سوم رسـیده بودیم و کسـب‌وکارها نیز در حال برگشتن به وضعیت عادی بودند اما با رویه‌ای که دولت در پیش گرفت، وضعیت بار دیگر قرمز شد و دوباره مجبور شدیم بسیاری از مشاغل را تعطیل کنیم

تسهیلات کرونایی دولت

دولـت برای حمایت از کسـب‌وکارها، پرداخت تسـهیلات کرونا را مصوب کرد و از ۱۳ خرداد ۱۳۹۹ ثبت‌نام در سامانه کارا برای دریافت تسهیلات شروع شد.

بـه گزارش ایسـنا، در مجموع ۱۴ رسـته اصلی و ۸۵۰ زیررسـته شناسایی شدند.

تعداد بنگاه‌های آسیب‌دیده ذیل این ۱۴ رسته ۳ میلیون واحد است کـه یـک میلیون و ۳۰۰ واحد آن بیمه شـده و دارای کد کارگاهی و یک میلیون و ۷۰۰ واحد فاقد بیمه و کد کارگاهی هسـتند. همچنین در این واحدها ۲.۸ میلیون نفر بیمه شدند و ۳ میلیون نفر فاقد بیمه مشغول کار هستند.

براساس این گزارش به کارگاه‌هایی که مستقیم از کرونا لطمه دیده و بـه اجبار تعطیل شـدند، مبلـغ ۱۶ میلیون تومـان وام به ازای هر نیروی انسـانی اختصاص یافت و به واحدهای کسـب‌وکاری که فعال بوده، تعطیل نشـده و غیرمسـتقیم از کرونا آسیب دیده‌اند، مبلغ ۱۲ میلیون تومان به‌ازای هر نیروی‌انسانی شاغل تسهیلات پرداخت شد.

نرخ سـود این تسـهیلات ۱۲ درصد و بازپرداخـت آن از مهر بود. براسـاس آخرین آمـار ۹ هزار و ۱۴۶ میلیارد تومـان برای ۵۱۶ هزار کسب‌وکار با اشتغال ۹۵۷ هزار و ۵۲۰ نفر پرداخت شده است.

دولت باعث اوج‌گیری دوباره کرونا شد

محمد صفایی دلوئی، عضو کمیسـیون اقتصادی مجلس شـورای اسـلامی با انتقاد از رویکرد دولت در زمینه مهار بیمـاری کووید ۱۹ به صمت گفت: پیش از هر چیز باید گفت همه‌گیری کرونا در حال فروکش کردن بود که متاسفانه با اقداماتی که انجام دادنـد به اوج‌گیری دوباره شـیوع ایـن ویروس در کشورمان دامن زدند.

وی در ادامـه افزود: تصمیمات اشـتباه دولت در زمینه تعطیـلات نوروز ۱۴۰۰ باعث شـد مردم به سـفر بروند و بار دیگر شـاهد تشـدید روند ابتلای افراد به این ویروس هستیم.

صفایی به تلاش‌های مجلس در جهت ساماندهی کمک‌هایـی بـه مـردم آسـیب‌دیده از همه‌گیـری کووید ۱۹ اشـاره و عنوان کـرد: درباره تسـهیلات کرونایی هم در کمیسیون اقتصادی مجلس صحبت‌هایی شـده تا به اقشاری که از این همه‌گیری بیشترین آسـیب را دیده‌اند کمک‌هایی شـود اما به‌نظر می‌رسد تا زمانی که این دولت بر سـر کار است قرار نیست اقدام جدید و کارسازی انجام شود.

عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در ادامه یادآور شد: مجلس تمام تلاش خود را به‌کار می‌بندد تا بتواند در تعامل با همین دولت شـرایط را بـرای آسـیب‌دیدگان کرونا قابل‌تحمل کند. البته ایـن نگرانی هم وجود دارد که مجلس تصمیمـی را اتخاذ و تصویب کند اما ازسوی دولت اجرایی نشود.

نماینده مردم گناباد در مجلس شورای اسلامی به عملکرد دولت در زمینه کنترل ویروس کرونا اشاره کرد و به صمت گفت: نبایـد فراموش کـرد که ما بـه ۵ درصد بستری‌شـدگان در پیک سـوم رسـیده بودیم اما متاسـفانه کاری کردند که این بحران بار دیگر اوج بگیرد و کماکان گریبانگیر کشور باشد. کسب‌وکارها نیز در حال برگشـتن به وضعیت عادی بودند اما با رویه‌ای که دولت در پیش گرفت، وضعیت بار دیگر قرمز شـد و دوباره مجبور شدیم بسیاری از مشاغل را تعطیل کنیم.

صفایـی در پایان خاطرنشـان کـرد: بخش‌های خدماتی مانند هتل‌ها و مراکز گردشگری و تفریحی آسیب بسیار زیادی دیده‌اند؛ هرچند به بدنه کسبه کشور نیز لطمات سنگینی وارده شد که باید تلاش شود این آسـیب‌ها جبران شود. مجلس فعلا کاری که می‌توانـد انجام دهد تصویب طرحی اسـت که وام‌ها را استمهال کند و مالیات‌ها فعلا گرفته نشود تا اینکه وضعیت کمی بهتر شـود و اصناف بتوانند خود را بازیابی کنند.

در زمینه تسهیلات کرونایی موارد بسیاری وجود دارد که اجرای آن را برای بانک‌ها بسیار سخت و حتی غیرممکن می‌کند

شرایط تسهیلات کرونایی غیرمنطقی است

علی‌اصغـر پورمتین، عضو هیـات مدیره بانک اقتصـاد نوین و کارشـناس امور بانکی با اشـاره به اقدامـات بانک‌ها در زمینه کمک به مشـاغل آسـیب‌دیده از کرونـا به صمت گفـت: اقدامات بانک‌ها در راستای برداشتن فشار از روی مردم در دوره همه‌گیری کرونا به دو بخش تقسیم می‌شود؛ اول تمهیداتی که در راسـتای اسـتمهال وام‌ها و اقداماتـی از این دسـت اندیشـیده شـده و دوم تسهیلاتی که در قالب جبران آسیب‌های واردشده به بدنه صنوف مختلف پیش‌بینی شـده بود. وی در ادامه افزود: در زمینه تسهیلات کرونایی موارد بسـیاری وجود دارد که اجرای آن را برای بانک‌ها بسیار سخت و حتی غیرممکن می‌کند.

▣ زمان بازپرداخت‌ها مشخص نیست

پورمتین به زمـان بازپرداخت وام‌های کرونایی اشـاره کرد و گفت: وقتی یک هتلدار برای گرفتن وام به بانک‌ها مراجعه می‌کند، زمان بستن قرارداد که می‌رسـد بازپرداخت وام را موکـول به زمانی می‌کند که بحران شـیوع ویـروس کرونا به پایان رسیده باشد؛ البته وی حق دارد و پیش از آن امکان بازپرداخت را ندارد، چراکه درآمدی ندارد که بتواند از پس تعهدات بانک بربیاید.

▣ تضمینـی بـرای بازپرداخـت نیست

عضو هیـات مدیره بانک اقتصاد نوین به لطمات سنگینی که به اصناف وارد آمده اشاره کرد و یادآور شد: قراردادی را که تاریخ بازپرداخت وام در آن مشـخص نیسـت چگونه می‌توان امضا کرد؟ به افـرادی که سـپرده‌های کوتاه‌مدت هم دارند و توان بازپرداخت این تسـهیلات را ندارند چگونه می‌توان وام‌هایی داد که زمان بازپرداختش مشـخص نیسـت؟ البته اینها تازه در شـرایطی اسـت که افراد واقعـا می‌خواهند وام‌هـا را پس بدهند؛ متاسـفانه مواردی داریم که از ۳۰ سـال قبل تاکنون وام‌هایی داده شده که افراد هنوز هم از بازپرداخت آن سـر باز می‌زنند. این کارشناس بانکی ضمن یادآوری خاطره تلخ زلزله رودبار، بیان کـرد: مثلا وام‌هایی که در زلزله رودبار به بسـیاری از زلزلـه‌زدگان پرداخت شـده بود هنوز هم تسویه نشده است. متاسـفانه برخی افراد هـم به این امر دامـن زدند و گیرندگان تسـهیلات را به پس نـدادن وام‌ها تشـویق کردند. پورمتین شـرایط بازپرداخت وام‌های کرونایی را غیرمنطقی دانسـت و گفت: البته این وام‌ها پرداخت شـده‌اند و تقریبا کسـی نمی‌تواند مدعی شود که بانک‌ها از دادن وام امتناع کرده‌اند اما واقعا شـرایط قراردادها اصلا منطقی نیست و بانک‌هـا نمی‌دانند چطور بایـد از پس هزینه‌های این تسهیلات بربیایند.

این کارشـناس اقتصاد در پایان به مهلت‌هایی که ازسـوی بانک مرکزی به مردم داده شد اشاره و تاکید کرد: همان‌طور که گفته شـد از اقداماتی که بانک مرکزی پیش‌بینی کرده بود امهال وام‌ها بود که مهلت داده شد تا افراد بتوانند پس از مدت معینی تعهدات خود را انجام دهند.

سخن پایانی...

پیگیری‌هـای روزنامـه صمت از روابـط عمومی بانک مرکزی حاکی از آن اسـت که تصمیـم نهایی در زمینه میـزان تسـهیلات و نحوه پرداخت آنها به مردم توسـط سـتاد اقتصادی مقابله بـا کرونا اتخاذ می‌شـود و بانک مرکزی تنها این احکام را به بانک‌ها ابلاغ می‌کند و نقشی در روند تصمیم‌گیری ندارد. باتوجه به این موضوع به‌نظر می‌رسـد سـتاد اقتصادی مقابله با کرونا که متشـکل از سـران سه قوه و روسای برخی سـازمان‌ها مانند سازمان برنامه اسـت تصمیمـات کلی را در این بـاره می‌گیرد و حتـی مجلس هم نمی‌تواند نقش چندان پررنگی را بازی کند. البته روزنامه صمت از نایب رئیس دوم کمیسـیون برنامـه و بودجه مجلس شـورای اسـلامی نیـز در این زمینـه پیگیری به عمـل آورد اما وی دولـت را مجری همه طرح‌های مربوط به مشـکلات معیشـتی ناشـی از تعطیلی‌هـا معرفی کرد و مجلـس را در این زمینه فاقد هرگونه مسئولیت دانست. باتوجه به مواردی که ذکر شد به‌نظر می‌رسـد برنامه خاصی در دستور کار قرار ندارد تا با اجرای آن در جهت کاستن از مشکلات معیشتی مردم گامی برداشته شود.

امهال وام کرونا واقعی است؟

معاون گردشـگری کشـور از تمدید امهـال بازپرداخت تسـهیلات کرونا تا پایان شهریور سـال ۱۴۰۰ خبر داده اسـت؛ درحالـی که بنـا بر اظهـارات بسـیاری از فعالان گردشـگری و هنرمندان صنایع دستی، بانک‌ها نسبت به امهال بازپرداخت وام کرونا تاکنون سلیقه‌ای عمل کرده و به مصوبات ستاد ملی کرونا و هیات دولت متعهد نبوده‌اند.

به گزارش ایسـنا، سررسید بازپرداخت وام کرونا کمتر از ۱۰ روز دیگر فرامی‌رسدو ولی تیموری اینک خبر داده که بازپرداخت تسـهیلات بانکیِ حوزه گردشگری که در قالب بسـته‌های حمایتی دوگانه در سال گذشته پرداخت شده بود، تا پایان شـهریور امسـال تمدید شـده است. او گفت امهـال مالیات و حق بیمه کارفرمایی نیز در حال پیگیری است.

با این وجود، فعالان گردشگری به ایسنا می‌گویند: امهال بازپرداخت این تسهیلات تاکنون از سوی بانک‌ها به‌درستی اجرا نشده و بیشتر آنها مشمول جریمه دیرکرد و بدهکارتر شده‌اند.نخستین بسـته حمایتی صنعت گردشگری برای جبران خسـارت شیوع ویروس کرونا در ۱۱ فروردین سال ۱۳۹۹ تصویب شد.

این بسته شامل امهال سه‌ماهه مالیات، اعم از مالیات بر درآمد و مالیات بر ارزش‌افزوده، تعویق سه‌ماهه بازپرداخت اقسـاط تسـهیلات بانکی، امهال پرداخت ۲۳ درصد حق بیمه کارفرمایی پرسـنل شـاغل در واحدهای گردشگری، تعویـق پرداخت قبوض حامل‌های انـرژی (آب، برق، گاز) به‌مـدت ۳ مـاه و پـس از آن به‌صورت اقسـاطی، امکان استفاده از اوراق سـرمایه در گردش طرح «گام» (گواهی اعتبـار مولد با هدف تامین نقدینگی بنگاه‌های مالی بدون افزایش تورم) و امکان اسـتفاده از تسهیلات بانکی (از ۶ تا ۱۶ میلیون تومان) با نرخ ۱۲ درصد بود.

بنا به گفته فعالان گردشـگری، بندهـای حمایتی این بسـته در زمان خود درسـت اجرا نشـدند. حتی بسیاری موفق به دریافت تسهیلات بانکی نیز نشدند. بیشتر بانک‌ها در اوایل اجرای این مصوبه از وجود چنین دستوری اظهار بی‌اطلاعـی می‌کردنـد. خلاف این مصوبه، بـرق بعضی از اقامتگاه‌هـا به‌علت بدهـکاری قطع و مالیات‌ها مشـمول جریمه شد. تشکل‌های گردشـگری موضوع امهال نشدن هزینه‌هـای آب و برق، حق بیمه کارفرمایـی و مالیات را بارها به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، نمایندگان مجلـس و رئیس‌جمهوری اطلاع دادند، اما جز در برخی شـهرها و در مواردی، مشکل حل نشد. ۱۵ مهر ۹۹، علی ربیعی خبر داد که هیات دولت و ستاد ملی مقابله با کرونا با پرداخت تسـهیلات جدید به بخش گردشگری باتوجه به آسـیب گسترده آن موافقت کرده است. به‌گفته او، بازپرداخت تسهیلات بانکی که قبلا دریافت شده بود تا پایان سال ۱۳۹۹ امهال شد. پرداخت حق‌بیمه کارفرمایی سـال ۹۹ و هزینه آب، برق و گاز سـال ۹۹ و هزینه‌های مالیاتی سررسید سال ۹۹ نیز تا پایان سال امهال شد. رقم وام هم از حداقل ۱۶ میلیون تومان تا ۹۰۰ میلیون تومان با نرخ سود ۱۲ درصد با دوره تنفس ۶ماهه تعیین شد. دو روز بعد، به‌دنبال ادامه کارشکنی بانک‌ها و برخی اداره‌های مالیاتی و آب و برق و... معاون گردشگری باتوجه به مصوبه جدید تاکید کرد: هیچ دسـتگاه دولتی یا عمومی تا پایان سـال نباید برای گرفتن طلب یا هزینه‌ای به سمت فعالان گردشگری بیاید.

در آبـان ۹۹، به‌دنبال بدقولی و برخوردهای سـلیقه‌ای بانک‌هـا در پرداخـت تسـهیلات حمایتی کرونا و سـایر دستگاه‌ها وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی در نامه‌ای، مصوبه سـتاد کرونا را به همه استانداران ابلاغ کرد و معاون گردشـگری وی نیز گفت اجرای آن در تمام استان‌ها آغاز شده است.

صمت نحوه رفتار ۳دولت مختلف در بحران کرونا را بررسی کرد

جولان کرونا در جهان

با نگاهی به گوشه‌گوشه جهان تصاویری را می‌بینیم که تا همین دو سال قبل هیچ‌کس تصورش را هم نمی‌کرد که روزی ممکن است بشر در قرن۲۱ دچار چنین وضعیتی شود که حتی کودکان و نوجوانان از ترس ابتلا به یک بیماری، بیش از یک سال محروم از تحصیل و حضور در مدارس باشند. با این وجود، هنوز هم شیوع ویروس کرونا در سراسر جهان ادامه دارد و همچنان شاهد اوج‌گیری پاندمی در نقاط مختلف جهان هستیم و به نظر نمی‌رسد بشر بتواند به‌زودی از شر این بیماری مهلک خلاصی یابد. البته در زمینه کنترل این همه‌گیری برخی از کشورها عملکرد بسیار بهتری نسبت به اکثریت کشورها داشته‌اند اما روی هم رفته به‌دلیل ضریب انتقال بالای این ویروس از فردی به فرد دیگر، شاهد کم‌اثر بودن تمهیدات دولت‌ها در مقابله با این معضل جهانی هستیم. از سویی هم با کشف واکسن کرونا در روزهای پایانی سال۲۰۲۰، جامعه جهانی نسبت به پایان کرونا امیدواری بسیاری پیدا کرد اما هرچه فرآیند واکسیناسیون پیش رفت و واکسن‌های گوناگون در بوته آزمایش قرار گرفتند، دیدیم که در هر کدام از این واکسن‌ها برخی افراد گیرنده دز مشخصی از این واکسن را دچار مشکلاتی کردند که پیشتر از سوی متخصصان پیش‌بینی نشده بود. البته به نظر می‌رسد جهش‌های ویروس کرونا هم در اینکه واکسن‌ها اثربخشی لازم را نداشته‌اند یا در موارد معدودی منجر به لخته شدن خون می‌شوند، بی‌تاثیر نبوده اما در هر حال آنچه به طور قطع می‌توان گفت، ماندگاری ویروس کرونا در جهان تا اطلاع ثانویه است.

ترجمه:سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

انگلیس در آستانه خروج از طولانی‌ترین قرنطینه تاریخ

شهروندان انگلیسی روز دوشنبه گذشته در حالی طولانی‌ترین قرنطینه تاریخ اروپا را به اتمام رساندند، که در آن سوی کانال مانش، وضعیت کشورهای مختلف چندان مناسب نیست. اما در انگلستان به نظر می‌رسد سیاست‌های سفت و سخت دولت بوریس جانسون، کارساز افتاده، چراکه در نهایت دولت رضایت داد قرنطینه سفت و سخت در سراسر انگلستان به پایان برسد. البته جهش‌هایی که این ویروس در انگلستان به ثبت رسانده باعث شده بیش از ۱۵۰هزار نفر از شهروندان این کشور در یک سال اخیر جان خود را از دست دهند اما در هر حال انگلیسی‌ها دوام آوردند و زیر بار فشار کرونا، کمر خم نکردند و دوران طولانی محدودیت‌ها را تحمل کردند.

این قرنطینه که در سراسر انگلستان اعمال شده بود، شامل همه مدارس و دانشگاه‌ها، سالن‌های ورزشی، فروشگاه‌ها و مراکز خرید کوچک و بزرگ، کافه‌ها و رستوران‌ها و... می‌شد. این قرنطینه گسترده شرایط را به‌گونه‌ای سخت کرده بود که حتی گفته می‌شد آمار خشونت خانگی علیه زنان نیز در بریتانیا افزایش یافته و مراجعه زوج‌ها به دادگاه‌ها با هدف ثبت درخواست طلاق به مراتب بیش از دوران پیش از کرونا شده است. اما در هر حال، این دوره محدودیت اجتماعی، سحرگاه دوشنبه گذشته به پایان رسید و بوریس جانسون نیز این اتفاق را «یک گام بزرگ رو به جلو برای آزاد شدن از دست پاندمی» خواند. البته طبق آنچه در رسانه‌های نزدیک به دولت آمده، این بازگشایی قرار است در چند مرحله رخ دهد و تا ۲۱ژوئن نیز ادامه خواهد داشت. ظاهرا دولت امیدوار است تا ۲۱ژوئن همه محدودیت‌ها در سراسر انگلستان لغو شوند، البته وقتی صحبت از بریتانیا می‌شود داستان کمی متفاوت است، چراکه اسکاتلند، ولز و ایرلند شمالی هر یک زمانبندی خاص خود را دارند اما در نهایت آنچه قطعی به نظر می‌رسد، رفع محدودیت‌ها در سراسر بریتانیا در آینده نه چندان دور است. البته برخی نگران هستند که جهش‌های ویروس کرونا باعث شود موج جدیدی از ابتلا بین شهروندان ایجاد شود، چراکه در گوشه و کنار محافل علمی گفته می‌شود برخی از واکسن‌هایی که از سوی شرکت‌های مختلف تهیه شده‌اند، امکان مقابله با موارد جهش‌یافته ویروس کرونارا ندارند. اگر این ادعا درست باشد شادی مردم انگلستان (به‌دنبال لغو قرنطینه) چندان پایدار نخواهد بود، چراکه ممکن است تنها پس از اندک زمانی بار دیگر شاهد اوج‌گیری روند ابتلا به کرونا در این جزیره سبز باشیم.

البته وقتی به آمار فعلی کرونا در انگلستان نگاه می‌کنیم بارقه‌های امید را در بین مسئولان دولت بوریس جانسون به وضوح می‌توان دید، چراکه در دوران اوج پاندمی کووید۱۹ در انگلستان روزانه بیش از ۶۱هزار نفر به ویروس مبتلا می‌شدند و ۱۲۰۰مورد منجر به مرگ هم رخ می‌داد، اما طبق آمار رسمی منتشرشده در هفته گذشته به‌طور میانگین روزانه ۳۶نفر جان خود را بر اثر کرونا از دست داده و ۲۵۰۰مورد ابتلا نیز به ثبت رسیده است.

هیات دولت کرونازده بانکوک

وقتی به جنوب‌شرق آسیا نگاه می‌کنیم، کشور تایلند یکی از سخت‌ترین شرایط را در مقابله با پاندمی کرونا سپری می‌کند، کار تا حدی بالا گرفته که حتی ۸نفر از وزرای کابینه دولت تایلند به کرونا مبتلا شده‌اند و همین موضوع باعث شده دولت عملا به انزوای کامل سیاسی و عملیاتی کشیده شود. از سویی هم، اوج‌گیری ابتلای ویروس در تایلند همزمان شده با فصل مسافرت‌ها به این کشور جنوب‌شرقی آسیا که همه ساله مقصد میلیون‌ها گردشگر از سراسر جهان بود. البته موسم سفر در تایلند فقط برای گردشگرهای خارجی نبود، بلکه شهروندان تایلندی نیز در این روزها بار و بندیل خود از بانکوک و شهرهای بزرگ این کشور را جمع می‌کردند و به شهرستان‌های خود در سایر استان‌های تایلند می‌رفتند تا مدتی را در کنار خانواده بگذرانند، سال گذشته دولت موفق شد جلوی این سفرها را تا حد زیادی بگیرد اما کارشناسان پیش‌بینی می‌کنند تعداد سفرهای داخلی که در هفته‌های پیش‌رو در تایلند انجام خواهد شد، رکورد سال ۲۰۱۸ (پیش از پاندمی کرونا در جهان) خواهد زد.

البته در مقایسه با سایر کشورهای منطقه تا پیش از آوریل۲۰۲۱ تایلندی‌ها توانسته بودند به‌طور نسبی پاندمی کرونا را به کنترل خود درآورند اما بانکوک شلوغ و پر هیاهو سرانجام کار دست دولت این کشور داد و وضعیت از دست کابینه وزرا هم خارج شد، به نحوی که هفته گذشته رکورد ابتلا به کرونا در تایلند شکسته شد. اما بحران در تایلند به همینجا ختم نمی‌شود، چراکه مقامات وزارت بهداشت تایلند تخمین می‌زنند در صورتی که وضعیت پاندمی در این کشور به همین منوال ادامه پیدا کند، سیستم درمانی باید خود را برای پذیرایی از ۲۸هزار مبتلا (روزانه) آماده کند، به همین دلیل ارتش نیز برای تاسیس بیمارستان‌های صحرایی در بانکوک اعلام آمادگی کرده تا شاید بتواند کمی از فشار باری که روی دوش کادر درمان است، بکاهد. پرایوت چان‌اوچا، نخست‌وزیر تایلند نیز با توجه به نزدیک شدن آغاز سال جدید تایلندی (اعیاد سونگ‌کران) هرگونه مسافرت داخلی و خارجی را ممنوع اعلام کرده تا شاید بتواند از پیشروی دیوانه‌وار این ویروس در سراسر کشور جلوگیری کند. گزارش‌هایی که از تایلند رسیده حاکی از لغو سفرهای داخلی از سوی شهروندان کلانشهر بانکوک است، چراکه اغلب ساکنان پایتخت تایلند از اهالی استان‌های فقیرتر هستند که برای کار به این ابرشهر جنوب‌شرقی آسیا مهاجرت کرده‌اند و قصد داشتند تعطیلات سال نو تایلندی را در کنار خانواده خود بگذرانند، اما ظاهرا ممنوعیت‌های اعمال‌شده از سوی دولت توانسته روی مردم نیز تاثیر بگذارد و در همراهی با دولت، تصمیم به لغو سفر گرفته‌اند. اما منتقدان دولت تایلند معتقدند دولت به جای تسریع در روند واکسیناسیون، مدام در حال محدود و محدودتر کردن آزادی‌های اجتماعی است. گزارشات رسمی از تایلند نیز این ادعای منتقدان را تایید می‌کند، چراکه فرآیند واکسیناسیون در این کشور به کُندی پیش می‌رود؛ تا به حال فقط ۲میلیون دز واکسن تهیه‌شده که کمتر از ۵۰۰هزار نفر این واکسن را دریافت کرده‌اند اما این میزان به نسبت کل جمعیت تایلند (بیش از ۷۰میلیون نفر) تعداد بسیار اندکی را شامل می‌شود و عملا نمی‌تواند تاثیری در مقابله با این همه‌گیری پردردسر داشته باشد. البته گفته می‌شود تایلندی‌ها در حال تهیه ۱۰میلیون دز واکسن آسترازنکا هستند تا بتوانند کادر درمان و سالمندان را واکسینه کنند اما حتی اگر این اقدام هم عملیاتی شود، باز هم حدود ۶۰میلیون تایلندی در برابر این ویروس ناایمن خواهند بود.

واکسیناسیون در سرزمین کانگوروها

دولت استرالیا به‌دنبال توصیه‌های مقامات بهداشتی این کشور از ادامه واکسینه کردن شهروندانش صرف‌نظر کرده است. متخصصان ویروس‌شناسی و پزشکان استرالیایی معتقدند واکسن‌های رایج در جهان تا به امروز نتوانسته‌اند عملکرد مثبتی داشته باشند، به همین دلیل دولت به کلی واکسیناسیون را در سراسر استرالیا تا پایان سال جاری میلادی متوقف کرده است. داستان از جایی شروع شد که دولت استرالیا اعلام کرد تزریق واکسن تولید شده توسط آسترازنکا به افراد زیر ۵۰سال ممنوع شده و قرار است واکسن شرکت فایزر-بایوان‌تک جایگزین این محصول اروپایی شود. دلیل این تصمیم استرالیایی‌ها نیز نتایج آزمایشاتی اعلام شده که لخته شدن خون در افرادی که آسترازنکا را دریافت کرده‌اند، تایید می‌کند.

البته دولت استرالیا تنها دولتی در جهان نیست که دست از ادامه تزریق آسترازنکا کشیده، بلکه کشورهایی نظیر ژاپن و کره جنوبی هم در مقیاس کوچک‌تر و در برخی از مناطق استفاده از این واکسن را ممنوع اعلام کرده‌اند. اما ماجرا به همینجا ختم نشد، چراکه چندی پیش اسکات موریسون، نخست‌وزیر استرالیا از خرید ۲۰میلیون دز واکسن فایزر توسط دولت این کشور خبر داد و گفت که ادامه روند واکسیناسیون با استفاده از واکسن‌های امریکایی شرکت فایزر انجام خواهد شد. اما مسئله اینجاست که این واکسن‌ها هنوز به‌دست دولت نرسیده و به نظر می‌رسد هفته‌های آینده نیز محموله امریکایی به سرزمین کانگوروها نخواهد رسید. این تاخیر در رسیدن واکسن به استرالیا تا حدی جدی است که رسانه‌های استرالیایی ادعا می‌کنند واکسن فایزر تا سه ماهه چهارم سال۲۰۲۱ نیز تحویل دولت داده نمی‌شود، به همین دلیل دولت نیز اعلام کرده فعلا فرآیند واکسیناسیون را تا زمانی که فایزر وارد این کشور شود، متوقف خواهد کرد. منتقدان دولت راستگرای اسکات موریسون بر این باورند که دولت به‌دلیل ارزان بودن آسترازنکا تصمیم به خرید این واکسن گرفته است، در حالی‌که نیوزلندی‌ها موفق شده‌اند بخش اعظمی از جمعیت خود را واکسینه کرده و آمار ابتلا و مرگ را تا حدود بسیار زیادی مهار کنند، از همین‌رو جامعه مدنی استرالیا نیز به اسکات موریسون حمله کرده و او را نیز در جرگه رهبران راستگرای جهان دسته‌بندی می‌کنند، چراکه رهبرانی مانند ترامپ و بولسنارو نیز با جدی نگرفتن این پاندمی، ملت خود را در معرض خطرات جدی قرار دادند. استرالیایی‌ها نیز معتقدند موریسون با تبعیت از دست‌راستی‌های امریکای شمالی و جنوبی، همه‌گیری کرونا را مسئله‌ای پیش‌پا افتاده دانست و اقدامات لازم را برای جلوگیری از افزایش نرخ ابتلا انجام نداد. بیل بووتل، کارشناس سیاست بهداشت عمومی و استادیار دانشگاه «نیوساوث‌ولز» سیدنی در همین زمینه می‌گوید: «استرالیا پس از یک سال تحمل قرنطینه و کنترل نسبی پاندمی کرونا، تنها به‌دلیل سیاست‌های غلط دولت موریسون در معرض خطری قرار گرفته که جان میلیون‌ها استرالیایی را جدا تهدید می‌کند.

همه این فشارها بر دولت استرالیا باعث شد دولت دست‌راستی این کشور مجبور به از سرگیری مذاکرات برای خرید واکسن‌هایی غیر از محصولات آسترازنکا شود. البته گزارش‌هایی که رسانه‌های استرالیایی از روند تهیه واکسن در این کشور ارائه می‌دهند، نشان‌دهنده مذاکره دولت موریسون با شرکت‌های سازنده است تا جایی‌که گفته می‌شود استرالیایی‌ها برای خرید بیش از ۱۷۰ میلیون دز (۳ برابر جمعیت کشور استرالیا) اقدام کرده‌اند اما به‌دلیل محدودیت‌هایی که در اتحادیه اروپا و امریکا برای فروش فوری واکسن وجود دارد به نظر نمی‌رسد به این زودی‌ها واکسن کووید۱۹ به‌دست کادر درمان در بزرگ‌ترین کشور اقیانوسیه برسد.

منبع: نیویورک تایمز

> به نظر می‌رسد شادی مردم انگلستان (به‌دنبال لغو قرنطینه) چندان پایدار نخواهد بود، چراکه ممکن است تنها پس از اندک زمانی بار دیگر شاهد اوج‌گیری روند ابتلا به کرونا در این جزیره سبز باشیم

رتبه دوم چین در تزریق واکسن کرونا

گزارش ستاد کنترل و پیشگیری از کرونا دولت چین نشان می‌دهد این کشور از نظر تزریق واکسن کرونا در جهان، بعد از امریکا مقام دوم را دارد.

به‌گزارش ایرنا از شینهوا، «وو لیانگ یو» معاون رئیس اداره کنترل بیماری‌های کمیته ملی بهداشت و سلامت چین روز دوشنبه در یک کنفرانس مطبوعاتی در پکن اظهارکرد که درحال‌حاضر واکسیناسیون در چین به‌طور موفقیت‌آمیز پیش می‌رود و تا ۲۱ فروردین در مجموع ۱۶۴ میلیون و ۴۷۱ هزار دز واکسن کرونا در این کشور تزریق شده است.

او گفت: درحال‌حاضر، واکسن کرونا شرکت سینواک چین وارد مرحله نهایی ارزیابی مجوز استفاده اضطراری سازمان بهداشت جهانی شده است.

سخنگوی شرکت سینواک نیز در این کنفرانس مطبوعاتی اظهارکرد: طبق گزارش سازمان بهداشت جهانی این واکسن به‌زودی مجوز استفاده اضطراری دریافت خواهد کرد.

چین به‌دنبال واکسن کرونا مبتنی بر فناوری پیام‌رسان «RNA»

«فنگ دوئوجیا، رئیس انجمن واکسن چین نیز در این نشست اعلام کرد: این کشور قادر خواهد بود تا پایان سال ۲۰۲۱ میلادی، واکسن‌های متحول‌کننده خود را با استفاده از فناوری ژنتیکی به‌منظور تحریک سیستم ایمنی بدن تولید کند.

واکسن‌های ضدکرونایی چین که در حال‌حاضر مورد استفاده قرار می‌گیرند از نوع واکسن‌های غیرفعال هستند که در آنها از ویروس مرده کرونا برای تحریک سیستم ایمنی بدن فرد استفاده شده اما واکسن‌های جدید رادیکالی چین از پیام‌رسان «آران‌ای» به منظور کپی کردن مشخصات ژنتیکی ویروس کرونا و آموزش بدن فرد برای ایجاد پاسخ ایمنی استفاده می‌کنند.

استفاده از این نوع فناوری مزایای زیادی دارد که از جمله آنها می‌توان به زمان کوتاه‌تر تولید به‌منظور مقابله با گونه‌های ویروس کرونا و همین‌طور ایمنی زیستی به مراتب بهتر به‌دنبال عدم بکارگیری ویروس‌های زنده در طول فرآیند تولید این

واکسن‌ها اشاره کرد. فنگ تاکید کرد: فازهای اول و دوم آزمایش بالینی واکسن‌های کرونای مبتنی بر فناوری پیام‌رسان «آران‌ای» که به‌طور مشترک از سوی آکادمی علوم نظامی، شرکت بیوفناوریکی «والوکس» و شرکت علوم زیستی «سوژو آبوژن» تولید شده‌اند، با نتایج رضایت بخشی به پایان رسیده و برنامه‌ریزی‌ها برای انجام فاز سوم آزمایش بالینی روی این واکسن‌ها در چندین مکان خارج از چین نیز در جریان است و انتظار می‌رود انجام این آزمایش‌ها نیز با نتایج بسیار خوبی همراه شود. شرکت «والوکس» دسامبر سال گذشته میلادی (۲۰۲۰) ساخت یک تاسیسات تولیدی با ظرفیت تولید سالانه ۱۲۰ میلیون دز واکسن در فاز نخست را آغاز کرد؛ ۲۰ اسفند سال ۱۳۹۹ میلادی بود که آزمایش‌های بالینی انسانی روی یک واکسن ضدکرونای چینی دیگر مبتنی بر فناوری پیام‌رسان «آران‌ای»، تولیدی مشترک شرکت بیوفناوری «استمیرنا» مستقر در شانگهای و بیمارستان شرق شانگهای، فقط دو ماه بعد از تایید نظارتی آغاز شد. واکسن‌های ضدکرونای تولید چین تاکنون در سراسر جهان به رسمیت شناخته شده‌اند. نخستین واکسن تولیدی شرکت «سینوفارم» چین در تقریبا ۳۰ کشور جهان از جمله بحرین، گویان، مجارستان، صربستان و امارات متحده عربی، مجوز استفاده اضطراری گرفته است؛ مجارستان نخستین کشور عضو اتحادیه اروپا بود که مجوز استفاده از واکسن ضدکرونای تولید چین را صادر کرد.

نگاه روز

چشم‌انداز اقتصادی جهان در دل یک پاندمی

تدوین و ترجمه- سهند اینانلو: در بین فعالان اقتصادی جهان معروف است که وقتی امریکا عطسه می‌کند، بقیه کشورها دچار لرز می‌شوند اما اگر اقتصاد این کشور تب‌دار شود، چه سرنوشتی در انتظار سایرین خواهد بود؟

بسیاری از اقتصاددانان برجسته جهان، اقتصاد امریکا را در آستانه یک دوره التهابی بزرگ می‌دانند که می‌تواند مناسبات اقتصادی در جهان را تحت‌تاثیر قرار دهد. اما موضوع اینجاست که پیام وضعیت کنونی اقتصاد در ایالات متحده امریکا برای هر کشوری متفاوت است؛ به‌نحوی که برخی از آن استقبال خواهند کرد و برخی دیگر نیز آن را به‌مثابه بحرانی بزرگ برای اقتصاد کشورهای هم‌داستان با این ابرقدرت جهان می‌دانند. البته برخی دیگر از اقتصاددانان بر این باورند که اقتصاد امریکا مسیر شکوفایی دوباره بعد از رکود ناشی از کرونا را در پیش داشته و شرکای تجاری امریکا نیز از این شکوفایی بهره‌مند خواهند شد. اما آنچه این فرض را دچار ابهام کرده، تصمیمات و دستورالعمل‌هایی است که فدرال‌رزرو صادر کرده و آنها را لازم‌الاجرا دانسته است.

صاحب‌نظرانی که با خوش‌بینی به اقتصاد امریکا می‌نگرند، معتقدند پس از ریزش ۳.۵ درصدی تولید ناخالص ملی در ایالات متحده در سال ۲۰۲۰ ظرفیت برای شروعی پرقدرت در این کشور فراهم شده است. این عده اعتقاد دارند امریکا آماده است در سال ۲۰۲۱ با کمک واکسن کووید ۱۹ به شرایط طبیعی قبل از پاندمی کرونا بازگشته و مانند ققنوسی زرین‌بال سر از خاکستر این بیماری بلند کند و بذر امید را در دل متحدان اقتصادی‌اش بکارد.

البته همانطور که گفته شد مواردی مانند کمک ۲.۵ تریلیون دلاری امریکا به اقشار آسیب‌دیده از کرونا می‌تواند ورق را برگرداند و اوضاع را به‌گونه‌ای که تحلیلگران خوش‌بین‌تر انتظار دارند، رقم نزند. حتی اگر به بحث‌های کنگره امریکا بر سر تصویب یا رد طرح افزایش کمک‌های معیشتی دقت شود، متوجه خواهیم شد که نمایندگان ایالت‌های امریکا این اقدام دولت دموکرات را عاملی برای جهش تورم پیش‌بینی می‌کنند که می‌تواند وضعیت را برای همان اقشار آسیب‌دیده وخیم‌تر کند.

سناتورهایی که با طرح بایدن برای افزایش کمک‌های دولتی به مردم بیکارشده، سر ناسازگاری دارند، به قصد دموکرات‌ها برای رشد پایه پولی و متعاقبا افزایش نقدینگی اشاره و این اقدام را عاملی برای تخریب بنیان‌های اقتصاد امریکا معرفی می‌کنند.

همین کشمکش‌ها باعث‌شده اقتصاددانان امریکایی چشم‌انتظار تسریع روند رشد قیمت‌ها و متعاقب آن دستمزدها باشند اما موضوع اینجاست که اقتصاد امریکا به‌صورت جزیره‌ای و در خلأ زیست نمی‌کند و هرگونه تغییری در بزرگ‌ترین اقتصاد جهان می‌تواند همه کشورها را دستخوش تحولات اساسی کند.

در یک اقتصاد بسته که با بقیه جهان مراوده تجاری ندارد، ارزانی بیش از حد که ناشی از نرخ تورم پایین است، منجر به از دست رفتن شغل‌ها و فشار بر دهک‌های کم‌درآمد شود؛ به‌عبارت دیگر، چنین اقتصادهایی به میزان به‌نسبت بالایی از تورم نیاز دارند تا بتوانند نرخ بیکاری را در جامعه کاهش دهند.

اما کشورهایی که روابط فعال و سازنده‌ای با جهان دارند، در صورت رشد تورم دچار رکود تورمی شده و تقاضا برای کالاها و خدمات به‌طرز نگران‌کننده‌ای کاهش می‌یابد.

حالا شاید بپرسید که این دو حالت در زمین بازی امریکا چه نتیجه‌ای برای اقتصاد جهان به‌دنبال خواهد داشت؟ برای پاسخ به این سوال شاید بهتر باشد به بحران مالی سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۹ در امریکا توجه شود که اغلب کشورهای جهان را دچار رکود مطلق کرد.

دلیل سرایت این رکود نیز صادر کردن کاهش تقاضا از ایالات متحده به سراسر جهان بود که در چارچوب‌های مختلف و با شیوه‌های گوناگون کارساز افتاد و قریب به اتفاق کشورها را همراه با امریکا وارد بحران اقتصادی کرد.

حالا باید دانست که اقتصاد امریکا تب کرده یا سرما خورده است؟

منبع: اکونومیست

شنبه
۲۸ فروردین ۱۴۰۰- ۴ رمضان ۱۴۴۲ - ۱۷ آوریل ۲۰۲۱-شماره ۱۷۶۸-پیاپی ۳۰۸۶

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام‌فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲
در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

نگاه روز

کرونا سبک خرید مردم را تغییر داد

یـک فعال حوزه کار معتقد اسـت گرچه کرونا محدودیت‌ها و مشـکلاتی برای اقتصاد و بازار کار ایجاد کرد اما در مقابل فرصت‌هایی هم به‌وجود آورد و باعث شد شکل کسب‌وکارها و سبک خرید مردم تغییر کند.

هادی ابوی در گفت‌وگو با ایسـنا، با بیان اینکه در سال‌های اخیر به‌دلیل نوع نگاه به مقوله کار و ضعف فرهنگ کار تغییر در وضعیت مشاغل را شاهد بودیم، اظهار کرد: تحت تاثیر این نوع فرهنگ، بیشتر مشاغل به‌سرعت تغییر کردند و برخی دیگر نیز در حال از بین رفتن هستند.

وی ادامـه داد: امـروز در حوزه مشـاغل خدماتی می‌بینیـم که کارهای تعمیراتی و تاسیسـاتی از حالت سـنتی خارج شده و در بستر اینترنت ارائه می‌شود.

این فعال حوزه کار شـیوع کرونا را در کنـار مقوله فرهنگ کار، در تغییر وضعیت کسب‌وکارها موثر خواند و گفت: بحران کرونا گرچه محدودیت‌هایی برای اقتصاد و بازار کار ایجاد کرد اما در مقابل فرصت‌هایی هم به‌وجود آورد و باعث شـد شکل کسـب‌وکارها و سـبک خرید مردم تغییر کند و جهش ویژه‌ای را در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات شاهد باشیم.

به‌گفتـه ابـوی، فـروش آنلایـن و گسـترش کسـب‌وکارهای اینترنتی از جمله فرصت‌هایی است که در سـایه شیوع کرونا به‌دست آمد و باعث شد با اتصال مراکز خدماتـی و اداری به یکدیگر از طریق فضای مجـازی، بخش اعظمی از خدمات به‌شـکل اینترنتـی ارائـه و از مراجعات حضـوری جلوگیری شود.

به‌اعتقاد این فعال حوزه کار، بسـیاری از مشـاغل با شیوع ویروس کرونا از حالت سـنتی خارج شدند و به سمت فضای مجازی و اینترنتی شدن پیش رفتند که باتوجه به آنکه در آینده نزدیک شاهد ایجاد مشاغل جدید خواهیم بود، رویکرد حاضر موجب خواهد شـد مشـاغل جدید و نوپا جای خود را به مشاغل سنتی بدهند و در بستر اینترنت و فضای مجازی شکل بگیرند.

▣ سود و زیان کرونا برای مشاغل آنلاین چقدر بود؟

به‌گفته عضو اتحادیه کشوری کسب‌وکارهای مجازی در پی شیوع ویروس کرونا عرضه آنلاین کالا و مواد غذایی بیش از ۲ برابر شده، اما خدمات آنلاین در حوزه گردشگری و مشاغل خدماتی ۹۷ و ۸۶ درصد کاهش داشته است.

رضا الفت‌نسـب در گفت‌وگو با ایسنا، اظهار کرد: پیش از کرونا پیش‌بینی شده بود ۷۰ درصد کسب‌وکارها طی ۶ تا ۷ سال آینده به فضای آنلاین وارد شوند. شیوع کرونا این زمان ۷ساله را به ۲ تا ۳ سال کاهش داد.

به‌گفته وی در ابتدای شیوع کرونا در بخش سفارش آنلاین غذا ۶۰ درصد، تاکسـی‌های آنلاین ۵۱ درصد، گردشـگری ۹۰ درصد و بخش خدماتی نیز ۸۷ درصد کاهش رخ داد که در طول چند ماه گذشـته بخشـی از این زیان جبران شده، اما در مقابل، در عرضه آنلاین کالا و مواد غذایی ۱۳۶ درصد و عرضه محصولات دیجیتالی ۱۳۲ رصد رشد داشته‌اند.

عضو اتحادیه کشوری کسب‌وکارهای مجازی همچنین از انجام دو مرحله نظرسـنجی یکی مربوط به ۳ ماه نخسـت شـیوع کرونا و دیگری مربوط به اواخر آبان خبر داد که براسـاس نتایج آنهـا بخش عرضه کالا و مواد غذایی زودمصرف (سـوپرمارکتی) در زمان شـیوع کرونا با ۱۲۱ درصد رشد مواجه شـده و در نظرسـنجی دور دوم این بخش ۱۵ درصد دیگر هم رشد داشته اسـت. بازار محصولات دیجیتالی نیز ابتدا با ۳۲ درصد رشد مواجه شد و در دور دوم نظرسنجی، این شاخص رشد ۱۰۰ درصدی را تجربه کرد.

الفت‌نسـب همچنین با بیان اینکه یکی دیگر از حوزه‌های کسب‌وکارهای آنلاین، خدمات مشـاوره پزشکی اسـت که در ابتدا ۱۲ درصد رشد داشت، اما در نظرسنجی دوم معلوم شد رشد ۱۰۰ درصدی را تجربه کرده، تصریح کـرد: این موضوع نشـان می‌دهد مـردم در ابتدا با این پلتفرم‌ها آشـنایی نداشتند و استفاده از آن به مرور رشد کرده است.

▣ کدام مشاغل آنلاین آسیب دیدند؟

عضو اتحادیه کشـوری کسـب‌وکارهای مجازی در ادامه درباره مشـاغل آنلاینی که از شـیوع ویروس کرونا آسیب دیدند نیز گفت: مشاغل خدماتی در ایـن دوره با ۸۶ درصد کاهش روبه‌رو شـد کـه اکنون فقط ۹ درصد آن جبران شده و همچنان ۷۷ درصد کاهش سفارش در این حوزه وجود دارد.

البته پیش‌بینی می‌شـود با بهبود اوضاع و زرد شـدن تهران و بسیاری از شهرها شرایط به مرور در این بخش بهبود یابد.

در بخش تاکسـی‌های آنلاین نیز در حال حاضر ۱۴۰ شـرکت تاکسیرانی آنلاین در سراسـر کشور فعال است، در حالی که در ابتدای شیوع کرونا ۶۰ شـرکت فعال بودند. در دور اول نظرسنجی ۵۱ درصد کاهش در این بخش اتفاق افتاد و در دور دوم مشـخص شـد ۲۰ درصد این کاهش جبران شده است.

وی افـزود: حوزه گردشـگری هم بـا ۹۷ درصد کاهش مواجه شـده که تاکنون در نهایت ۱۰ درصد آن جبران شده است. در بخش سفارش آنلاین غذا هم در ابتدا با کاهش ۶۰ درصدی خدمات مواجه بودیم که تاکنون ۴۰ درصد آن جبران شده است.

خدمات آنلاین در حوزه مسـکن نیز ابتدا ۱۵ درصد کاهش داشت اما در دور دوم نظرسـنجی ۱۲ درصـد از این کاهش جبران شـد. حوزه تبلیغات آنلاین نیز در ابتدا ۵۵ درصد کاهش داشـت که نشـان می‌داد کسب‌وکارها نتوانسته‌اند هزینه تبلیغات را تامین کنند و اکنون فقط ۱۶ درصد آن جبران شده است.

فرهنگ

کتابفروشان در جدال با ویروس تاجدار

موج چهارم کرونا این روزها کشـورها را در بر گرفته و کتابفروشان چون دیگر بخش‌های فرهنگ فعالیت حضوری خود را تعطیل کرده و به فروش آنلاین روی آورده‌اند. با این وجود با مشکلاتی روبه‌رو هستند که به تلاشـی تسـلیم‌ناپذیر برای اقتصاد فرهنگی ایران نیاز دارد. به گزارش ایرنا، اکنون که دوباره ویروس کرونا کشـور را به رنگ هشدار درآورده و چهارمین موج همه‌گیری آغاز شده، دوباره شاهد قرنطینه و تعطیلی کسب‌وکارها هستیم. حوزه فرهنگ نیز چون دیگر بخش‌های فعال در جامعه در حال سپری کردن تعطیلاتی است که زمان پایانش مبهم است. تعطیلی دوباره سینماها و سالن‌های تئاتر، این شاخه‌های فرهنگ را در شـرایط ویژه‌ای قرار داده اسـت. کتابفروشان نیز با قرار گرفتـن در گروه‌های غیرضروری، با حکم سـتاد ملی مقابله با کرونا تعطیل شـده‌اند که این موضوع سـوالات بسـیاری را مطرح کرده و دوباره فروش آنلاین، تنها چاره ادامه حیات کتابفروشـی‌ها شده، در حالـی کـه کتاب در دوران قرنطینه می‌توانـد یکی از دلایل در خانه ماندن شهروندان باشد.

▣ اصناف ضروری دوران قرنطینه

در روزهای اخیر کتابفروشان دلیلی برای باز بودن در روزهای اوج قرنطینه ارائه داده‌اند. مردم به مطالعه کتاب‌ها رغبت نشان می‌دهند و بخشی از اوقات فراغت خود را در این روزهای خانه‌نشینی با کتاب پر کرده‌اند، از همین رو کتابفروشـان می‌گویند در این موقعیت باید بتوانند دسترسـی مخاطبان به کتاب را آسـان‌تر کنند. نکته مهمی که در این شـرایط می‌توان به آن توجه کرد این اسـت که بیشـتر کشورهای دنیا که جمعیت جالب‌توجهی دارند، باوجود دسترسی به فروشـگاه قدرتمند و بین‌المللی خریـد آنلاین کتاب، پس از دومین دوره قرنطینه، کتابفروشی‌ها را در فهرست مشاغل ضروری قرار دادند و در کنار فروشگاه‌های تامین مواد غذایی یا داروخانه‌ها به این صنف نیز اجازه فعالیت دادند. آلمان، سوئد، انگلستان، کره جنوبی، برزیل، فرانسـه، مصر و... از جمله کشـورهایی بودند که به این موضوع توجه نشان دادند.

▣ رقابتی نابرابر با تخفیف‌های بی‌سامان

یکـی از بزرگ‌ترین مشـکلات کتابفروشـی‌ها در فـروش آنلاین، سـایت‌هایی هسـتند که تخفیف‌های قابل‌توجه اما غلط‌اندازی را به مخاطب ارائه می‌کنند. حمیده افشون، مدیر کتابفروشی پیدایش در شمال شرق تهران، با بیان اینکه تخفیف‌های ۵۰ درصدی کتاب‌های قاچـاق مخاطـب را گمراه می‌کند، به ایرنـا گفت: این معضل یکی از مهم‌ترین ضررهایی است که به کتابفروشی‌ها وارد شده و مدام با آنها مقایسـه می‌شویم. این اتفاق باعث شـده مردم به‌شدت به آنها روی بیاورنـد، چون می‌بینند یک عنوان با همان مشـخصات با نرخ کمتر ارائه می‌شود اما مسئله قاچاق بودن کتاب‌ها را نمی‌دانند. این موضوع باید با جدیت بیشتری پیگیری شود تا کار کتابفروشی‌ها هم آسان‌تر باشد. این تخفیف‌ها مخاطب را گمراه می‌کند. مهدی عمران‌لو، مدیر کتابفروشـی آونـد نیز در این باره گفت: مـن فروش اینترنتی را نفی نمی‌کنم اما باتوجه به وضعیت فعلی، صرفه‌ای برای فروش کتاب در کتابفروشی نداریم؛ چه برای من نوعی، چه کسانی که فروشگاهی در مرکز خرید یا بر خیابان دارند. وی ادامه داد: من به‌عنوان کتابفروش اجازه ارائه تخفیف ندارم و باید برای آن مجوز بگیرم اما سـایت‌ها از ۲۰ تا ۴۰ درصد تخفیف می‌دهند. ما گاهی تعطیل می‌شـویم یا باید زود تعطیل کنیم اما آنها ۲۴ سـاعته در حال ارائه خدمات هسـتند؛ این رقابت نابرابر اسـت. کار سایت‌های فروش کتاب را نفی نمی‌کنم اما دیگر انگیزه‌ای برای ادامه کار کتابفروشی، وجود نخواهد داشت.

کتابفروشان معتقدند این شرایط، وضعیت ادامه کار را نگران‌کننده کرده است. وقتی سایتی می‌تواند کتابی بفروشد که غیرقانونی به‌شمار می‌آید اما با تبعات آن روبه‌رو نشود، نمی‌توان به آینده کتابفروشی‌ها امیدوار بود.

▣ اقتصاد شکننده کتابفروشی‌های محلی

وضعیت کتابفروشی‌های محلی نیز در برابر اقتصاد شکننده فرهنگ در ایران، دلگرم‌کننده نیست. تعطیلی‌های کرونایی نیز کار را سخت‌تر و حتی ناممکن کرده‌اند. در روزگاری که کافه و رسـتوران‌ها باوجود باز بودن در اوج شـیوع به‌دلیل مشکلات اقتصادی تعطیل می‌شوند، چگونه می‌شـود از کتابفروشی انتظار داشت به کار خود ادامه بدهد؟ خطر تعطیلی کتابفروشـی‌های محلـی، تهدید بزرگی برای فرهنگ ایران است. خونگرم، مدیر کتابکده فراروان، تعطیلی کتابفروشی‌های محلی را باعث محروم شـدن کـودکان از کتاب و کتابخوانی می‌داند و معتقد اسـت با ایـن وضعیت امکان ادامه کار کتابفروشـان، کمتر شده است.

کتابفروشـان یکی از پایه‌های اقتصاد فرهنگی ایران هستند که در هـر شـرایطی کار خود را ادامه می‌دهند اما ایـن، تاوانی دارد که اگر حمایت جدی صورت نگیرد، ارکان فرهنگ را متزلزل خواهد کرد.

یک بام و دو هوای محدودیت‌های کرونایی

کووید ۱۹ بار دیگر نقشـه کشور را به رنگ قرمز درآورده و هنوز مـردم و مسـئولان یکدیگـر را متهم ردیف اول موجـی می‌دانند کـه بـرای چهارمین بار، سـونامی کرونـا را در ایـران ایجاد کرده اسـت؛ موجی که بنا به اذعان همه صاحب‌نظران، به‌واسـطه عامل جهش‌یافته‌اش، به لحاظ شمار مبتلایان، موارد بستری و در نتیجه مرگ‌ومیر، بسیار سهمگین‌تر خواهد بود. همانگونه که پیش‌بینی و از روزهای میانی اسفند سال گذشته بارها هشدار داده شده بود، موج چهارم شـیوع کرونا، از روزهای پایانی هفته اول فروردین به فارس رسـید و ظرف مدت کوتاهی رنگ قرمز بر نقشـه این استان پاشید، اما هنوز انگار شمار زیادی از شهروندان این سونامی را باور ندارند و در هر گوشـه، مشـغول «شطرنج‌بازی با مرگ» هستند. با این وجود تزریق واکسن در ایران هنوز به جای قابل قبولی نرسیده و باید امیدوار بود که واکسن ایرانی فریادرس مردم باشد.

براساس اعلام سـتاد ملی مدیریت کرونا، از صبح روز ۲۱ فروردین، تنها مشـاغل گروه یک سراسر کشور، مجوز فعالیت دارند و مابقی شغل‌ها، باید تـا پایان فروردین، تعطیل شـوند و به هیچ عنوان به‌شـکل حضوری فعال نباشـند، اما آیا این محدودیت و ممنوعیت، اجرایی شـده اسـت؟ یا چشم اغماض بر بسیاری از نقاط بسته‌ایم؟

بسـیاری از شهروندان اعتقاد دارند محدودیت باید ابتدا از ارکان دولتی و نیمه‌دولتی آغاز شود و به‌تدریج در سایر فعالیت‌ها گسترش یابد؛ حال آنکه حتی پس از اعلام دسـتورالعمل‌های جدید مبتنی بر شـرایط قرمز، شاهد تـداوم روند فعالیت دوایر دولتی و نیمه‌دولتی به شـکل سـابق و برگزاری جلسـات ریز و درشت کمیسیون‌ها، کمیته‌ها و... به‌شکل حضوری هستیم؛ جلسـاتی که بعضا قالب دید و بازدید نوروز را به خود گرفته است؛ انگار نه انگار که همه به‌دنبال ترند کردن دورهمی-ممنوع بوده‌ایم.

نقشه کرونایی کشور سیاه می‌شود

در همیـن حـال وزیر بهداشـت در توضیح آخرین وضعیـت بیمـاری کووید ۱۹ در کشـور گفت: عرض کرده بودیم اگر توجه نشـود و دقـت نکنیم فروردین و بهار بسـیار سختی خواهیم داشت. به گزارش ایسنا، دکتـر سـعید نمکی در نخسـتین گـزارش وضعیت کوویـد ۱۹ در کشـور در سـال ۱۴۰۰ و از رصدخانه وزارت بهداشـت، درمـان و آموزش پزشـکی ضمن تبریک سـال نو گفت: گرچه تلخی موج جدید کووید ۱۹ ذائقـه همه ما را گرفتار کرده، اما امیدوارم سـالی بهتر از این روزها داشته باشیم. وی گفت: قبل از پایان سـال ۹۹ با شـکل‌های مختلف خدمت مردم عزیز و مسـئولان محتـرم پیش‌بینی‌هایی را از شـیوه‌های مختلف و عملکردهـا و عواقب آن با زبان‌های مختلف بیان کـردم؛ گاهی با تهدید، گاهی بـا تمنا و التماس و گاهی با قسـم دادن بـه اینکه مـردم رعایت کنند، سـفر نروند و گرفتاری جدید برای کشور ایجاد نکنند.

وزیر بهداشـت افزود: ما با تلاش بی‌وقفه همکاران‌مان توانستیم موج سوم کووید را با لطف خدا در کشور مهار کنیم. با اینکه بیش از یک ماه ویروس موتاسیون‌یافته کرونا ما را در خوزسـتان گرفتار کرده بود، با لطف خدا توانسـتیم مرگ‌ها را حدود ۵۰ تا ۶۰ مرگ در روز نگه داریـم. وی گفت: عرض کرده بودیم اگر توجه نشـود و دقت نکنیم فروردین و بهار بسـیار سـختی خواهیم داشتیم؛ این خصیصه نگاه کارشناسی است. وی ادامه داد: براسـاس همین نگاه کارشناسی نیز ما پیش‌بینی این ایام را می‌کردیم. برآوردمان این بود که اگر بتوانیم با اجرای طرح تشـدید بیماریابی در قالب طرح شهید سـلیمانی از ۲۵ اسـفند تا ۱۸ فروردین عمل کنیم و خانه به خانـه دنبال مـوارد ابتلا بگردیم، شـعله‌های کوچـک را خامـوش کنیـم، از پیوسـتن آنهـا به‌هم جلوگیـری کنیم و کشـور را در آتـش شـدیدی از بیماری نبینیم، می‌توانیم مطمئن شـویم که بهار آرام‌تری خواهیم داشـت؛ در حالی که اگر این کار را نکنیم و جمعیت سـاکن نداشته باشـیم، بلکه جمعیت سـیال و جابه‌جا شونده داشته باشیم که قابل‌دسترسی نباشـند و بتوانند بیماری را از نقـاط گرفتار به نقاط غیر گرفتار یا کمتر گرفتار، آن هم با مولفه تاثیرگذاری مانند ویروس موتاسیون‌یافته منتقل کنند، بهاری بسـیار سـخت و شاید تابستانی متعاقـب آن سـخت‌تر داشـته باشـیم. نمکی گفت: به‌دلایـل مختلف عرایض ما مـورد توجه قرار نگرفت. کالبدشـکافی این بی‌توجهی مشکلی را از کشور حل و دردی را در ایـن روزهای سـخت درمـان نمی‌کند. منحنی را می‌بینید که در کل کشـور متاسـفانه آمار بسـتری‌ها رو به فزونی است و در بسـیاری از شهرها مسـئولان دانشگاه‌ها که شـبانه‌روز با آنها در تماسم، احسـاس سخت و سـنگینی از بار بیماری و امکاناتی که ممکن اسـت پاسـخگو نباشـند، دارند. در زمینه بیماران سـرپایی یک خیز شـتابنده عمودی داریم.

وزیر بهداشـت ادامه داد: آنچه امروز در زمینه بیماران بستری می‌بینیم ناشی از صف‌های طولانی مردم برای خریـد مرغ و... در شـب عید و بعـد از آن دورهمی‌ها و شـروع آثار سفرها و جابه‌جایی اسـت و هفته آینده منتظر یک خیز سـنگین‌تر از موارد بستری در کشور هسـتیم. وزیر بهداشت گفت: هنوز جا دارد این شیب را تندتـر ببینیم. تقریبا همه اسـتان‌های ما متاسـفانه دارند در یک خیز شـتابنده بی‌وقفـه پیش می‌روند و بـرای همکاران من که ۱۴ ماه اسـت که شـبانه‌روز تلاش و خیزهای مختلفی را مهار کرند، بسـیار روزهای سـختی اسـت. من پیش از عید اعلام کردم که تاب‌آوری مردم مهم است، اما تاب‌آوری کادر بهداشت و درمان کشور که یک روز خوش در طول ۱۴ ماه نداشـتند، بسیار بسیار مهم‌تر است.

▣ نقاط نایاب آبی در نقشه فعلی کشور

وی تاکیـد کرد: این کادر سـلامت بی‌صـدا و آرام چند خیز پشـت سـر هم را بـا تمام مضایـق مادی و تحریم‌هایـی که ایـن مدت به مملکت تحمیل شـد، اداره کردنـد و نفس‌شـان در نیامد و عـده‌ای گفتند کـه اگر خیز چهارمی هم آمد اینهـا این بار را خواهند کشید، اما متوجه نشدند که این خیز چهارم خیز بسیار سنگین‌تری است. نقشـه ایران در ۲۶ اسفند، درست پیش از التماس‌های بنده، نقشه‌ای سرشار از نقاط زرد و آبی و فقط خوزسـتان قرمـز بود، اما در ۱۸ فروردین نقاط قرمـز فراوان، نقاط آبی بسـیار نایاب و لکه‌های نارنجی و زرد متناوب شد. وزیر بهداشت گفت: برآورد ما این اسـت که هفته آتی و جاری این نقشـه قرمزتر شـده و حتی به سـمت سـیاهی خواهد رفـت. وی با تاکید بر لزوم رعایت پروتکل‌ها گفت: متاسفانه رعایت پروتکل‌ها به ۵۸ درصد رسـیده که این موضوع ارتباط مسـتقیم با تعداد ابتلا، بسـتری و مرگ‌ومیر دارد. هر قدر که اجرای پروتکل‌ها و اعمال آنها کمتر می‌شـود،

افزایش ۴ برابری سرعت ابتلا

سـخنگوی وزارت بهداشت نیز با اشاره به افزایش چشمگیر موارد ابتلا و بستری کرونا از مردم خواست در اجـرای محدودیت‌های کرونایی همکاری لازم را داشـته باشند. سـیما سـادات لاری، گفت: سرعت افزایش ابتلا و بسـتری در هفته سوم از موج چهارم بیماری در کشـور نزدیک ۴ برابر مدت مشـابه در موج‌های دوم و سـوم اسـت که مطمئنا در صورت تداوم این روند تند صعودی باید شـاهد تجربه روزهایی به‌مراتب سـخت‌تر از گذشـته در مدیریت اپیدمی در کشورمان باشیم. وی افزود: کرونا این بار سرکش‌تر و مهاجم‌تر است و ویروس جهش‌یافته قدرت سرایت بالایی دارد و در کشور غالب شده و همانطور که بارها اعلام کرده‌ایم هرگونه تلاش ازسوی پرسنل سختکوش نظام سلامت بدون همکاری مردم در عمل به توصیه‌های بهداشـتی به نتیجه مطلوب نمی‌رسـد. لاری گفت: از مردم می‌خواهیم در خانه بمانند و کادر درمان را در این مسـیر سـخت یـاری کنند و فراموش نکنند که اجرای محدودیت‌های مصوب بدون همکاری آنها به نتیجه مطلوب نخواهد رسید.

سخن پایانی...

مـردم معتقدند همراهی خـود را اثبات کرده‌اند و دسـتگاه‌های مسـئول باید در اتخاذ تصمیمات و اجرای شـیوه‌نامه‌ها، مسـئولانه‌تر و عادلانه‌تر برخورد کنند. برخی مسـئولان می‌گویند مردم مقصرند و حداقل در هفته‌های گذشـته، بارها مسـئولان در رده‌هـای مختلف مـردم را خطاب قـرار داده و از آنان درخواسـت کرده‌اند که در رعایت پروتکل‌ها همراهی داشـته باشند، اما مردم می‌گویند رعایت نشدن پروتکل‌ها تقصیر مردم نیسـت و دولت باید به‌جای ایراد گرفتن از ملت، سرعت تزریق واکسن را افزایش دهد. غیر از واکسـن، یک بام و دو هوای محدودیت‌های کرونایی هم به مسئله بحث‌برانگیزی تبدیل شده است. از یک طرف سیزده‌بدر در محیط باز ممنوع می‌شود و از سوی دیگر مسافرت با اتوبوس را آزاد گذاشتند. در سایه اعمال گاه و بیگاه پروتکل‌ها، ویروس کووید ۱۹ در موج چهارم شـیوع، خیلی سریع نقاط مختلف ایران و استان‌ها را در نوردید و حتی فراتر از آنچه پیش‌بینی می‌شد، بر تعداد مبتلایان و بیماران بستری افـزود و به‌گفتـه صاحب‌نظران طی روزهای آینده خواه ناخواه، شـاهد افزایش تعداد قربانیـان نیز خواهیم بود. به‌اعتقاد متخصصـان، ویروس کرونا در موج جدید با قدرت سـرایت بیشـتری، در جامعه پراکنده شـده و هر فرد مبتلا می‌تواند در مدت کوتاهی شـمار زیادی از افراد سـالم را به این بیماری دچار کند و هیچ یک از افراد در گروه‌های سنی و جنسی مختلف، از خطر ابتلا در امان نیستند.